MESTO
BANSKÁ BYSTRICA

Výročná správa konsolidovaného celku mesta Banská Bystrica za rok 2025

SEPTEMBER 2026

EKONOMICKÝ ODBOR

O Banskej Bystrici

Mesto Banská Bystrica (ďalej aj „mesto“) sa rozprestiera v srdci stredného Slovenska, v údolí rieky Hron medzi Kremnickými vrchmi, Starohorskými vrchmi a Poľanou. Obyvatelia i návštevníci ho poznajú aj pod názvom „mesto pod Urpínom“. Ako samostatný samosprávny územný celok vzniklo 1. januára 1991 na základe Zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. Je právnickou osobou, ktorá hospodári samostatne, s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Plní samosprávnu funkciu, kde základnou úlohou je starostlivosť o všestranný rozvoj územia a o potreby obyvateľov mesta. Skladá sa z 19 mestských častí, ktorými sú: Banská Bystrica, Iliaš, Fončorda, Jakub, Kostiviarska, Kráľová, Kremnička, Majer, Podlavice, Pršianska Terasa, Radvaň, Rakytovce, Rudlová, Sásová, Senica, Skubín, Šalková, Uhlisko a Uľanka.

Geografické a demografické údaje

Poloha mesta Banská Bystrica (Mestský úrad) v súradniciach:

48° 44’ 19” N (severnej šírky)

19° 09’ 25” E (východnej dĺžky)

Poloha mesta Banská Bystrica (Námestie SNP) v súradniciach:

48° 44’ 08” N (severnej šírky)

19° 08’ 44” E (východnej dĺžky)

Rozloha:	103 373 274 m2 = 103,373274 km2
Nadmorská výška:	362 m n. m.
Počet obyvateľov:	73 054 (k 31.12.2025)
Kraj	Banskobystrický
Okres	Banská Bystrica
Rieka	Hron
PSČ	974 01

Historické názvy mesta: Nova villa Bystriciensis, Neosolium, Neusohl, Beszterczebánya

História

História mesta sa začala písať v 13. storočí zásluhou niekoľkých rodín saských kolonistov, ktorí na území dnešnej Banskej Bystrice postupne vytvorili hospodársko-správnu a remeselnícku základňu banskej výroby. Význam osady vzrástol natoľko, že ju kráľ Belo IV. v roku 1255 povýšil na mesto. Od udelenia mestských práv prešla Banská Bystrica viacerými vývojovými etapami a nezmazateľne sa zapísala nielen

do dejín Slovenska. V meste pôsobila Thurzovsko-Fuggerovská spoločnosť. Tento banskobystrický mediarsky podnik patril vďaka rozsiahlemu komplexu spracovateľských závodov, premyslenej organizácii výroby, hustej sieti skladov a podvojnému účtovníctvu medzi najväčšie a najmodernejšie ranokapitalistické podniky svojho druhu v európskom baníctve a hutníctve. Banská Bystrica sa zároveň zaradila medzi prvé mestá na Slovensku, ktoré získali štatút mestskej pamiatkovej rezervácie.
Do novodobých dejín Slovenska sa mesto významne zapísalo 29. augusta 1944, keď tu bolo vyhlásené Slovenské národné povstanie – ozbrojený odpor proti fašistickej okupácii. Po oslobodení 26. marca 1945 sa Banská Bystrica stala jedným z troch hospodársko-správnych centier Slovenska. Historické jadro mesta bolo v roku 1955 vyhlásené za mestskú pamiatkovú rezerváciu. Po zrušení krajov sa mesto rýchlo prispôsobilo novým územno-administratívnym pomerom a svoj ďalší rozvoj začalo orientovať na bankovníctvo, školstvo a turistiku. Založením Univerzity Mateja Bela 1. júla 1992 sa Banská Bystrica zaradila medzi centrá vysokoškolského vzdelávania na Slovensku. V súčasnosti je Banská Bystrica hospodárskym, administratívnym a kultúrnym centrom stredného Slovenska a sídlom Banskobystrického samosprávneho kraja.

Pamiatky

Medzi najcennejšie pamiatky Banskej Bystrice patrí areál mestského hradu s Kostolom Nanebovzatia Panny Márie, Kostolom svätého Kríža, starou radnicou, Matejovým domom, Barbakánom a zachovanými časťami mestského opevnenia. Srdcom historického centra je rozľahlé obdĺžnikové Námestie SNP, ktorého dominantami sú Mariánsky stĺp a charakteristická šikmá Hodinová veža. Námestie lemujú honosné meštianske domy, medzi ktorými vynikajú najmä Beniczkého a Thurzov dom. Pešia zóna pokračuje z námestia na Dolnú ulicu, kde sa nachádza Kostol svätej Alžbety a Bethlenov dom. Práve v ňom bol v roku 1620 sedmohradský kniežа Gabriel Bethlen vyhlásený za uhorského kráľa. Historické meštianske domy dotvárajú atmosféru centra aj na Lazovnej a Hornej Striebornej ulici.
K významným kultúrnym inštitúciám mesta patrí Stredoslovenské múzeum. Jeho historická expozícia sídli v Thurzovom dome na Námestí SNP, zatiaľ čo v Tihányiovskom kaštieli v mestskej časti Radvaň sa nachádzajú prírodovedné expozície. Cenné výtvarné diela a umelecké zbierky sprístupňuje Stredoslovenská galéria vo svojich objektoch – v Pretóriu, Bethlenovom dome a vo vile maliara Dominika Skuteckého.
Pozornosť si zaslúži aj okolie Banskej Bystrice, bohaté na historické a kultúrne pamiatky. K najvýznamnejším patrí drevený artikulárny kostol v Hronseku, kaštieľ v Dolnej Mičinej či Ľupčiansky hrad v Slovenskej Ľupči. Vzácne sakrálne pamiatky sa zachovali aj v obciach Čerín a Poniky. Bohatú banícku minulosť regiónu, spojenú najmä s ťažbou medi, pripomína neďaleká Špania Dolina. Táto malebná horská obec je zároveň cenným súborom tradičnej ľudovej a baníckej architektúry a patrí k najpôsobivejším historickým lokalitám v okolí Banskej Bystrice.

Symboly

Veľký erb mesta tvorí sedemkrát strieborno-červeno delený štít (štyri červené brvná v striebornom poli). Nosičom erbového štítu je anjel so zlatými krídlami, oblečený v bielej tunike prepásaný modrými pásmi so zlatými kruhovými ozdobami. Modrý plášť prevesený cez plecia je zopnutý kosoštvorcovou zlatou sponou s červeným stredom. Anjel má vo vlasoch červenú čelenku. Strážcami štítu sú dva od

seba odvrátené zlaté jastraby so vztýčenou vzdialenejšou nohou a ich hlavy s otvorenými zobákmi sú otočené k anjelovi. Malý erb mesta je tvorený len erbovým štítom.

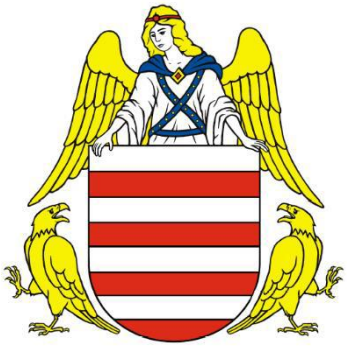

Veľký erb mesta Banská Bystrica

Vlajku Banskej Bystrice tvorí osem pruhov rovnakej šírky - striedavo biely a červený. Ich farba vychádza z farieb erbu mesta. Vlajka má pomer strán 2:3 a je ukončená dvomi cípmi, čiže zástrihom siahajúcim do jednej tretiny jej dĺžky.

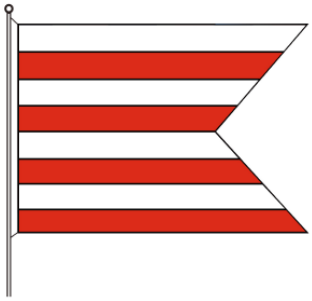

Vlajka mesta Banská Bystrica

K oficiálnym symbolom Banskej Bystrice patrí aj mestská pečať, ktorej ústredným motívom je erb mesta obkolesený kruhopisom s jeho názvom.

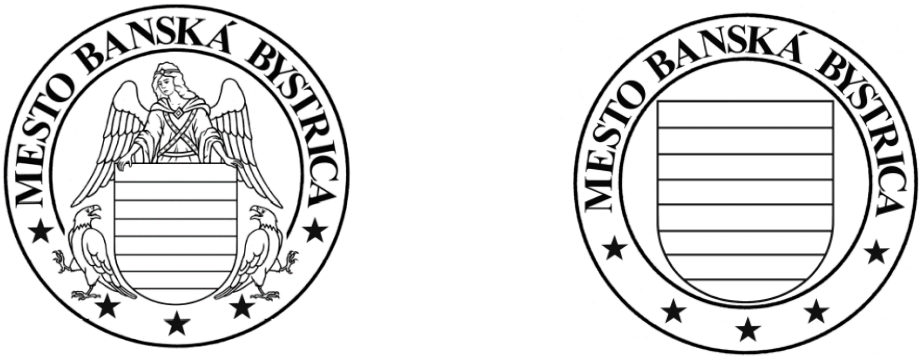

Pečať mesta Banská Bystrica – veľká (vľavo) a malá (vpravo)

Poslania, vízie a ciele

Poslanie, vízia a strategické ciele rozvoja mesta Banská Bystrica

Základným východiskom strategického smerovania mesta je Program rozvoja mesta Banská Bystrica 2030, schválený mestským zastupiteľstvom 10. decembra 2024. Dokument predstavuje strednodobý rámec rozvoja, ktorý pomáha určovať priority, usmerňovať investície a posudzovať jednotlivé projekty v širších súvislostiach. Nadväzuje na predchádzajúce plánovacie obdobie a zohľadňuje prepojenie mesta s jeho okolím, ako aj rozvojové priority Banskobystrického samosprávneho kraja.
Program vytvára základ pre koordinovaný prístup k riešeniu potrieb územia. Umožňuje vnímať jednotlivé rozvojové zámery vo vzájomných súvislostiach a sústrediť pozornosť na ich spoločný prínos. Pri určovaní smerovania vychádza z miestnych podmienok, existujúcej infraštruktúry, podnikateľského prostredia a ľudského potenciálu. Významnými predpokladmi rozvoja sú tiež kultúrne dedičstvo, prírodné prostredie a možnosti ich využitia v udržateľnom cestovnom ruchu.

Poslanie mesta

Poslanie mesta možno na základe rozvojových východísk vyjadriť ako vytváranie podmienok na kvalitný život obyvateľov, zodpovednú správu územia a jeho dlhodobo udržateľný rozvoj. Súčasťou tohto poslania je reagovať na potreby miestneho spoločenstva a rozvíjať potenciál mesta s ohľadom na súčasné aj budúce generácie.
Napĺňanie poslania predpokladá pripravenosť na demografické, spoločenské, technologické a environmentálne zmeny. Tie ovplyvňujú požiadavky na verejné služby, technickú infraštruktúru aj podobu mestského prostredia. Dôležitú úlohu preto zohráva schopnosť prispôsobovať plánované opatrenia meniacim sa potrebám, podporovať spoločenskú zodpovednosť a vytvárať priestor pre aktívne komunity.

Vízia mesta

Vzhľadom na skutočnosť, že Program rozvoja mesta má charakter strednodobého rozvojového dokumentu, súčasný návrh vízie rozvoja mesta obsahovo a štrukturálne koreluje s jeho navrhovaným intervenčným strategickým rámcom a časovým horizontom implementácie v kontexte roku 2030. „Banská Bystrica bude v roku 2030 prosperujúce, odolné a dobre spravované mesto“ Návrh vízie vytvára rámec pre vyvážený a komplexný rozvoj v troch základných strategických prioritách - prosperujúca ekonomika a ľudský potenciál, kvalita života pozostávajúca z odolného mestského prostredia a kvalitných verejných služieb a systém spoločného - dobrého spravovania mesta samosprávou, jej kľúčovými sociálnymi a ekonomickými partnermi a obyvateľmi mesta s jeho komunitami. Zároveň sa navrhuje, aby v procese aktualizácie, harmonizácie existujúcich a prípravy chýbajúcich politík mesta (rôznych strategických a koncepčných dokumentov a plánov) počas nasledujúcich 2 rokov boli aktualizované a harmonizované aj čiastkové sektorové/tematické vízie ktoré sú súčasťou aktuálne platných koncepčných dokumentov mesta.

Dlhodobá vízia rozvoja mesta do roku 2050

Pre vytvorenie uceleného systému integrovaného strategického plánovania sa navrhuje tvorba strategického dokumentu s viacgeneračným výhľadom rozvoja mesta - Dlhodobá vízia rozvoja mesta do roku 2050, ktorá by reflektovala trendy, výzvy a príležitosti, ktoré pomôžu mestu udržať sa v dynamicky sa meniacom globálnom prostredí. Vízia by mala strategicky a dlhodobo prepojiť procesy regionálneho rozvoja a územného rozvoja a zadefinovať spoločné východiská pre témy akými sú hlavne konkurencieschopnosť, atraktivita mesta, udržateľnosť kvality mestského prostredia a verejných služieb, adaptabilita a odolnosť mesta, systém územnej spolupráce a ďalšie oblasti pre zabezpečenie udržateľného a harmonického rozvoja. Práve v rámci procesu navrhovanej integrácie, harmonizácie, aktualizácie existujúcich a doplnenia chýbajúcich politík je jedinečná príležitosť prepojiť integračné procesy s paralelným vypracovaním dlhodobej vízie. Pri procesoch tvorby dlhodobej vízie a integrácie všetkých politík sa komplexne aplikujú zásady politiky súdržnosti EÚ, využijú sa najnovšie metodiky a nástroje regionálneho a urbánneho rozvoja od renomovaných medzinárodných inštitúcií, praktické skúsenosti od najúspešnejších a najinovatívnejších miest v Európe a vo svete. Kvalita prípravných procesov bude podporená zavádzaním prvkov participatívnej demokracie s využitím najnovších digitálnych nástrojov.

Strategický intervenčný rámec - Strategické oblasti rozvoja mesta – prehľad kľúčových tém

Strategické priority, oblasti a ciele rozvoja

1. Prosperujúce mesto

Prvá strategická priorita sa sústreďuje na konkurencieschopnosť miestnej ekonomiky a atraktivitu mesta. Prepája hospodársky rozvoj s podporou vzdelávania, ľudského potenciálu a udržateľnej dopravy. Zahŕňa tri strategické oblasti:

- **Hospodársky rast a miestna ekonomika** – cieľom je posilňovať konkurencieschopnosť a príťažlivosť mesta prostredníctvom medzisektorovej spolupráce, inovácií a rozvoja cestovného ruchu, kultúry a kreatívneho priemyslu.
- **Ľudský potenciál** – oblasť sa zameriava na rozvoj mesta ako vzdelávacieho centra pre znalostnú a digitálnu ekonomiku. Zahŕňa podporu celoživotného vzdelávania, modernizáciu infraštruktúry základných a materských škôl a vytváranie podmienok na podporu, udržanie a získavanie talentov.
- **Mobilita** – cieľom je budovať moderný a udržateľný dopravný systém, rozvíjať jeho infraštruktúru, zavádzať nové služby a technológie a zvyšovať zastúpenie aktívnych foriem dopravy.

2. Odolné mesto

Druhá strategická priorita spája kvalitu mestského prostredia s dostupnosťou služieb a podmienkami každodenného života. Jej súčasťou je pripravenosť na environmentálne a spoločenské zmeny, ochrana prírodných zdrojov a podpora súdržnosti obyvateľov. Zahŕňa päť strategických oblastí:

- **Kvalita prostredia** – zameriava sa na zlepšovanie prostredia v meste, zvyšovanie odolnosti voči zmene klímy, rozvoj environmentálnej infraštruktúry a vytváranie podmienok pre inteligentnú komunálnu a komunitnú udržateľnú energetiku.

- **Obehové hospodárstvo** – zahŕňa efektívnejšie nakladanie s odpadmi, predchádzanie ich vzniku a modernizáciu odpadovej infraštruktúry. Dôraz sa kladie na triedenie, recykláciu a opätovné použitie.
- **Sociálne služby a zdravie** – cieľom je prepájať sociálnu a zdravotnú starostlivosť, podporovať zdravie a vytvárať podmienky pre dostupné bývanie. Súčasťou je podpora aktívneho starnutia, solidarity a začleňovania ohrozených skupín obyvateľstva.
- **Verejné služby pre aktívny život** – oblasť zahŕňa rozvoj športu, kultúry a príslušnej infraštruktúry, ako aj systematickú prácu s deťmi a mládežou. Podporuje dostupnosť pohybových, kultúrnych a voľnočasových aktivít pre rôzne skupiny obyvateľov.
- **Bezpečnosť** – zameriava sa na udržiavanie verejného poriadku, prevenciu a posilňovanie bezpečnosti vo všetkých oblastiach života mesta.

3. Dobre spravované mesto

Tretia strategická priorita smeruje ku kvalitnejšiemu riadeniu samosprávy a vytváraniu podmienok pre koordinované rozhodovanie. Zdôrazňuje otvorenosť, spoluprácu a využívanie moderných nástrojov pri správe mesta. Zahŕňa tri strategické oblasti:

- **Strategický rozvoj** – cieľom je zavádzať integrované plánovanie, prepájať územné, strategické a finančné rozhodovanie a posilňovať analytické, plánovacie a administratívne kapacity.
- **Informatizácia** – oblasť sa sústreďuje na kvalitnejšiu správu údajov, vytváranie otvorených dát a informačných systémov podporujúcich plánovanie. Súčasťou je digitalizácia služieb a procesov samosprávy.
- **Otvorená samospráva** – zahŕňa rozvíjanie spolupráce medzi aktérmi v území, zapájanie obyvateľov do rozhodovania a modernizáciu infraštruktúry samosprávy.

Spolupráca a napĺňanie rozvojových cieľov

Príprava programu zahŕňala konzultácie s vedením mesta, odbornými útvarmi, členmi komisií, sociálno-ekonomickými partnermi a verejnosťou. Do uvažovania o budúcnosti sa zapojili aj deti zo základných škôl. Participatívny prístup umožnil zohľadniť rôzne skúsenosti a pohľady na potreby mesta a podporil vytváranie spoločného rozvojového smerovania.
Realizácia programu predpokladá premietnutie strategických cieľov do konkrétnych projektov a aktivít prostredníctvom akčných plánov. Ich aktualizácia má reagovať na aktuálne podmienky a potreby pri zachovaní dlhodobejšieho smerovania. Dôležitým prvkom je prepojenie akčného plánu s programovým rozpočtom, ktoré má podporovať finančné zabezpečenie a realizovateľnosť rozvojových zámerov.
Účinnosť tohto prístupu závisí aj od koordinácie jednotlivých oblastí činnosti samosprávy a od zosúladenia s tematickými koncepciami mesta. Pri príprave projektov je preto potrebné posudzovať ich väzby na ostatné aktivity, možnosti spolupráce a dostupné zdroje. Priebežné monitorovanie a hodnotenie prostredníctvom merateľných ukazovateľov poskytuje podklad na sledovanie pokroku a úpravu ďalšieho postupu pri napĺňaní rozvojových cieľov.

Ľudské zdroje

Mesto Banská Bystrica ku dňu 31. 12. 2025 zamestnávalo celkovo 1 092 zamestnancov. Nasledujúce komentáre charakterizujú štruktúru zamestnancov mesta Banská Bystrica podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania, veku a pohlavia k uvedenému dátumu.

Vzdelanostná štruktúra

Vzdelanostná štruktúra k 31.12.2025

Názov pracoviska	Základné	Stredné	Úplné stredné	VŠ I. st.	VŠ II. st.	VŠ III. st.	Spolu
MsÚ	0	9	96	14	187	9	315
Mestská polícia	0	4	54	0	21	0	79
Sociálne zariadenia	23	85	128	3	47	0	286
Školstvo	4	87	163	30	124	4	412
Spolu	27	185	441	47	379	13	1092

Štruktúra vzdelanosti zamestnancov mesta Banská Bystrica k 31.12.2025

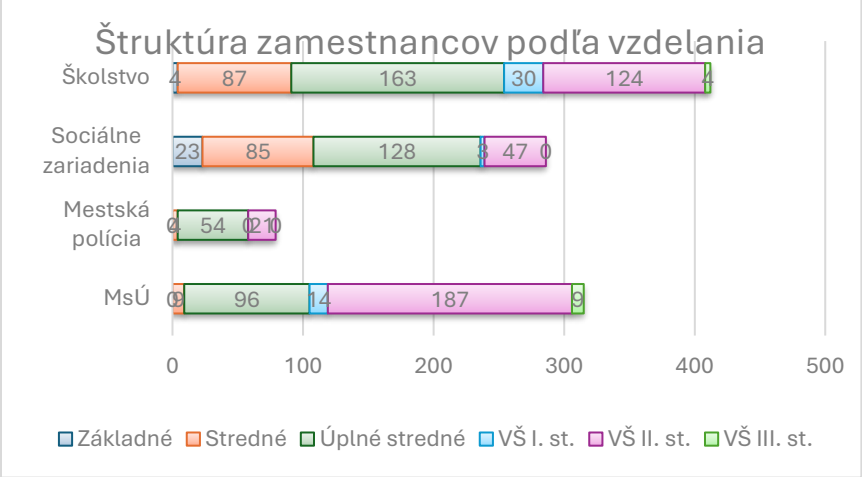

Štruktúra vzdelanosti zamestnancov mesta Banská Bystrica k 31.12.2025

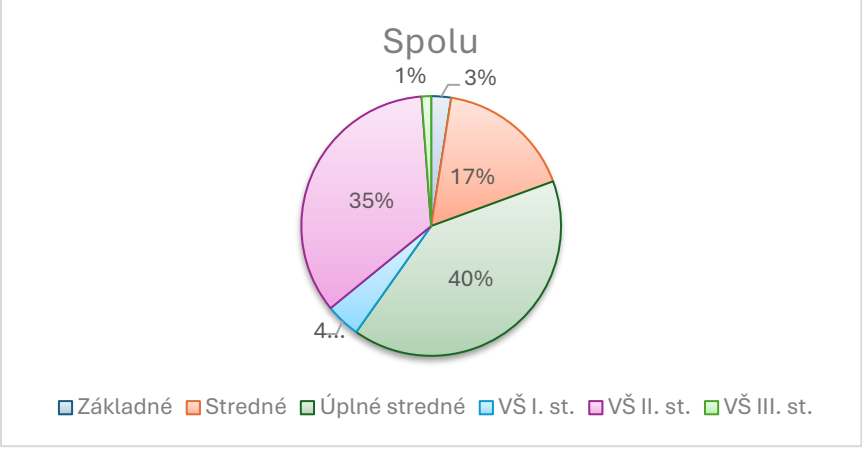

Štruktúra vzdelanosti zamestnancov mesta Banská Bystrica k 31.12.2025 – percentuálne podiely

Z celkového počtu 1 092 zamestnancov tvorili najpočetnejšiu skupinu zamestnanci s úplným stredným vzdelaním, ktorých bolo 441 (40,4 %). Druhou najväčšou skupinou boli zamestnanci s vysokoškolským vzdelaním II. stupňa v počte 379 (34,7 %). Stredné vzdelanie malo 185 zamestnancov (16,9 %), vysokoškolské vzdelanie I. stupňa 47 (4,3 %), základné vzdelanie 27 (2,5 %) a vysokoškolské vzdelanie III. stupňa 13 (1,2 %).
Na mestskom úrade prevažovalo vysokoškolské vzdelanie II. stupňa (187 zamestnancov). V mestskej polícii bolo najviac zamestnancov s úplným stredným vzdelaním (54). V sociálnych zariadeniach (RSZS) aj v školstve prevládalo úplné stredné vzdelanie, a to 128, resp. 163 zamestnancov. Najvyšší počet zamestnancov pôsobil v školstve (412), nasledoval mestský úrad (315), RSZS (286) a mestská polícia (79).

Veková štruktúra

Veková štruktúra k 31.12.2025							
Pracovisko	do 20	20–30	31-40	41-50	51-60	nad 60	Spolu
MsÚ	0	10	62	97	93	53	315
Mestská polícia	0	7	13	25	32	2	79
Sociálne zariadenia	0	9	33	78	104	62	286
Školstvo	0	37	89	93	128	65	412
Spolu	0	63	197	293	357	182	1092

Veková štruktúra zamestnancov mesta Banská Bystrica ku dňu 31.12.2025

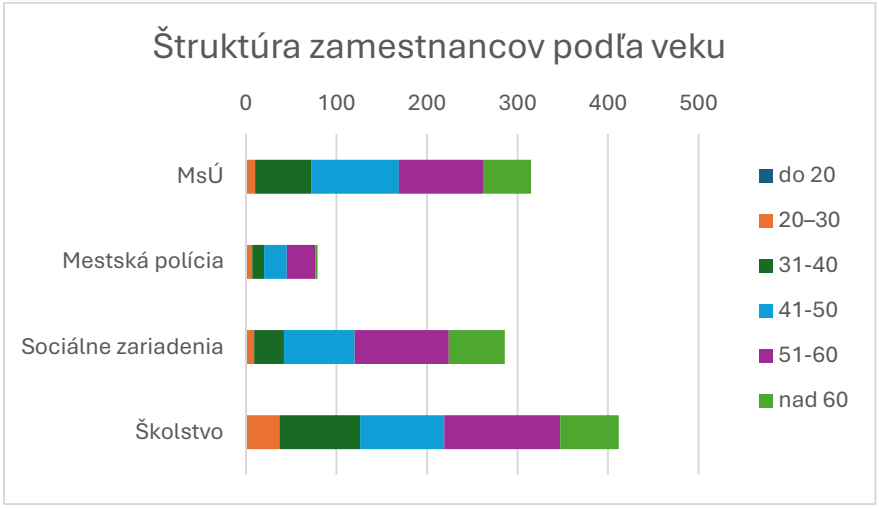

Veková štruktúra zamestnancov mesta Banská Bystrica ku dňu 31.12.2025

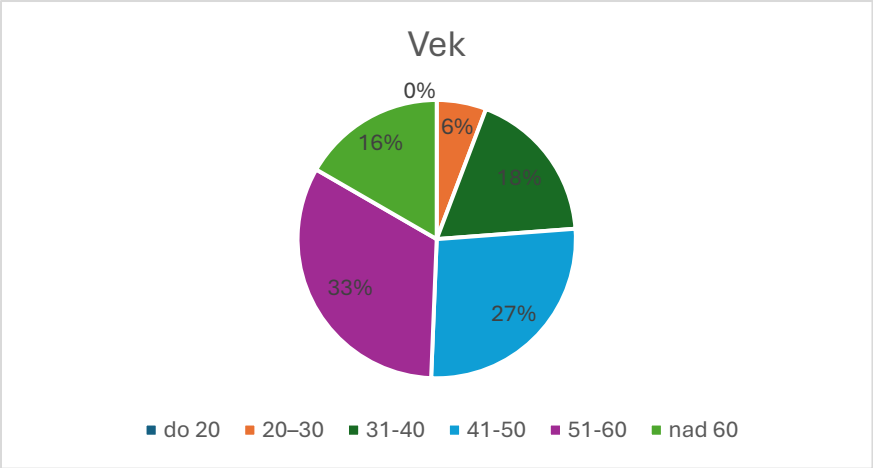

Veková štruktúra zamestnancov mesta Banská Bystrica ku dňu 31.12.2025 – percentuálne podiely

Z hľadiska vekovej štruktúry tvorili najpočetnejšiu skupinu zamestnanci vo veku 51 – 60 rokov, ktorých bolo 357 (32,7 %). Nasledovala skupina vo veku 41 – 50 rokov s počtom 293 zamestnancov (26,8 %). Zamestnanci vo veku 31 – 40 rokov predstavovali 197 osôb (18,0 %) a zamestnanci nad 60 rokov 182 osôb (16,7 %). Najmenej zastúpená bola veková skupina 20 – 30 rokov so 63 zamestnancami (5,8 %), pričom vo vekovej kategórii do 20 rokov nebol evidovaný žiadny zamestnanec.
Veková skupina 51 – 60 rokov bola najpočetnejšia v mestskej polícii (32), sociálnych zariadeniach (104) aj v školstve (128). Na mestskom úrade mala najvyššie zastúpenie skupina 41 – 50 rokov (97 zamestnancov), tesne nasledovaná skupinou 51 – 60 rokov (93 zamestnancov).

Štruktúra podľa pohlavia

Pracovisko	Muži	Ženy	Spolu
MsÚ	97	218	315
Mestská polícia	66	13	79
Sociálne zariadenia	35	251	286
Školstvo	37	375	412
Spolu	235	857	1092

Počet mužov a žien zamestnaných v meste Banská Bystrica ku dňu 31.12.2025

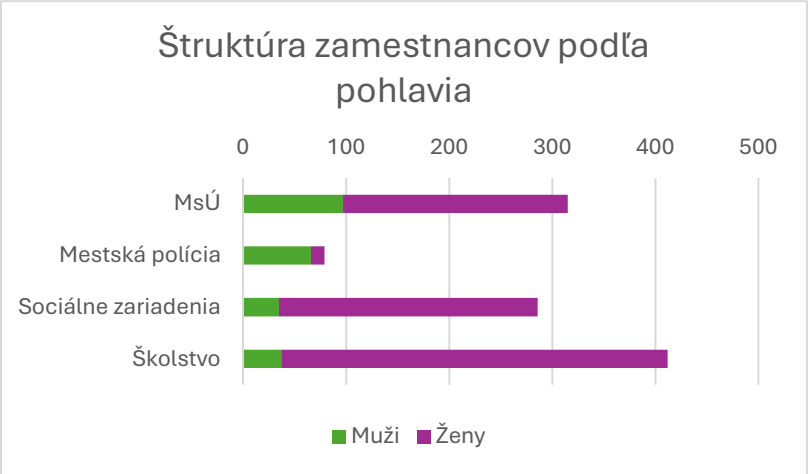

Počet mužov a žien zamestnaných v meste Banská Bystrica ku dňu 31.12.2025

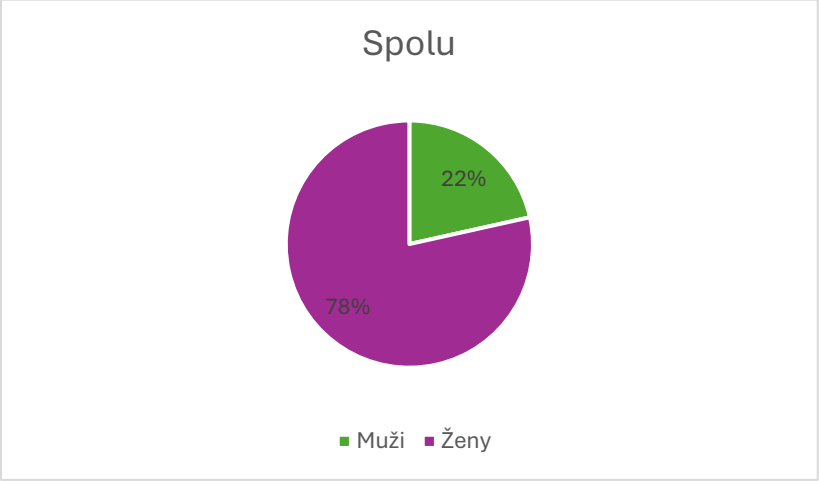

Počet mužov a žien zamestnaných v meste Banská Bystrica ku dňu 31.12.2025 – percentuálny podiel

Z celkového počtu 1 092 zamestnancov tvorili ženy 857 osôb (78,5 %) a muži 235 osôb (21,5 %). Ženy mali výraznú prevahu v školstve, kde ich pracovalo 375 z celkového počtu 412 zamestnancov (91,0 %), a v sociálnych zariadeniach, kde ich bolo 251 z 286 (87,8 %).
Na mestskom úrade pracovalo 97 mužov a 218 žien, pričom ženy tvorili 69,2 % zamestnancov pracoviska. V mestskej polícii bolo 66 mužov a 13 žien; muži predstavovali 83,5 % zamestnancov a toto pracovisko bolo jediným zo sledovaných s prevahou mužov. V sociálnych zariadeniach pracovalo 35 mužov a 251 žien, v školstve 37 mužov a 375 žien.

Medziročný vývoj zamestnanosti

V roku 2025 sa celkový počet zamestnancov oproti roku 2024 zvýšil z 1 077 na 1 092, čo predstavuje nárast o 15 zamestnancov (1,4 %). Počet mužov vzrástol zo 192 na 235, teda o 43, a počet žien klesol z 885 na 857, teda o 28. Ženy tvorili 78,5 % celkového počtu zamestnancov a muži 21,5 %.
Na mestskom úrade sa počet zamestnancov zvýšil z 305 na 315, čiže o 10 (3,3 %). V mestskej polícii vzrástol celkový počet zo 77 na 79, teda o 2 (2,6 %). V sociálnych zariadeniach sa počet zvýšil z 274 na 286, čo predstavuje nárast o 12 (4,4 %). V školstve počet zamestnancov naopak klesol zo 421 na 412, teda o 9 (2,1 %).
Najväčší absolútny medziročný nárast počtu zamestnancov zaznamenali sociálne zariadenia, nasledoval mestský úrad a mestská polícia. V školstve došlo k poklesu počtu zamestnancov, napriek tomu zostalo pracoviskom s najvyšším počtom zamestnancov. Základná štruktúra podľa pohlavia zostala podobná: ženy prevažovali na mestskom úrade, v sociálnych zariadeniach a v školstve, zatiaľ čo v mestskej polícii mali vyššie zastúpenie muži.
V porovnaní s rokom 2024 sa celkový počet zamestnancov zvýšil na všetkých sledovaných pracoviskách. Najväčšiu časť celkového nárastu predstavoval prírastok v školstve a sociálnych zariadeniach, kde spolu pribudlo 45 zamestnancov. Základná štruktúra podľa pohlavia zostala zachovaná – ženy prevažovali na mestskom úrade, v sociálnych zariadeniach a v školstve, zatiaľ čo v mestskej polícii mali vyššie zastúpenie muži.

Orgány samosprávy na roky 2022-2026

Primátor mesta

Primátor je, podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, predstaviteľ mesta, štatutárny orgán a najvyšší výkonný orgán mesta. Volia ho obyvatelia v priamych voľbách a jeho funkčné obdobie trvá štyri roky. Do 60 dní od zloženia sľubu spravidla na celé funkčné obdobie poverí zastupovaním zástupcu primátora. Ak tak neurobí, zástupcu primátora volí mestské zastupiteľstvo. Vo volebnom období 2022-2026 bol občanmi mesta opätovne zvolený za primátora Ján Nosko. Mesto Banská Bystrica má v súčasnosti dvoch viceprimátorov.

Mestské zastupiteľstvo

Mestské zastupiteľstvo (ďalej len „MsZ“) je zastupiteľský zbor mesta zložený z poslancov zvolených v priamych voľbách obyvateľmi mesta na obdobie štyroch rokov. Funkčné obdobie mestského zastupiteľstva sa končí zložením sľubu poslancov novozvoleného mestského zastupiteľstva. Počet poslancov mestského zastupiteľstva na celé obdobie určí pred voľbami mestské zastupiteľstvo podľa počtu obyvateľov v rozmedzí od 19 do 31 poslancov. Vo volebnom období rokov 2022-2026 malo mestské zastupiteľstvo najvyšší možný počet poslancov, t.j. 31. Mestské zastupiteľstvo rozhoduje o základných otázkach života mesta.

Mestská rada

Mestskú radu zriaďuje mestské zastupiteľstvo. Mestská rada je iniciatívnym, výkonným a kontrolným orgánom mestského zastupiteľstva. Zároveň plní funkciu poradného orgánu primátora. Mestská rada je zložená z poslancov mestského zastupiteľstva, ktorých volí mestské zastupiteľstvo na celé funkčné obdobie. Mestskú radu a jej členov môže mestské zastupiteľstvo kedykoľvek odvolať. Počet členov rady schvaľuje MsZ. Pri jej zložení sa prihliada na zastúpenie politických strán, hnutí a nezávislých poslancov zastúpených v mestskom zastupiteľstve. Spôsob volieb upravuje Rokovací poriadok MsZ. Vo volebnom období 2022-2026 sa počet členov zvýšil na 10, z toho sú dvaja viceprimátori a osem poslancov mestského zastupiteľstva.

Komisie MsZ

Mestské zastupiteľstvo podľa potreby zriaďuje komisie ako svoje stále alebo dočasné poradné, iniciatívne a kontrolné orgány z radov poslancov mestského zastupiteľstva a ďalších osôb. Členovia komisie a ich predsedovia sú volení a odvolávaní mestským zastupiteľstvom. V záujme posilnenia odbornej zdatnosti komisií môžu byť do nich prizvaní ďalší občania, či už ako stáli odborníci alebo len pre konkrétne prípady. Úlohy komisií vymedzuje mestské zastupiteľstvo pri zriadení komisie. V rámci poradnej funkcie dávajú stanoviská k materiálom, ktoré sú predmetom rokovaní MsZ. V rámci iniciatívnej funkcie na úsekoch, pre ktoré boli zriadené, vypracúvajú návrhy a podnety na riešenie otázok života mesta. V rámci kontrolnej funkcie participujú na kontrole realizácii uznesení MsZ.

Zriadené komisie Mestského zastupiteľstva mesta Banská Bystrica (2022 - 2026):

- Komisia MsZ pre ekonomický rozvoj
- Komisia MsZ pre dopravu
- Komisia MsZ pre výstavbu a technickú infraštruktúru
- Komisia MsZ pre životné prostredie
- Komisia MsZ pre vzdelávanie
- Komisia MsZ pre sociálny rozvoj, bývanie a zdravie

- Komisia MsZ pre cestovný ruch
- Komisia MsZ pre šport, voľný čas a mládež
- Komisia MsZ pre mestské časti
- Komisia MsZ pre modernú samosprávu
- Komisia MsZ pre kultúru
    - Komisia pre pamätihodnosti mesta
- Komisia MsZ pre ochranu verejného záujmu pri výkone funkcie a prešetrovanie sťažností

Organizačná štruktúra úradu mesta Banská Bystrica

Mestský úrad (ďalej len „MsÚ“) je výkonným orgánom mestského zastupiteľstva a primátora mesta, ktorý tvoria zamestnanci mesta Banská Bystrica. Podľa príslušnosti MsÚ zabezpečuje odborné podklady a iné písomnosti na rokovanie mestského zastupiteľstva a mestskej rady, vykonáva nariadenia, uznesenia mestského zastupiteľstva a rozhodnutia primátora. Koordinuje a riadi spoluprácu MsÚ s organizáciami a spoločnosťami v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta, sleduje výkon štátnej správy a samosprávy najmä z hľadiska dodržiavania zákonnosti a podľa potreby navrhuje opatrenia na zlepšenie ich výkonu a na základe analýzy ich stavu určuje koncepčné riešenia.

Prednostka mestského úradu

Na čele MsÚ je prednostka, ktorá riadi a zodpovedá za činnosť mestského úradu. Plní úlohy spojené s odborným, organizačným a technickým zabezpečením jeho činnosti. Prednostku vymenúva a odvoláva primátor mesta. Za svoju činnosť zodpovedá primátorovi mesta. V dobe neprítomnosti primátora a zástupcov primátora je prednostka oprávnená vykonávať pracovné činnosti štatutárneho orgánu na základe písomného poverenia primátorom alebo zástupcom primátora. V rámci organizačnej štruktúry MsÚ sú priamo podriadenými zamestnancami prednostky MsÚ vedúci odborov a samostatných oddelení.

Útvary mestského úradu

Mestský úrad sa člení na odbory, oddelenia a referáty. Odbor je odborný riadiaci organizačný útvar, ktorý zabezpečuje koordináciu a plnenie úloh primátora a prednostky MsÚ prostredníctvom oddelení. Hlavnou úlohou odboru je koordinovať prácu oddelení vo svojej pôsobnosti pri riešení spoločných úloh, na základe odborných činností patriacich pod dané oddelenie. Odbor riadi vedúci odboru, ktorý je priamo podriadený prednostke MsÚ. Schéma znázorňujúca vnútornú organizačnú štruktúru Mestského úradu Banskej Bystrice platná k 31.12.2025 je obsahom Prílohy č.2.

Hlavný kontrolór mesta

Hlavný kontrolór je zamestnancom mesta Banská Bystrica. Volí ho mestské zastupiteľstvo, ktorému sa zodpovedá za výkon svojej činnosti. Rozsah kontrolnej činnosti a pravidlá kontrolnej činnosti upravuje zákon o obecnom zriadení. Hlavný kontrolór kontroluje najmä príjmy, výdavky a finančné operácie mesta, nakladanie a hospodárenie s majetkom mesta, kontroluje plnenie úloh mesta jednotlivými útvarmi MsÚ, a to všetko v rámci rozsahu svojej právomoci. Kontroluje vybavovanie sťažností, petícií a podaní od občanov. Hlavný kontrolór vypracúva odborné stanoviská k návrhu rozpočtu a záverečného účtu pred ich schválením v mestskom zastupiteľstve.

Demografia obyvateľstva

K 31.12.2025 malo mesto Banská Bystrica 73 054 obyvateľov. V porovnaní s rovnakým obdobím roka 2024, keď v meste žilo 73 533 obyvateľov, sa ich počet znížil o 479 osôb, čo predstavuje medziročný pokles o 0,65 %. Z celkového počtu obyvateľov tvorili ženy 38 765 osôb (53,06 %) a muži 34 289 osôb (46,94 %). Oproti roku 2024 sa počet žien znížil o 279 a počet mužov o 200.

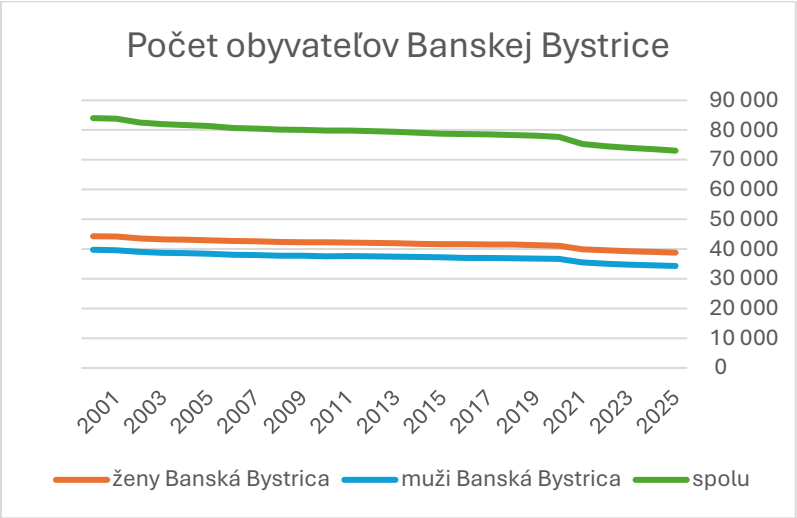

Vývoj počtu obyvateľov Mesta Banská Bystrica od 31.12.2000 po 31.12.2025 na základe údajov zo ŠÚ SR

Veková skupina	Muži	Ženy	Spolu
0–19 rokov	6 643	6 439	13 082
20–39 rokov	7 782	7 765	15 547
40–59 rokov	10 770	11 213	21 983
60–79 rokov	7 962	10 989	18 951
80 rokov a viac	1 132	2 359	3 491
Spolu	**34 289**	**38 765**	**73 054**

Veková štruktúra obyvateľstva mesta Banská Bystrica k 31. 12. 2025 na základe údajov ŠÚ SR.

K 31. decembru 2025 bola v meste Banská Bystrica najpočetnejšou vekovou skupinou kategória 40–59 rokov s počtom 21 983 obyvateľov. Nasledovala skupina 60–79 rokov, ktorú tvorilo 18 951 obyvateľov. Vo veku 20–39 rokov žilo v meste 15 547 osôb a vo veku 0–19 rokov 13 082 osôb. Najmenej početnou skupinou boli obyvatelia vo veku 80 rokov a viac, ktorých bolo 3 491.
Obyvatelia vo veku 60 rokov a viac tvorili spolu 22 442 osôb, teda približne 30,72 % celkovej populácie mesta. V porovnaní s rokom 2024 sa počet obyvateľov vo veku 80 rokov a viac zvýšil z 3 315 na 3 491 osôb, teda o 176 osôb (5,31 %). Nárast zaznamenala aj veková skupina 60–79 rokov, zatiaľ čo počet obyvateľov vo všetkých skupinách do 60 rokov klesol. Tento vývoj poukazuje na pokračujúce starnutie obyvateľstva mesta a rastúce zastúpenie starších vekových skupín v jeho populácii. Najstarší obyvatelia mesta Banská Bystrica majú 106 rokov a sú traja, jedna žena a dvaja muži.

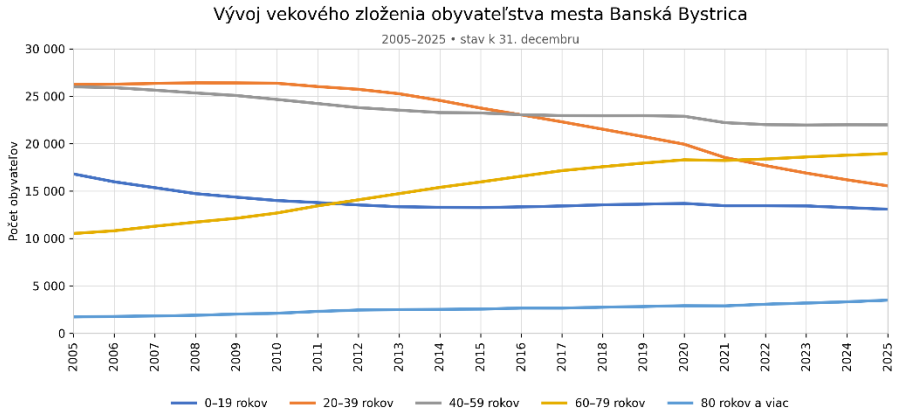

Zdroj: Štatistický úrad SR, om7008rr; vlastné zoskupenie údajov.

Vývoj vekového zloženia obyvateľstva mesta Banská Bystrica v rokoch 2005–2025 poukazuje na výrazné starnutie populácie. Počas sledovaného obdobia sa celkový počet obyvateľov znížil z 81 281 na 73 054, čo predstavuje pokles o 10,12 %. Najvýraznejší úbytok zaznamenala veková skupina 20–39 rokov, ktorej počet sa znížil o 10 687 osôb, teda o 40,74 %. Pokles nastal aj pri porovnaní počtu obyvateľov vo veku 0–19 rokov a 40–59 rokov na začiatku a na konci obdobia. Naopak, počet obyvateľov vo veku 60–79 rokov vzrástol o 80,14 % a počet obyvateľov vo veku 80 rokov a viac sa zvýšil z 1 726 na 3 491, teda viac než dvojnásobne. Podiel obyvateľov vo veku 60 rokov a viac na celkovej populácii mesta sa zvýšil z 15,07 % v roku 2005 na 30,72 % v roku 2025. Veková štruktúra sa tak výrazne posunula smerom k starším vekovým skupinám, čo je v súčasnej dobe celospoločenský problém.

V nasledujúcej tabuľke sú uvedené dáta týkajúce sa stavu a pohybu obyvateľstva mesta Banská Bystrica za rok 2025

Ukazovateľ	**Hodnota za rok 2025**
Stav trvale bývajúceho obyvateľstva k 31.12.2025	73 054
Živonarodení	534
Zomretí	812
Sobáše	382
Rozvody	144
Prisťahovaní na trvalý pobyt	1 015
Vysťahovaní z trvalého pobytu	1 414

Dáta o stave a pohybe obyvateľstva mesta Banská Bystrica za rok 2025 na základe údajov ŠÚ SR a matriky MsÚ.

Pozn.: Údaje o stave a pohybe obyvateľstva pochádzajú zo Štatistického úradu Slovenskej republiky a z evidencie matriky mesta Banská Bystrica. Vzhľadom na rozdielnu metodiku, územné vymedzenie a spôsob evidencie jednotlivých demografických udalostí nemusia byť údaje z oboch zdrojov priamo porovnateľné.

Činnosti mesta Banská Bystrica v priebehu roka 2025

Otvorené vládnutie a participácia

Referát pre participáciu a inováciu v oblasti otvoreného spravovania (Referát PIOS) už niekoľko rokov systematicky rozvíja princípy otvoreného vládnutia, transparentnosti a aktívneho zapájania verejnosti do života mesta Banská Bystrica. Jeho poslaním je vytvárať priestor pre dialóg medzi samosprávou, obyvateľmi, odbornou verejnosťou, občianskymi iniciatívami i ďalšími partnermi a podporovať vznik komplexných riešení, ktoré vychádzajú zo spoločných potrieb a skúseností.

Rok 2025 bol pre Referát PIOS obdobím intenzívnej realizácie domácich aj medzinárodných aktivít v oblasti otvoreného vládnutia, participácie a inovácií vo verejnej správe. Činnosť Referátu PIOS bola v roku 2025 zameraná na tieto oblasti:

- **Rozvoj otvoreného vládnutia a inovačná činnosť,**
- **Strategická činnosť a tvorba rozvojových dokumentov,**
- **Medzinárodná činnosť,**
- **Organizácia konferencií a odborných podujatí,**
- **Koordinácia participatívnych procesov prostredníctvom platformy Spolupracovňa,**
- **Participatívny rozpočet.**

- **<u>Rozvoj otvoreného vládnutia a inovačná činnosť Referátu PIOS</u>**

V roku 2025 sa Referát PIOS zameral na zavádzanie nových nástrojov otvoreného vládnutia, budovanie kapacít, rozvoj inovatívnych prístupov a tvorbu metodických rámcov pre participáciu.

- **Vznik Rady pre rozvoj otvoreného spravovania**

Dňa 9. decembra 2025 zriadilo Mestské zastupiteľstvo v Banskej Bystrici Radu pre rozvoj otvoreného spravovania ako stály poradný, strategický, konzultačný a iniciatívny orgán mesta. Rada plní funkciu riadiaceho a koordinačného orgánu platformy Spolupracovňa a podporuje rozvoj otvoreného spravovania prostredníctvom koordinácie aktivít, budovania odborných kapacít a rozvoja spolupráce medzi mestom a jeho partnermi. Tento poradný orgán radíme do strategickej činnosti Referátu PIOS a zároveň ide o jeden z konkrétnych výstupov projektu Agenti Koexistencie.

- **<u>Strategická činnosť a tvorba rozvojových dokumentov</u>**

V roku 2025 sa Referát PIOS podieľal na príprave a implementácii strategických dokumentov, ktoré vytvárajú rámec pre rozvoj otvoreného vládnutia, participácie a verejných politík mesta.

- **Štatút Rady pre rozvoj otvoreného spravovania**

V nadväznosti na zriadenie Rady pre rozvoj otvoreného spravovania bol vypracovaný jej štatút, ktorý upravuje postavenie, pôsobnosť, zloženie, princípy fungovania a kompetencie tohto poradného orgánu. Štatút nadobudol účinnosť 1. januára 2026.

- **Program rozvoja bývania mesta Banská Bystrica 2035**

V januári 2025 mesto začalo v spolupráci s Inštitútom aktívneho bývania prípravu strategického dokumentu *Program rozvoja bývania mesta Banská Bystrica 2035*. Referát PIOS zabezpečoval

participatívnu časť procesu prostredníctvom platformy Spolupracovňa, čím vytváral priestor na zapojenie odbornej i laickej verejnosti do tvorby dokumentu.

- **2. akčný plán otvoreného vládnutia na roky 2024 – 2026**

V roku 2025 pokračovala implementácia 2. akčného plánu otvoreného vládnutia na roky 2024 – 2026, ktorý stanovuje priority a opatrenia v oblasti transparentnosti, participácie, zodpovednosti a otvoreného spravovania. Na jeho realizácii sa podieľala Rada Spolupracovne ako medzisektorová platforma združujúca zástupcov samosprávy, občianskej spoločnosti, odborníkov a ďalších partnerov. Plnením akčného plánu mesto napĺňa záväzky vyplývajúce z členstva v iniciatíve OGP Local a zároveň ciele Mapy otvoreného vládnutia mesta Banská Bystrica 2030.

- **Medzinárodná činnosť**

- **Projekt Agenti koexistencie**

V roku 2025 Referát PIOS pokračoval v realizácii medzinárodného projektu Agenti koexistencie, ktorý bol implementovaný v rámci programu URBACT IV, financovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF). Projekt bol zameraný na rozvoj otvoreného vládnutia prostredníctvom budovania odborných kapacít zamestnancov mesta, podpory participatívnej kultúry a výmeny skúseností medzi partnerskými mestami. V priebehu roka sa Referát PIOS zúčastnil projektových stretnutí a študijných návštev v partnerských mestách: 1) **Ķekava, Lotyšsko** (2. – 4. apríla 2025), 2) **Budapešť, Maďarsko** (28. mája – 1. júna 2025), 3) **Quart de Poblet, Španielsko** (11. – 13. júna 2025), 4) **Genk, Belgicko** (8. – 9. decembra 2025). Stretnutia boli zamerané na realizáciu projektových aktivít, výmenu skúseností, sieťovanie partnerských miest a zdieľanie príkladov dobrej praxe v oblasti otvoreného vládnutia.

Projekt bol úspešne ukončený v decembri 2025. Prispel k vytvoreniu podmienok na vznik Štatútu Rady pre rozvoj otvoreného spravovania, realizáciu pilotných aktivít a rozvoj metodických nástrojov na prácu s polarizáciou. Za úspešnú realizáciu projektu získalo Mesto Banská Bystrica záverečný certifikát programu URBACT IV (Final Certificate) s platnosťou do 31. mája 2026.

- **Tvoríme participáciu 2025**

Ďalšou aktivitou v rámci medzinárodnej činnosti bolo stretnutie participujúcich miest Česka a Slovenska, na ktorom sa Referát PIOS zúčastnil v dňoch 15. – 16. mája 2025 v českom Zlíne. Zúčastnené mestá na workshope predstavili svoje participatívne rozpočty a hovorilo sa aj o tom, ako využívať efektivitu a úspešnosť týchto rozpočtov v jednotlivých mestách.

- **Organizovanie konferencií a odborných podujatí** určených na budovanie vnútorných a občianskych kapacít samosprávy

- **Konferencia „Ako budovať modernú a otvorenú samosprávu“**

Konferenciu zorganizovalo Mesto Banská Bystrica v dňoch 8. – 9. apríla 2025. Organizačne ju zabezpečoval Referát PIOS v spolupráci s Ekonomickou fakultou UMB – Katedrou verejnej ekonomiky a regionálneho rozvoja a partnerskými organizáciami. Na konferencii sa zišlo viac ako 100 zástupcov samospráv, akademickej obce, občianskej spoločnosti a odborných inštitúcií. Hlavnými témami boli

rozvoj otvoreného vládnutia, participatívne a strategické plánovanie a inovatívne prístupy v oblasti rozvoja bývania.

- **Tréning trénerov zameraný na strategickú prácu s polarizáciou**

V rámci projektu Agenti koexistencie Referát PIOS zorganizoval v dňoch 22. – 23. apríla 2025 tréning trénerov zameraný na strategickú prácu s polarizáciou pod vedením holandského experta **Barta Brandsmu**. Workshop bol určený pre zástupcov samospráv, diplomatických misií, univerzít a partnerských organizácií.

- **Odborný workshop „Ako pracovať s polarizáciou“**
- **Verejný dialóg „Dostáva sa ti (online) polarizácia pod kožu?“**

Dňa 16. júna 2025 sa uskutočnil odborný workshop **„Ako pracovať s polarizáciou“**, opäť pod vedením experta na polarizáciu **Barta Brandsmu**. Účastníci získali praktické poznatky a nástroje pre prácu s polarizačnými javmi vo verejnom priestore. V ten istý deň sa konal aj verejný dialóg **„Dostáva sa ti (online) polarizácia pod kožu?“**, ktorý vytvoril priestor na otvorenú diskusiu o dopadoch polarizácie na spoločnosť.

- **Diseminačné podujatie „Platforma lídrov stredu“**

V závere roka, v dňoch 3. – 4. decembra 2025, referát zorganizoval diseminačné podujatie **„Platforma lídrov stredu“**, zamerané na zdieľanie skúseností a podporu zavádzania inovatívnych prístupov v oblasti otvoreného vládnutia v Meste Banská Bystrica.

- **Koordinácia participatívnych procesov prostredníctvom platformy Spolupracovňa**

Platforma **Spolupracovňa** predstavuje metodický rámec mesta pre prípravu, koordináciu a realizáciu participatívnych procesov. Referát PIOS prostredníctvom nej zabezpečuje prípravu a facilitáciu verejných diskusií, metodickú podporu participatívnych procesov a zapájanie obyvateľov, odbornej verejnosti a ďalších partnerov do prípravy strategických dokumentov a rozvojových projektov Mesta Banská Bystrica.

- **Participatívne procesy k revitalizácii Mestského parku**

Aj v roku 2025 Referát PIOS pokračoval v koordinácii participatívnych procesov súvisiacich s pripravovanou revitalizáciou Mestského parku na Tajovského ulici, ktoré nadväzujú na participáciu realizovanú od roku 2022. Dňa 20. septembra 2025 sa uskutočnilo verejné stretnutie „O budúcnosti parku v parku II“, na ktorom bol predstavený finálny návrh revitalizácie, harmonogram realizácie, odborné dôvody plánovaných výrubov, systém náhradnej výsadby a dlhodobá vízia rozvoja parku. Súčasťou programu bola moderovaná diskusia s účasťou zástupcov mesta, odborníkov, členov Odbornej rady pre Mestský park a širokej verejnosti.

V nadväznosti na verejné stretnutie zabezpečil Referát PIOS metodickú podporu mimoriadneho rokovania Komisie mestského zastupiteľstva k revitalizácii Mestského parku, ktoré sa uskutočnilo 14. októbra 2025. Diskusia bola zameraná na odborné posúdenie navrhovaného riešenia revitalizácie a plánovaných výrubov stromov z pohľadu rôznych profesijných oblastí.

V závere roka 2025 sa Referát PIOS spoločne s vybranými útvarmi mesta, odborníkmi a akademikmi podieľal na vytvorení rozšíreného poradného tímu k revitalizácii Mestského parku. Tento tím vznikol ako reakcia na polarizovanú spoločenskú diskusiu o navrhovanom architektonickom riešení parku. Hlavným cieľom poradného tímu je nastolenie vecnej, odbornej a otvorenej diskusie o Mestskom parku. Tím tvorí 20 členov z radov odborníkov z oblastiach ekológie, zoológie, arboristiky, architektúry, ako aj zástupcovia verejnosti. Činnosť poradného tímu a využitie formátu Spolupracovne prispeli k hľadaniu spoločných riešení medzi jednotlivými zainteresovanými stranami. Výsledkom bolo prehodnotenie pôvodného rozsahu výrubov, zároveň sa podarilo zabezpečiť prítomnosť ekológov a ornitológov počas realizácie výrubov a tiež zachovať vybraté torzá stromov ako významný ekologický prvok. Keďže revitalizácia parku predstavuje dlhodobý proces, činnosť rozšíreného poradného tímu bude pokračovať aj v roku 2026.

- **Informačné stretnutia k projektu Zelené sídliská**

Referát PIOS v roku 2025 zabezpečoval informačné stretnutia k projektu Zelené sídliská. V dňoch 8. – 9. novembra 2025 sa uskutočnilo 4. kolo verejných stretnutí formou komentovaných prechádzok v pripravovaných lokalitách revitalizácie. Obyvatelia mali možnosť oboznámiť sa s navrhovanými úpravami, harmonogramom realizácie a spôsobom financovania projektov, ako aj diskutovať o plánovaných riešeniach priamo v území. Verejné stretnutia sa uskutočnili v lokalitách: 1) Magurská – Krivánska – Jelšový hájik, 2) Mládežnícka – Družby – Okružná, 3) Podháj, 4) Bernolákova – Radvanská, 5) Gaštanová – Lipová – Limbová – Povstalecká.

- **<u>Zabezpečovanie fungovania participatívneho rozpočtu</u>**

Participatívny rozpočet je dlhodobo jedným z kľúčových nástrojov otvoreného vládnutia v Meste Banská Bystrica. Je to stabilný nástroj podpory občianskych iniciatív a zapájania verejnosti do rozhodovania o rozvoji mesta. V rámci ročníka 2025/2026 Referát PIOS zorganizoval sériu informačných stretnutí v mestských častiach, ktorých cieľom bolo predstaviť pravidlá participatívneho rozpočtu, poskytovať konzultácie a podporiť záujemcov pri príprave projektových návrhov. Do procesu predkladania projektových zámerov sa zapojilo 12 predkladateľov.
V roku 2025 sme vytvorili Manuál participatívneho rozpočtu, ktorý slúži ako praktický sprievodca procesom participatívneho rozpočtu. Manuál je určený predkladateľom projektových návrhov, členom Odbornej rady participatívneho rozpočtu, ako aj širšej verejnosti, ktorá sa chce aktívne podieľať na rozvoji svojho mesta. Zároveň bol v roku 2025 aktualizovaný Štatút participatívneho rozpočtu, ktorý reagoval na potrebu zefektívnenia riadenia a organizácie procesu. Zmeny zahŕňali najmä úpravu kompetencií jednotlivých orgánov, zriadenie Rady pre participatívny rozpočet ako poradného orgánu, spresnenie pravidiel hodnotenia projektov a hlasovania, zavedenie jednotného harmonogramu a úpravu pravidiel prideľovania finančných prostriedkov. Aktualizovaný štatút nadobudol účinnosť 1. októbra 2025.

Plánované aktivity v roku 2026

V roku 2026 bude Mesto Banská Bystrica pokračovať v napĺňaní priorít 2. akčného plánu otvoreného vládnutia na roky 2024 – 2026. Cieľom bude naďalej rozvíjať princípy otvoreného vládnutia, posilňovať participatívne a inovatívne prístupy vo verejnej správe a vytvárať podmienky pre aktívne zapájanie obyvateľov do rozhodovacích procesov mesta. Medzi hlavné priority pre rok 2026 budú patriť:

- aplikácia participatívnych procesov pri spolutvorbe strategických dokumentov a verejných politík, predovšetkým pri príprave Programu rozvoja bývania Mesta Banská Bystrica,

- podpora integrácie a komplexnejšieho využívania nástroja Spolupracovňa v agendách Mestského úradu,
- realizácia aktivít podporujúcich depolarizáciu v meste a rozvoj konštruktívneho spoločenského dialógu,
- budovanie interných aj externých kapacít v oblasti otvoreného vládnutia a participácie prostredníctvom vzdelávania, metodickej podpory a zdieľania skúseností,
- organizácia študijných návštev a rozvoj spolupráce s inšpiratívnymi samosprávami a organizáciami na Slovensku i v zahraničí,
- zabezpečenie ďalšieho rozvoja a kvalitného fungovania participatívneho rozpočtu mesta.

Výchova a vzdelávanie

Činnosti preneseného výkonu štátnej správy a samosprávny výkon originálnych kompetencií na úseku výchovy a vzdelávania zabezpečoval aj v roku 2025 Školský úrad, oddelenie školstva a mládeže.

Mesto Banská Bystrica bolo v roku 2025 zriaďovateľom 11 právnych subjektov: 2 základných škôl s materskou školou a jej súčasťí (školský klub detí a školská jedáleň), 9 základných škôl a ich súčastí (školský klub detí a školská jedáleň), 27 materských škôl a 27 školských jedální pri materských školách bez právnej subjektivity, základnej umeleckej školy a centra voľného času s právnou subjektivitou.

Počet detí materských škôl v školských rokoch 2024/2025 a 2025/2026

Materská škola	Počet detí	Počet tried	Počet PZ	Počet novoprijatých detí	Počet detí	Počet tried	Počet PZ	Počet novoprijatých detí
	2024/2025				2025/2026			
Bakossova 5	41	2	4	16	44	2	4	17
Buková 22	21	1	2	1	16	1	2	7
Cesta k nemocnici 37	83	4	9	21	83	4	9	27
9. mája 26	88	5	11	21	96	5	11	40
Družby 3	117	6	13	30	120	6	13	33
29.augusta 14	87	5	10	22	88	5	11	40
Horná 22	46	3	6	14	44	3	6	17
Hronská 18	12	1	2	3	14	1	2	4
Jakubská cesta 77	38	2	4	10	33	2	5	13
Na Lúčkach 2	125	6	13	39	99	5	11	19
Jilemnického 8	75	4	9	23	77	4	9	29
Karpatská 3	123	6	13	35	124	6	13	37
Kremnička 22	22	1	2	2	21	1	2	11
Profesora Sáru 3	86	4	9	26	87	4	9	26
Lazovná 32	70	4	9	23	73	4	9	27
Magurská 14	80	4	9	21	79	4	9	16
Nová 2	117	6	12	39	127	6	13	30
Odbojárov 9	24	1	2	7	24	1	2	2
Radvanská 1	60	3	6	15	59	3	6	15
Radvanská 26	75	4	9	16	61	3	7	10
Radvanská 28	126	6	12	36	122	6	13	27
Sásovská cesta 21	76	4	9	22	79	4	9	24
Senická cesta 82	20	1	3	4	21	1	3	8
Na Starej tehelni 7	74	4	9	23	74	4	9	23
Strážovská 3	116	6	13	40	112	6	13	32
Šalgotarjánska 5	127	6	13	37	118	6	13	34
Tatranská 63	112	6	13	28	116	6	13	32

Trieda SNP 77	19	1	2	8	19	1	2	3
Tulská 25	77	4	8	19	77	4	9	22
SPOLU	**2137**	**110**	235	707	**2107**	**108**	**237**	**625**
Priemer detí na 1 triedu	19,42				19,50			

Z dôvodu nižšieho počtu zapísaných detí do materských škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta sme od 1. 9. 2025 museli v školskom roku 2025/2026 dočasne prerušiť prevádzku v 2 triedach:

MŠ Na Lúčkach 2 – 1 trieda s celodennou výchovou a vzdelávaním

MŠ Radvanská 26 – 1 trieda s celodennou výchovou a vzdelávaním

Počet žiakov základných škôl v školských rokoch 2024/2025 a 2025/2026

Základná škola	Celkový počet žiakov	Celkový počet tried	Celkový počet žiakov	Celkový počet tried	Počet žiakov 1. roč.	Počet tried 1. roč.	Počet žiakov 1. roč.	Počet tried 1. roč.	Prepočítaný počet pedagogických zamestnancov	
	2024/2025		2025/2026		2024/2025		2025/2026		2024/2025	2025/2026
ZŠ s MŠ Bakossova 5	418	18	421	18	54	2	48	2	25,91	25,91
Ďumbierska 17	704	35	702	35	83	4	84	4	45,96	46,03
J.G.T. Gaštanová 12	361	18	372	18	29	2	51	3	24,52	27,56
Golianova 8	712	32	707	32	67	3	72	3	47,47	46,65
Moskovská 2	621	27	594	27	73	3	56	3	37,13	36,13
Pieninská 27	347	18	347	19	33	2	31	2	24,43	25,52
ZŠ s MŠ Radvanská 1	753	34	730	32	88	4	72	3	48,00	44,00
Sitnianska 32	585	25	596	25	90	4	76	3	35,31	36,14
Spojová 14	832	36	820	36	79	4	92	4	52,09	54,09
SSV Skuteckého 8	448	18	438	18	55	2	50	2	31,97	31,40
Trieda SNP 20	501	22	524	23	60	3	52	2	30,82	31,70
Spolu	**6 282**	**283**	**6 251**	**283**	**711**	**33**	**684**	**31**	**403,61**	**405,13**
Priemer žiakov na 1 triedu	22,20		22,09		21,55		22,06			

Grafické znázornenie:

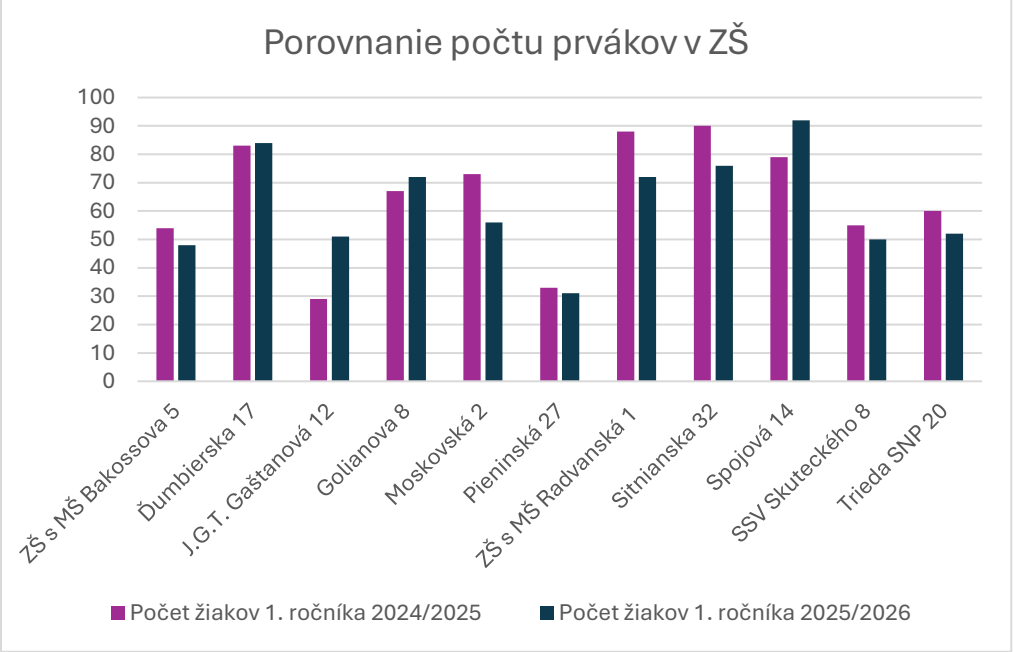

Počet žiakov základnej umeleckej školy a centra voľného času v školských rokoch 2024/2025 a 2025/2026

Školský rok	2024/2025	2025/2026
ZUŠ Jána Cikkera, Štefánikovo nábrežie 6	1615	1639
Centrum voľného času, Havranské 9	1613	1610

Dôležitou úlohou samosprávy je zabezpečiť kvalitné poskytovanie výchovy a vzdelávania prostredníctvom svojich škôl a školských zariadení. Základným predpokladom optimálneho fungovania školského systému je materiálno-technické vybavenie a personálne zabezpečenie jednotlivých škôl a školských zariadení. Činnosti, ktoré boli realizované, smerovali k systematickému vybaveniu škôl a školských zariadení modernými učebnými pomôckami, informačnými a komunikačnými technológiami, čo vytvára atraktívnejšie prostredie s pozitívnym vplyvom na výchovno-vzdelávací proces. Opravami a rekonštrukciami financovanými z rozpočtovej kapitoly Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR, z eurofondov, a taktiež aj z finančných prostriedkov Mesta sa naďalej pokračovalo v znižovaní energetickej náročnosti budov, čo bude mať za následok úsporu na energiách a opätovné investovanie ušetrených finančných prostriedkov do modernizácie škôl a školských zariadení. V oblasti personálneho zabezpečenia škôl a školských zariadení, zriaďovateľ prihliadal vo veľkej miere na kvalifikovanosť a odbornosť výchovno-vzdelávacieho procesu. Rovnako prihliadal aj na potreby detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami prijatím pedagogických asistentov, školských špeciálnych pedagógov a školských psychológov a podporou vytvárania inkluzívnych tímov v materských ako aj základných školách. Významným faktorom, ktorý vplýva na služby súvisiace s poskytovaním vzdelávania, je spokojnosť rodičov. Mesto preto podporovalo a naďalej bude podporovať aktívnu spoluprácu a komunikáciu so širokou verejnosťou. V rámci Školského úradu, oddelenia školstva a mládeže sa operatívne zapracovávali podporné návrhy a podnety, ktoré prispeli k skvalitneniu poskytovaných služieb. S cieľom posilniť participáciu, tvorivosť a prepojenie mladej generácie s rozvojom mesta, zriadila samospráva pozíciu Koordinátora práce s mládežou. Koncom roka 2025 sa vytvorili Mestský mládežnícky a Mestský žiacky parlament s cieľom nastaviť ďalšie konkrétne kroky smerujúce k zlepšeniu života mladých v meste.

Hospodárenie škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica v roku 2025

V zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Banská Bystrica boli k 31.12.2025 školy a školské zariadenia v nasledovnej skladbe:

- jedenásť základných škôl - právne subjekty - organizačnou súčasťou právneho subjektu sú podľa zriaďovacích listín aj školské jedálne a školské kluby detí;
- dvadsaťsedem materských škôl - materské školy nie sú právne subjekty
- jedna základná umelecká škola - právny subjekt
- jedno centrum voľného času - právny subjekt

Hospodárenie škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica v roku 2025

V zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Banská Bystrica boli k 31. 12. 2025 školy a školské zariadenia v nasledovnej skladbe: jedenásť základných škôl, dvadsaťsedem materských škôl, jedna základná umelecká škola a jedno centrum voľného času.

A/ Materské školy a školské jedálne pri materských školách

Na podprogramy 2.1 Materské školy a 2.2 Školské stravovanie v materských školách bol na rok 2025 schválený rozpočet výdavkov spolu vo výške 10 995 469 €. Skutočné čerpanie výdavkov k 31. 12. 2025

predstavovalo 11 958 979 €. Údaje zahŕňajú výdavky vykázané v príslušných podprogramoch podľa tabuľkovej časti záverečného účtu mesta za rok 2025.

B/ Základné školy a ďalšie školské zariadenia

Na podprogramy 2.3 Základné školy, 2.8 Základná umelecká škola J. Cikkera a 2.4.1 Záujmové vzdelávanie detí a mládeže bol na rok 2025 schválený rozpočet výdavkov spolu vo výške 32 783 277 €. Skutočné čerpanie výdavkov k 31. 12. 2025 predstavovalo 32 409 301 €. Údaje zahŕňajú výdavky vykázané v uvedených podprogramoch podľa tabuľkovej časti záverečného účtu mesta za rok 2025.

Zdroj: Výsledky hospodárenia a záverečný účet Mesta Banská Bystrica za rok 2025, príloha č. 3 – tabuľková časť, strany 4 a 5.

Významné činnosti, podujatia a projekty materských škôl v roku 2025

V roku 2025 Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR pridelilo na základe paušálneho kľúča zo štátnych nenormatívnych finančných prostriedkov príspevky na úhradu nákladov na osobné náklady pedagogických asistentov, ktorí pôsobili v 21 materských školách a na Školský podporný tím. V Materskej škole, Šalgotarjánska 5 a v Materskej škole, Nová 2 pôsobil školský psychológ, v Materskej škole, Tatranská 63 pôsobil pomocný vychovávateľ. Materská škola Profesora Sáru pokračovala v programe ,,Pomocný vychovávateľ v materskej škole“, ktorého cieľom je pomoc pri poskytovaní povinného predprimárneho vzdelávania deťom so zdravotným znevýhodnením alebo deťom zo sociálne znevýhodneného prostredia.
Systematickou a účinnou spoluprácou so základnými školami sa materské školy snažili vytvárať podmienky pre nestresujúci plynulý prechod detí MŠ do 1. ročníka základnej školy. Zabezpečenie ich úspešnej adaptácie v novom prostredí, pochopenie odlišného štýlu práce v základnej škole.

Na základe dlhoročnej spolupráce s Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici, študenti pedagogickej fakulty vykonávali v materských školách počas zimného aj letného semestra pedagogickú prax. Okrem toho materské školy pokračovali v úzkej spolupráci s Centrom poradenstva a prevencie (CPP), ktoré poskytuje skríningové vyšetrenie zamerané na identifikáciu znakov všeobecného intelektového nadania detí predprimárneho vzdelávania, ako aj skríning pripravenosti dieťaťa na plnenie primárneho vzdelávania. Pedagogickí zamestnanci z Centra voľného času, Havranské 9, zabezpečovali vo viacerých MŠ krúžok anglického jazyka pre 5-6 ročné deti. Materské školy aktívne spolupracovali s viacerými organizáciami či už v meste alebo v rámci celého Slovenska.
V rámci zážitkového učenia sa deti zúčastňovali exkurzií v kultúrnych inštitúciách ako je Stredoslovenské múzeum, Tihániyovský kaštieľ, ÚĽUV, Štátna opera, Galéria Dominika Skuteckého, mnohé ďalšie. Knižnica Mikuláša Kováča ponúka materským školám Tematicky zamerané podujatia pre deti predškolského veku, zážitkové čítanie, prvý kontakt s knižnicou a knihami, dramatizácia rozprávok a iné.
Deti sa aktívne zapájali do súťaží v rámci celého Slovenska v oblasti spevu, tanca, tvorivej dramatiky, prózy, výtvarných aktivít, environmentálnych aktivít alebo športu. V októbri vyvrcholila celoslovenská súťažná prehliadka výtvarnej tvorivosti detí predškolského veku „Dúhový kolotoč“ a v mesiaci november sa uskutočnila regionálna súťaž v speve „Bystrický slávik“. V mesiaci marec sa uskutočnila regionálna súťaž „Predškoláčik“, ktorá bola zameraná na prednes poézie a prózy. V mesiaci máj sa deti zúčastnili prehliadky detských tanečných hier „Dupkajú nožičky, dupkajú“, kde prezentovali krásu nášho

folklóru a regionálnych zvykov. V júni sa deti zúčastnili 27. ročníka Športovej olympiády detí materských škôl.
V rámci environmentálnej výchovy boli organizované rôzne akcie a súťaže ako napríklad Ochranárik, Deň Zeme, Deň vody, Deň stromu, Ekopredškoláčik. Školy aktívne spolupracovali s Agentúrou životného prostredia, deti mali možnosť poznávať život papagájov, dravcov, plazov, včiel, motýľov a iných zvierat.
V rámci hipoterapie sa v areáloch MŠ pravidelne raz do mesiaca realizuje jazdenie na poníkoch.
Počas celého roka sa v priestoroch MŠ realizovali hudobné a divadelné predstavenia organizované inštitúciami z celého Slovenska. Na území mesta BB máme Divadlo pod balkónom, Bábkové divadlo na rázcestí a mnohé ďalšie.
Športové kluby organizovali pre deti od 5 rokov lyžiarske a plavecké výcviky.

Významné činnosti, podujatia a projekty základných škôl, ZUŠ a CVČ v roku 2025

Zo štátnych nenormatívnych finančných prostriedkov boli základným školám v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta z prostriedkov štátneho rozpočtu vyplatené príspevky na pedagogických asistentov a školský podporný tím v celkovej sume 1 665 336 eur; na vzdelávacie poukazy v sume: 131 885 eur; na lyžiarske kurzy v sume: 74 280 eur; na školu v prírode v sume: 58 500 eur; na edukačné publikácie v sume: 167 374 eur; na podporu integrácie žiakov z Ukrajiny v sume: 374 087 eur; príspevky na výchovu a vzdelávanie pre deti MŠ v sume: 108 400 eur; na dopravné žiakov v sume: 56 567 eur; príspevky za mimoriadne výsledky žiakov v sume: 4 575 eur, príspevky na odchodné: 64 466 eur.

Samospráva v roku 2025 získala nenávratný finančný príspevok v objeme takmer 2 mil. eur z projektu Adaptácia na zmenu klímy z Programu Slovensko 2021 -2027 na realizáciu projektu a kompletnú rekonštrukciu strechy na Základnej škole Sitnianska 32 v Sásovej. Realizáciou projektu bola strecha základnej školy prebudovaná na vegetačnú a najväčšiu zelenú strechu v meste, ktorou sa dosiahne nielen zlepšenie stavebno-technického stavu budovy ale zároveň predĺži a zlepší energetická hospodárnosť mestského objektu. Na modernizáciu a rekonštrukciu školskej kuchyne v Základnej škole s materskou školou Jána Bakossa, Bakossova 5, boli vyčlenené v mestskom rozpočte finančné prostriedky v sume 200 tis. eur. Okrem toho boli MsZ schválené finančné prostriedky na modernizáciu školskej jedálne s kuchyňou v Materskej škole na Karpatskej ulici v sume: 100 tis. eur, rovnako na rekonštrukciu kúpeľní a toaliet v MŠ Profesora Sáru v objeme 48 tis. eur a 3. etapu obnovy kanalizácie v MŠ Na Lúčkach v sume 36 900 eur.

Každá základná a materská škola má vypracovaný svoj školský vzdelávací program, v ktorom má podrobne spracovanú svoju profiláciu. Do Správ o výchovno-vzdelávacej činnosti riaditelia škôl a školských zariadení zapracovávajú vyhodnotenie projektov a aktivít za aktuálny školský rok. Okrem národných projektov školy realizujú v rámci svojich školských vzdelávacích programov aj interné projekty. Podrobné informácie o nich sú zverejnené na webových stránkach škôl. Prostredníctvom realizácie projektov sa skvalitnil výchovno-vzdelávací proces a zlepšilo sa materiálno-technické vybavenie základných a materských škôl.

Pri príležitosti „Dňa učiteľov„ v roku 2025 primátor mesta ocenil 30 pedagógov základných a materských škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta za ich dlhoročnú činnosť v oblasti výchovy a vzdelávania. V súvislosti s ukončením školského roka 2024/2025 ocenil 30 najúspešnejších žiakov a 9 vybraných kolektívov základných škôl a ZUŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta za dosiahnuté výsledky vo vedomostných, umeleckých a športových súťažiach. Pri príležitosti nástupu na povinnú

školskú dochádzku Mesto Banská Bystrica ako zriaďovateľ venovalo všetkým prvákom základných škôl vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti knihy v celkovej výške 5 310 eur. Darované knihy využívajú žiaci a pedagógovia ako mimo šlabikárové čítanie.

V roku 2025 sa pokračovalo s napĺňaním schválenej Koncepcie rozvoja školstva v meste Banská Bystrica na roky 2021 - 2026, zameranej na kľúčové problémy súvisiace s aktuálnym stavom školstva v celej SR, ako sú: chýbajúci systém hodnotenia a nedostatočný systém poradenstva v školstve, absentujúce nástroje motivácie učiteľov pre svoj profesijný rast, pretrvávajúca uniformita školstva, absentujúci rozvoj inovatívnosti, zvyšujúca sa nespokojnosť spoločnosti so školstvom a chýbajúce podporné služby odborníkov vo vyučovacom procese a s ním súvisiaca potreba vzniku tzv. inkluzívnych tímov, ktoré vytvárajú vhodné podmienky pre vzdelávanie všetkých žiakov a zároveň podporujú učiteľov a rodičov. V súvislosti s prevenciou a riešením sociálno-patologických javov na školách, ako sú: násilie, agresivita, šikanovanie, či užívanie drog, samospráva sa opätovne rozhodla poskytnúť žiakom 9. ročníkov základných škôl možnosť zapojiť sa do projektu Revolution train, ktorý navštívilo takmer 500 žiakov 8. - 9. ročníkov základných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta.

Mesto Banská Bystrica v školskom roku 2025/2026 otvorilo v ZŠ Pieninská dve triedy pre deti s poruchou autistického spektra, ako reakciu na dlhodobý dopyt rodičov po vzdelávaní s podporou pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

65. výročie oslávila Základná škola Slovenského národného povstania, Trieda SNP 20, začatím významnej rekonštrukcie, ktorá začala v druhej polovici augusta 2025. Vďaka získaným mimorozpočtovým zdrojom z Programu Slovensko vo výške 3,1 mil. eur prejde 65-ročná budova školy komplexnou obnovou a na streche školy pribudnú aj fotovoltické panely. Cieľom všetkých opatrení je znížiť energetickú náročnosť a starého objektu, škola si bude môcť vyrábať vlastnú energiu, čo sa odzrkadlí aj na úsporách na prevádzkových nákladoch. Komplexnú rekonštrukciu realizuje vysúťažený zhotoviteľ za plnej prevádzky školy po poschodiach. Keďže ide o veľký objem stavebných prác, vedenie školy muselo pristúpiť aj k úprave výchovno-vzdelávacieho procesu.

Základná škola Slobodného slovenského vysielača v Banskej Bystrici ako prvá základná škola na Slovensku, mimo Bratislavy, získala autorizáciu na prestížny program International baccalaureate (IB) – Middle Years Programme (MYP). Program MYP je určený pre žiakov vo veku 11-16 rokov a zdôrazňuje prepojenie učiva s reálnym životom, podporuje jazykovú vybavenosť, medzinárodné porozumenie a aktívnu službu komunite. Vyučovanie prebieha v anglickom jazyku absolventi IB programov majú otvorené dvere na prestížne svetové univerzity. Príprava kandidatúry na program trvala rok, následne bola škola schválená ako kandidátska škola a po 2-ročnej implementácii a po absolvovaní verifikačnej návštevy sa oficiálne stala medzinárodnou školou IB pre MYP. Každých 5 rokov čaká školu evaluácia a potvrdenie kvality a štandardov vzdelávania. Škola s nástupom programu zmenia organizáciu vyučovania, prispôsobila priestorové podmienky, rozšírila pedagogický zbor a poskytla mu potrebné vzdelávanie.

Aktivity plánované v roku 2026

V roku 2026 naďalej plánujeme zlepšovať a modernizovať materiálno-technické vybavenie materských a základných škôl (realizovať projekty na obnovu škôl a zvýšenie energetickej efektívnosti), podporovať aktívnu spoluprácu inštitúcií a subjektov v meste, využívať medzinárodné partnerstvá s cieľom zvyšovať

úroveň vzdelávacieho procesu, zdokonaľovať sa v jazykových a komunikačných zručnostiach, podporovať rozvoj profesijných kompetencií pedagogických a odborných zamestnancov škôl a školských zariadení pre výkon ich pedagogickej a odbornej práce a podporovať vytváranie inkluzívnych tímov na školách. Toto všetko bude zabezpečené aj prostredníctvom medzinárodného programu Erasmus +. Mesto Banská Bystrica, ako jedna z 3 samospráv na Slovensku, získalo akreditáciu v oblasti Školského vzdelávania a odbornej prípravy, ktorú udeľuje Slovenská akademická asociácia pre medzinárodnú spoluprácu a Národná agentúra programu Erasmus +. Akreditácia je platná na obdobie 3 rokov, teda až do konca programového obdobia v roku 2027. V roku 2025 Mesto Banská Bystrica zrealizovalo 20 zahraničných mobilít riaditeľov a riaditeliek základných a materských škôl. Ďalšie mobility budú zrealizované v prvej polovici roka 2026.

Sociálne zabezpečenie

Podľa platného organizačného poriadku MsÚ Banská Bystrica vykonáva a zabezpečuje oblasť sociálneho zabezpečenia – odbor sociálnych vecí.

V zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, §4, ods. 3, psím. p) plní úlohy na úseku sociálnej pomoci v rozsahu podľa osobitného predpisu, konkrétne zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znp. Konkrétne do pôsobnosti mesta v zmysle uvedeného zákona patrí:

- vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálny služieb
- utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja
- je správnym orgánom: o odkázanosti, zániku na sociálne služby v určených zariadeniach, povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť
- vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu
- poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľaháreni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby, dennom stacionári, nízkoprahovú sociálnu službu pre deti a rodinu, opatrovateľskú službu, prepravnú službu, odľahčovaciu službu, pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa, terénnu sociálnu službu krízovej intervencie
- poskytuje základné sociálne poradenstvo
- uzatvára zmluvu o poskytovaní sociálnej služby
- môže poskytovať finančné prostriedok podľa podmienok zákona
- vedie evidenciu posudkov, rozhodnutí, prijímateľov sociálnych služieb
- vyhľadáva fyzické osoby, ktorým treba poskytnúť sociálnu službu
- poskytuje štatistické údaje
- uhrádza poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti za zdravotné výkony
- vydáva písomné vyjadrenia k §83, ods. 8.

Okrem uvedeného zákona plní ďalšie úlohy vyplývajúce z nasledovných zákonov:

- zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znp. najmä:

vykonáva - opatrenia na predchádzanie porúch vývinu dieťaťa, plnoletej FO (§10), opatrenia na obmedzenie a odstraňovanie negatívnych vplyvov na vývin dieťaťa, plnoletej FO (§11 ods.1), *spolupracuje* - s orgánom SPOaSK a so zariadením pri hodnotení situácie dieťaťa a rodiny, posúdenie možnosti rodičov, ďalších príbuzných dieťaťa riešiť situáciu dieťaťa a rodiny na účely miery ohrozenia dieťaťa,
spolupôsobí - pri výkone výchovných opatrení pri pomoci deťom, pre ktoré orgán SPOaSK vykonáva SK,
podieľa sa - na spracovaní a plnení plánu SP s dieťaťom pri úprave a obnove rodinných pomerov dieťaťa,
poskytuje - rodičovi (inej osobe) príspevok na dopravu, príspevok na osamostatnenie, informácie FO, ktorá má záujem stať sa pestúnom alebo osvojiteľom (postup vybavovania),
poskytuje pomoc - dieťaťu v naliehavých prípadoch (zdravie, život), dieťaťu, plnoletej FO ohrozenej správaním člena rodiny, na zachovanie a úpravu vzájomných vzťahov medzi dieťaťom a rodičom, členmi

rodiny..., keď bolo umiestnené v zariadení, mladému dospelému po skončení ÚS, PS, náhradnej osobnej starostlivosti pri zabezpečovaní bývania a zamestnania,
poskytuje súčinnosť - štátnym orgánom, zariadeniu, SPOaSK pri zisťovaní rodinných, bytových a sociálnych pomerov a osamostatňovaní sa mladého dospelého,
utvára podmienky pre prácu s komunitou, *vyhľadáva* FO, ktorým možno zveriť dieťa do starostlivosti, *vyjadruje sa* k spôsobu života FO, ktorá má záujem stať sa pestúnom alebo osvojiteľom, vedie evidenciu detí, rodín, plnoletých FO, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia SPOaSK, kontroluje úroveň vykonávania opatrení SPOaSK u subjektov, ktorým poskytuje finančný príspevok,
plní funkciu majetkového opatrovníka a poručníka, 1x za 6 mes. predkladá správu orgánu SPOaSK o sociálnej situácii v rodine, ktoré bolo odňaté zo starostlivosti, hodnotí možnosť návratu do rodiny alebo zverenie do inej náhradnej osobnej starostlivosti alebo PS, je súčinná pri spracúvaní plánu výkonu výchovného opatrenia / plánu sociálnej práce orgánom SPOaSK s rodinou dieťaťa, akreditovaným subjektom, centrom a plní ďalšie úlohy, ktoré vyplývajú z uvedeného zákona.

- zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov:
- najmä rozhoduje o jednorazovej dávke, poskytuje FO poradenstvo v oblasti hmotnej núdze, poskytuje súčinnosť ÚPSVR pri plnení úloh, vykonáva osobitného príjemcu dávky a príspevkov
- zákon č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 532/2007 Z. z. (najmä výkon osobitného príjemcu dávky)
- zákona č. 571/2009 Z. z. o rodičovskom príspevku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znp. (najmä výkon osobitného príjemcu dávky)
- zákon č. 383/2013 Z. z. o príspevku pri narodení dieťaťa a o príspevku na viac súčasne narodených detí a o zmene a doplnení niektorých predpisov (najmä výkon osobitného príjemcu dávky)
- zákon č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve v znp. (zabezpečuje pohreb)
- zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, vykonávanie poručníctva
- zákon č. 36/2005 Z. z. Zákon o rodine, vykonávanie majetkového opatrovníctva.

Ďalšie rozsiahly úsek činnosti, ktorý odbor zabezpečuje je – bytová politika (nájomné byty, byty osobitného určenia, dočasné bývanie apod. , VZN č. 15/2025, zákon č. 443/2010 Z. z. Zákon o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní,)

OSV uvedenú agendu plní prostredníctvom svojich oddelení a úsekov činnosti:

člení sa na dve oddelenia:

- oddelenie sociálnej a krízovej intervencie
- oddelenie služieb dlhodobej starostlivosti

a tie na úseky činnosti:

- komunitný rozvoj, komunitné plánovanie, komunitné centrá,
- denné centrá, chránené dielne
- zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa

Vízie a ciele rozvoja sociálnych služieb sú obsiahnuté v dokumente Komunitný plán sociálnych služieb mesta Banská Bystrica na roky 2021-2027. Tento sa spracováva v súlade so zákonom č. 448/2008 Z. z. v znp., ktorý určuje jeho štruktúru a obsah. Pri dodržaní princípov, spôsobov a postupov spracovania

dokumentu v zmysle komunitného plánovania sa ukáže skutočná potreba rozvoja sociálnych služieb na konkrétne cieľové skupiny a nasmerovanie sociálnej politiky mesta.

Realizované projekty:

- Národný projekt Podpora opatrovateľskej služby
- Program KLOP-KLOP s CD n. o.
- Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok – pre ZSS a ASS
- Projekt „Darček pod stromček“ pre prijímateľov opatrovateľskej služby
- Čítankovo (v spolupráci s Centrom dobrovoľníctva n.o.)
- Projekt „Červený nos“
- Bylinkáreň na Fončorde
- Nie si sám
- EKOdeň v KC Sásova
- Fašiangová tancovačka
- Škola volá/Detský jarmok
- Fončorďácky deň zvierat
- Fončorďácke komunitné hody 2025
- Deň jógy
- Deň športu
- Babie leto
- Vianočná kapustnica
- Chránené pracoviská
- Projekt „Vianočný zázrak“
- Projekt „Životný štýl pre zdravý mozog“
- Deeskalácia konfliktu v sociálnych službách

Záver

OSV – jednotlivé oddelenia a úseky činnosti každý rok spracovávajú podrobné správy o činnosti za každý kalendárny rok. V prípade záujmu, či potreby sú k dispozícii na OSV a zverejňované na webovej stránke mesta.

Zároveň sú každoročne určované vízie, ciele plnenia zamerané na rozvoj sociálnych služieb. Pre rok 2025 to boli najmä:

- rozvoj terénnej sociálnej služby krízovej intervencie
- rozvoj preventívnych aktivít na riešenie rôznych sociálno-patologických javov
- organizovať podujatia pre seniorov v oblasti vzdelávania, športu a kultúry.
- spolupracovať s partnerskými organizáciami na príprave pokračovania akcie Bezpečne
    - a zdravo
- prezentovať činnosť denných centier verejnosti a získať nových členov
- pripravovať a podporovať aktivity pre seniorov v oblasti vzdelávania, športu a kultúry
- rozvoj a skvalitnenie procesov opatrovateľskej služby,
- rozvoj a skvalitnenie výdajne stravy v ZSS a prepravnej služby
- aktivity pre rodičov a deti za účelom zlepšovania adaptability detí v RJ so svojimi rodičmi a so zamestnancami zariadenia

- seminár pre zákonných zástupcov s cieľom riešiť a prakticky si vyskúšať situácie, ktoré súvisia s vývojom a výchovou detí do 3 rokov veku
- pripraviť aktivity pre deti k ich rozvoju po stránke pohybovej, sociálnej a zmyslovej
- rozvoj rehabilitačných a terapeutických služieb v ZSS
- rozšírenie možností pre integráciu rodinných príslušníkov do aktivít zariadenia
- organizácia komunitných dní v oddychovej zóne Magnólia.
- zvyšovanie povedomia o komunitnom centre medzi obyvateľmi sídliska Sásová a Fončorda, zapájanie ich do aktivít
- podpora medzi-generačného stretávania a spolupráce v komunitných centrách
- pokračovanie v rozvoji záujmovej činnosti a sociálnej rehabilitácie v ZSS
- organizovanie externých prednášok pre zamestnancov v rámci edukácie
- Deň otvorených dverí v ZSS, ASS
- vytváranie bezbariérového prostredia v ZSS a modernizácia interiéru/exteriéru.

Zdravotníctvo

V meste Banská Bystrica je pre občanov zabezpečená zdravotná starostlivosť prostredníctvom štátnych a neštátnych zdravotníckych zariadení, vo forme ambulantnej, ústavnej a lekárenskej starostlivosti. Z nich uvádzame tie najvýznamnejšie, ktoré svojou kapacitou obslúžia najväčší počet pacientov:

- Fakultná nemocnica s poliklinikou F. D. Roosevelta Banská Bystrica (ďalej „FNsP“)
- Detská fakultná nemocnica s poliklinikou Banská Bystrica (ďalej „DFNsP“)
- Poliklinika Banská Bystrica
- Poliklinika Sásová
- Poliklinika NOVAMED
- Medicínske centrum Zdravomed
- Medicínske centrum Mediklin
- Medicínske centrum Slnečnica
- Medical Park
- Stredoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb Banská Bystrica
- Ortotech - ortopedická klinika
- Mammacentrum sv. Agáty
- Ambulantná pohotovostná služba v priestoroch FNsP
- Detská pohotovosť – Ambulantná pohotovostná služba v priestoroch DFNsP

V roku 2025 pokračovala Fakultná nemocnica s poliklinikou F. D. Roosevelta Banská Bystrica vo výstavbe novej nemocnice. V prvých mesiacoch roka prebiehali dokončovacie búracie práce, výkopové práce a príprava stavebnej jamy. Následne sa realizovali základové konštrukcie a podzemné podlažia. V posledných mesiacoch roka pokračovala výstavba nosných konštrukcií a objekt postupne rástol nad úroveň terénu. Priebeh výstavby ovplyvnili technické komplikácie súvisiace s podložím, prekládkami inžinierskych sietí a potrebou zachovať prevádzku existujúcej nemocnice. V roku 2025 preto nemocnica uzatvorila so zhotoviteľom akceleračnú dohodu zameranú na zrýchlenie stavebných prác. Podľa revidovaného harmonogramu zverejneného v októbri 2025 bolo dosiahnutie etapy „shell & core“, približne zodpovedajúcej hrubej stavbe, plánované na júl 2026. Popri výstavbe nového nemocničného areálu pokračovala rekonštrukcia psychiatrickej kliniky. Nemocnica z vlastných prostriedkov zrekonštruovala aj pôrodné sály II. gynekologicko-pôrodníckej kliniky SZU. Súčasťou modernizácie diagnostiky bolo uvedenie nového prístroja magnetickej rezonancie do prevádzky v máji 2025 a spustenie plne automatizovanej laboratórnej linky. Rozšírilo sa tiež spektrum roboticky asistovaných operačných výkonov. V októbri bola v spolupráci s pacientskou organizáciou NIE RAKOVINE otvorená poradňa pre onkologických pacientov. Podľa zverejnenej bilancie nemocnica v roku 2025 vykonala 500 230 ambulantných vyšetrení, zaznamenala 38 800 hospitalizácií a na urgentnom príjme ošetrila 50 500 pacientov. V hodnotení **Nemocnica roka 2025**, ktoré zostavuje Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy INEKO, Rooseveltova nemocnica obhájila druhé miesto v kategórii štátnych univerzitných a fakultných nemocníc. Zároveň sa opäť umiestnila na prvom mieste v hodnotení transparentnosti nemocníc.

Kultúra

Čo je to kultúra a aký má význam Kultúru môžeme definovať ako súbor jedinečných duchovných, materiálnych, rozumových a citových vlastností danej spoločnosti či komunity. Nepredstavuje len umenie a literatúru, ale zahŕňa aj celkový spôsob života, vyznávané hodnoty, vieru a tradície. Zároveň platí, že akékoľvek umelecké dielo – od hudby a literatúry až po divadlo, film či výtvarné umenie – do istej miery formuje a pôsobí na svojho percipienta (diváka, poslucháča či čitateľa).
V rámci spoločenských vzťahov má kultúra rovnocenné postavenie ako ekonomický, právny alebo politický systém. Jej prínos pre celkový rozvoj spoločnosti je na globálnej úrovni oficiálne uznávaný už vyše pol storočia. O dôležitosti tohto strategického rozmeru svedčí aj fakt, že všetkých šesť kultúrnych dohovorov UNESCO bolo priamo začlenených do kľúčového medzinárodného dokumentu súčasnosti – Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj. Vďaka tomu sa kultúra čoraz viac považuje za nepostrádateľný pilier udržateľného rozvoja miest a obcí.

Kultúra v meste Banská Bystrica Hlavným nositeľom a organizátorom kultúrneho diania v Banskej Bystrici je oddelenie kultúry mesta. Svojou činnosťou sa zásadne podieľa na formovaní spoločenského života, pričom mnohé z jeho podujatí svojím významom prekračujú hranice tohto krajského sídla. Súčasťou mestskej kultúry je aj nezisková organizácia Mestské divadlo – Divadlo z Pasáže, ktorej zriaďovateľom je samotné mesto. Toto divadlo, v spojení s množstvom ďalších miestnych kultúrnych a umeleckých subjektov, predstavuje v rámci Slovenska absolútny unikát.

Spolupráca a ciele Pri príprave a realizácii kultúrnych akcií oddelenie kultúry aktívne kooperuje s mnohými expertmi, uznávanými umelcami, mimovládnym sektorom a ďalšími inštitúciami. K mimoriadne dôležitým partnerom patria miestne vzdelávacie inštitúcie, ako sú Základná umelecká škola J. Cikkera, Konzervatórium J. L. Bellu, Akadémia umení v Banskej Bystrici či Univerzita Mateja Bela. Prvoradým cieľom oddelenia zostáva budovanie kvalitného zázemia pre fungovanie a rozvoj mestskej kultúry, ktoré bude citlivo reagovať na požiadavky a potreby všetkých obyvateľov mesta.

Podujatia v roku 2025

Mesto Banská Bystrica pripravuje každoročne širokú škálu podujatí rôznych žánrov pre všetky vekové kategórie. Rok 2025 odštartoval slávnostným novoročným programom pri príležitosti 30. výročia vzniku Slovenskej republiky a osláv 770. výročia udelenia kráľovských mestských privilégií.
Vyhľadávaným podujatím sa stalo podujatie Fašiangy v meste.
Festival klasickej hudby, ktorý patrí medzi najstaršie na Slovensku, si v roku 2025 na svoje konto pripísal 65. ročník **Banskobystrická hudobná jar** hostila počas jarných mesiacov nielen domácich, ale aj zahraničných umelcov. V programovej štruktúre nechýbal ani dlhoročne organizovaný medzinárodný festival – **29. United Europe Jazz Festival**.
K štandardne pripravovaným podujatiam oddelením kultúry patria každoročne Dni mestskej kultúry, Banskobystrické kultúrne leto, Radvanský jarmok, Akadémia európskeho seniora a Banskobystrické Vianoce. Okrem spomenutých podujatí sa v roku 2025 realizovali aj cyklické podujatia Čaj o piatej, Ars Poetica Neosoliensis, Ateliér 3G a SLOVOMfest, a tiež podujatia viažuce sa k výročiam významných osobností, historickým udalostiam alebo pamätným dňom, napr. Dňu vojnovým veteránom, a iné.

Projekt Klubové povstanie opäť prepojil známe banskobystrické kluby. Inovatívny prístup ku kultúre v našom meste, založený na prepájaní a spolupráci všetkých aktérov v oblasti kultúry sa aj naďalej ukazuje ako kľúčový dobrým príkladom je formát Dni mestskej kultúry ktorý predstavil novú koncepciu prístupu ku kultúre a historickému dedičstvu či k technológiám 21. storočia.
Oddelenie kultúry participovalo i na mnohých podujatiach organizovaných odbornými útvarmi MsÚ, kultúrnymi a umeleckými inštitúciami, organizáciami či subjektmi. Programoví pracovníci Oddelenia kultúry, Referátu Robotnícky dom, dramaturgicky a produkčne pripravili v roku 2025 spolu 150 podujatí.

Ďalšie aktivity v roku 2025 Rok dvoch veľkých historických jubileí Rok 2025 sa v Banskej Bystrici niesol v znamení osláv dvoch mimoriadne významných míľnikov, ktoré formovali celoročné kultúrne a spoločenské dianie. Mesto si pripomenulo 770. výročie udelenia kráľovských privilégií a zároveň oslávilo 100. výročie otvorenia Robotníckeho domu, ktorý je dodnes jedným z dôležitých centier kultúrneho života Banskobystričanov.

770 rokov slobodného kráľovského mesta Oslavy 770. výročia udelenia privilégií uhorským kráľom Belom IV. (1255 – 2025) priniesli bohatý multižánrový program. Zameriaval sa nielen na pripomenutie si slávnej banskej a mediarskej histórie mesta pod Urpínom, ale aj na prepojenie tohto bohatého dedičstva so súčasnou modernou kultúrou. Súčasťou osláv boli tematické výstavy, slávnostné mestské akadémie a mnohé komunitné podujatia, na ktorých aktívne participovali miestne umelecké školy, kultúrne inštitúcie aj nezávislí umelci.

Storočnica Robotníckeho domu Súbežne s oslavami mesta prebiehala aj pripomienka storočnice Robotníckeho domu (1925 – 2025). Tento priestor, ktorý historicky vznikol zo zbierok a odhodlania bežných ľudí, slúži dlhodobo ako nenahraditeľné zázemie pre mestskú kultúru, folklórne súbory, zborový spev či divadlo. Jubileum Robotníckeho domu bolo oslávené sériou špeciálnych koncertov, divadelných predstavení a spomienkových podujatí, ktoré vyzdvihli jeho kľúčovú úlohu pri udržiavaní a rozvoji kultúrneho podhubia v meste počas celého uplynulého storočia. Tieto dve významné výročia vytvorili v roku 2025 jedinečný priestor na oslavu lokálnej hrdosti a prezentáciu banskobystrickej kultúry v jej plnej šírke.

Do kultúrneho diania na území mesta sa zapájajú aj jednotlivé mestské časti. V súlade so štatútmi mesta Banská Bystrica vyčlenilo mesto na činnosť výborov v mestských častiach volebných obvodov v roku 2024 sumu 2 Eur na občana daného volebného obvodu. Časť z nich výbory využívajú práve na prípravu a realizáciu kultúrnych podujatí a aktivít.

Na kultúrnom dianí v Banskej Bystrici participujú aj fyzické osoby, právnické osoby alebo fyzické osoby – podnikatelia. Organizátorom verejných kultúrnych podujatí vyplývajú v zmysle zákona č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach v znení neskorších predpisov rôzne povinnosti voči mestu, napr. oznamovacia povinnosť o zámere usporiadať verejné kultúrne podujatie. Tieto podujatia sa konajú v uzatvorených prevádzkach alebo na verejných priestranstvách.

Finančné ukazovatele Viaczdrojové financovanie kultúry sa mesto snaží zabezpečiť získavaním finančných zdrojov z rôznych dotačných schém, a to nielen na kultúrne podujatia, ale aj na technické vybavenie, či rôzne stavebné úpravy aktuálne jediného kultúrneho stánku v rukách mesta,

Robotníckeho domu. V roku 2025 sa mesto zapojilo okrem výziev Fondu na podporu umenia, aj do výziev Banskobystrického samosprávneho kraja, Ministerstva kultúry SR a Ministerstvo športu a cestovného ruchu. Na Fond na podporu umenia boli podané 4 projekty, pričom všetky boli úspešné. Z týchto zdrojov tak mesto získalo podporu v celkovej výške 51 600 Eur.

Aktivity plánované v roku 2026

Okrem tradičných programov a podujatí plánuje mesto pokračovať v organizácií podujatí viažucich sa k výročiam významných osobností, historickým udalostiam, pamätným dňom ako i naďalej aktívne pokračovať v dobre nastavenej spolupráci s kultúrnymi a umeleckými inštitúciami, organizáciami, či subjektmi pôsobiacimi v meste. K prioritám patrí podpora študentov a absolventov umeleckých škôl nachádzajúcich sa na území mesta.

Kultúrne dedičstvo a vojnové hroby v Banskej Bystrici

Kultúrne dedičstvo, ako odkaz minulých generácií, je rozsiahlym bohatstvom, ktoré je v záujme spoločnosti chrániť a zachovávať. Jeho vývoj je ovplyvnený meniacimi sa vzťahmi moci a identít, pričom dôležitú úlohu hrá pamäť na individuálnej i spoločenskej úrovni.
V zmysle zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov obec vytvára všetky podmienky na zachovanie, ochranu, obnovu a využívanie pamiatkového fondu na svojom území. Môže tiež utvárať zdroje na príspevky vlastníkom na záchranu a obnovu kultúrnych pamiatok nachádzajúcich sa na území obce a rozhodnúť o vedení evidencie pamätihodností obce.
V zmysle zákona č. 130/2005 Z. z. o vojnových hroboch v znení neskorších predpisov obec zabezpečuje starostlivosť o vojnové hroby na jej území, čo je prejavom kultúrnej vyspelosti krajiny, jej vzťahu k histórii a zachovávaniu humanitárneho posolstva. Súčasná právna úprava starostlivosti o vojnové hroby v Slovenskej republike vychádza zo Ženevských dohovorov na ochranu obetí vojny zo dňa 12.8.1949 a dodatkových protokolov k nim prijatých 8.6.1977.

Vyhlásenie pamätihodností mesta

Mesto si kladie za cieľ vyhlásiť pamätihodnosti mesta a schváliť ich evidenciu so zámerom ochrany ich kultúrno-historickej hodnoty, zachovania a zlepšenia ich stavu pre budúce generácie. Komisia pre pamätihodnosti mesta Banská Bystrica na svojich zasadnutiach v roku 2025 prerokovala 11 doručených podnetov fyzických a právnických osôb na vyhlásenie nových pamätihodností mesta, z ktorých 7 návrhov komisia odporučila vyhlásiť za pamätihodnosť mesta. V priebehu roka 2026 budú tieto návrhy predložené Mestskému zastupiteľstvu v Banskej Bystrici na vyhlásenie za pamätihodnosť a schválenie ich zápisu do Zoznamu pamätihodností mesta, konkrétne:

- Keramický múr/mreža v Parku pod Pamätníkom SNP (výtvarné dielo),
- Hraničné znaky a hraničné kamene mesta v Kremnických vrchoch (pamätné nápisy, kamene a iné),
- Erby pôvodných samosprávnych obcí (Rudlová, Sásová, Radvaň, Kremnička) – v kategórii erby,
- Tabuľka „Označenie výšky vody pri povodni v roku 1974“ (Výška vodnej hladiny) - rozšírenie o tabuľku na adrese Bellušova 1054/9 (pamätné nápisy, kamene a iné),
- Zmena názvu vyhlásenej pamätihodnosti „Tabuľky s nápisom PROVERENO MIN NET“ na „Nápisy PROVERENO MIN NET“ (pamätné nápisy, kamene a iné)
- Nápisy PROVERENO MIN NET rozšíriť o nové adresy: Bellušova 1054/9, Žltý piesok 16, M. Hattalu 1, Iliašská cesta pri križovatke so Zvolenskou cestou - peší podchod popod železničnú trať č. 170,

- Krčméry Silvester, MUDr., CSc., Dr. h. c. (osobnosť),
- Vodomerná stanica na Hrone (technická pamiatka)

Zároveň Komisia pre pamätihodnosti odporučila zo Zoznamu pamätihodností mesta vyradiť vyhlásenú pamätihodnosť, ktorá bola 14.7.2014 vyhlásená za národnú kultúrnu pamiatku:

- Hrobka rodiny Holeschovcov (hroby s náhrobníkom).

Zabezpečenie obnovy kultúrnych pamiatok a pamätihodností, výtvarných diel, vojnových hrobov a iných pietnych symbolov v meste

V roku 2025 mesto do majetku prijalo výtvarné dielo - repliku originálnej drevenej plastiky „POĽNÉ ZNAKY“ od Vladimíra Kompánka z roku 1969, realizovanú reštaurátorom Andrejom Šokom v Parku pod Pamätníkom SNP.
Za účelom systémovej starostlivosti mesto vypracovalo a priebežne vedie evidenciu pamiatok, pamätihodností, národných kultúrnych pamiatok a vojnových hrobov na území mesta. Evidované údaje pripravuje sprístupniť verejnosti v aplikácii GISPLAN na webovej stránke mesta. Zároveň mesto spravuje samostatnú webovú stránku mesta s evidenciou vyhlásených pamätihodností mesta. V rámci prípravných prác ochrany, údržby a obnovy kultúrnych pamiatok mesto zabezpečilo vypracovanie viacerých odborných statických posudkov, reštaurátorských posudkov, geodetických zameraní a zámerov obnovy, predovšetkým k stavebno-technickému stavu a možnostiam obnovy Keramického múra/mreže od sochára a dizajnéra Jozefa Sušienku v Parku pod Pamätníkom SNP, k možnostiam a podmienkam obnovy sochy Matky s dieťaťom od sochára Karola Dúbravského v rámci revitalizácie Mestského parku. Mesto úzko spolupracovalo s Krajským pamiatkový úradom v Banskej Bystrici vo veci usmernenia a pamiatkového dohľadu nad stavebno-technickým stavom národnej kultúrnej pamiatky Mariánskeho stĺpa, predovšetkým bezpečnosti uchytenia jeho ozdobných kartuší. Zároveň mesto aktívne komunikovalo s Pamiatkovým úradom Slovenskej republiky a predstaviteľmi Rímskokatolíckej cirkvi v Banskej Bystrici za účelom vyjasnenia si majetkových vzťahov k uvedenej kultúrnej pamiatke. Mesto zabezpečilo odborné očistenie a ošetrenie kultúrnych pamiatok Čierneho obelisku a Mariánskeho stĺpa na Námestí SNP od grafitov, fixné znovuosadenie odcudzenej a nájdenej bronzovej sochy Stupne víťazov EYOF 2022 od sochára Jána Ťapáka na Ceste na štadión, prevzalo do starostlivosti výtvarné dielo – sklenenú mozaiku „Jarný deň“ od neznámeho autora, odstránenú z priestorov objektu zdravotného strediska na Spojovej ulici, zabezpečilo opravu poškodeného betónového prvku obnoveného diela Hexagon v Parku pod Pamätníkom SNP, zabezpečilo opravu nefungujúcej pohyblivej časti jazdca „Fugger“ na mechanizovanom obraze ORLOJ s baníckou tematikou, umiestnenom na objekte kultúrnej pamiatky Barbakán.

V rámci prípravných prác obnovy vojnových hrobov mesto zabezpečilo vypracovanie zámeru obnovy vojnového trojhrobu č. 50843800783 a návrhu riešenia označníkov 40-tich hrobových miest vojakov 1. svetovej vojny na cintoríne Židovskej náboženskej obce na Rudlovskej ceste. Zároveň mesto zabezpečilo vytýčenie vlastníckej hranice parcely KN-C 52/1 v k.ú. Kremnička a Pohronského skupinového vodovodu PsV DN500 mm pre účely výsadby izolačnej zelene pozdĺž vojnového hrobu – Protitankovej priekopy. V roku 2025 sa mesto staralo o 822 vojnových hrobov a iných pietnych symbolov na jeho území, evidovaných v Ústrednej evidencii vojnových hrobov SR. Údržbu zabezpečovali Záhradnícke a rekreačné služby mesta a súkromné firmy. Bola vedená evidencia vojnových hrobov a spresňovali sa údaje v databáze Ministerstva vnútra SR. Príspevok Ministerstva vnútra SR na starostlivosť o vojnové hroby bol v roku 2025 použitý na celoročnú údržbu pietneho areálu

Pamätníka obetiam fašizmu v Kremničke, Protitankovej priekopy, bunkra a priľahlých miest, ako aj pietneho areálu obnoveného vojnového cintorína 1. svetovej vojny v Majeri, Legionárskeho pomníka a Monumentu. V rámci prác údržby mesto realizovalo doplnenie chýbajúceho objemu mlatu v priestore okolo Monumentu a realizovalo výrub suchých stromov v hraničnom pásme a jeho čistenie. Z finančného príspevku Ministerstva vnútra, poskytnutého na základe zmluvy na výkon prác na vojnových hroboch na úpravu areálu mesto realizovalo líniovú výsadbu izolačnej zelene z 540 ks sadeníc Hrabu obyčajného na parcele KN C 52/1, pozdĺž celého objektu protitankovej priekopy v dĺžke 178 metrov v Kremničke.

Finančné ukazovatele - Vojnové hroby:

Celkové náklady na údržbu, obnovu a ochranu vojnových hrobov a iných pietnych symbolov v roku 2025 dosiahli 27 723,- EUR, z čoho 24 091,- EUR bolo hradených z príspevku Ministerstva vnútra SR. Zároveň Mesto na základe zmluvy o spolupráci poskytlo Židovskej náboženskej obci v Banskej Bystrici v roku 2025 jednorazový finančný príspevok na výstavbu Pamätníka holokaustu a rasového násilia v Banskej Bystrici z rozpočtových prostriedkov sumu 40 000,- EUR.

Základná ochrana národných kultúrnych pamiatok v majetku mesta v roku 2025

Základnú ochranu kultúrnych pamiatok v majetku mesta vykonáva mesto v zmysle § 27 a § 28 zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov. Objekty národných kultúrnych pamiatok vo vlastníctve mesta sú v správe viacerých odborných útvarov MsÚ.

➢ **Dom spolkový – Robotnícky dom, Robotnícka ul. č. 3 (ÚZPF 106/1)**

Od 1.1.2022 je objekt v správe mesta. Sídli v ňom Kultúrne centrum Robotnícky dom. Kompletná rekonštrukcia kultúrnej pamiatky bola realizovaná v roku 2015. V roku 2019 bolo realizované odvodnenie muriva pivničných priestorov, klimatizácia sály a bola vybudovaná sieň bábkarov Dušovcov. V roku 2025 bola vykonaná renovácia drevenených podláh v hornom vestibule, hornej zasadačke, na balkónoch, sále a pódiu, čistenie fasády a vymenené osvetlenie sály za LED osvetlenie. Ochrana národnej kultúrnej pamiatky je vykonávaná priebežne.

➢ **Dom meštiansky, Horná ul. č. 22 - Budova Materskej školy (ÚZPF 10016/1)**

V objekte sídli Materská škola. V roku 2019 bola realizovaná čiastočná rekonštrukcia budovy, stavebné úpravy, t.j. výmena 2 okien na kuchyni a 2 okien na spálni smerom do školského dvora. V roku 2023 prebiehala len bežná údržba interiéru budovy. V roku 2025 Mesto podalo žiadosť na Krajský pamiatkový úrad o rozhodnutie k zámeru obnovy kultúrnej pamiatky v rozsahu výmeny troch kusov okenných výplní na prízemí pamiatky.

➢ **Dom meštiansky, Lazovná ul. č.19 (ÚZPF 10 024/1)**

Objekt meštianskeho domu je stavebne prepojený s objektom Bašty mestského opevnenia na Katovnej ulici spoločnou dvorovou prístavbou Od ukončenia činnosti mestskej organizácie Parku kultúry a oddychu, ktorá sídlila v priestoroch oboch prepojených kultúrnych pamiatok v rokoch 1986-2009, je objekt meštianskeho domu nevyužívaný. Jedna miestnosť v podbrání na prízemí slúži Divadlu z Pasáže pre účely výroby kulís. V nehnuteľnosti je nefunkčné kúrenie. Objekt je v zlom technickom stave a vyžaduje kompletnú rekonštrukciu. V roku 2024 Mesto podalo žiadosť na Krajský pamiatkový úrad o rozhodnutie k celkovej obnove kultúrnej pamiatky pre účely nového využitia pre

kultúrnu kreatívnu činnosť a cestovný ruch. Zároveň Mesto podalo žiadosť na Ministerstvo kultúry SR o dotáciu na spracovanie prípravnej dokumentácie pre komplexnú obnovu oboch stavebne prepojených kultúrnych pamiatok pre ich využitie ako rezidenčného kultúrno-spoločenského centra. V roku 2025 Mesto zabezpečilo realizáciu 3D laseroveho zamerania objektu s jeho dvorovou prístavbou, realizáciu Architektonicko-historického a umelecko-historického výskumu vrátane dendrochronologického prieskumu drevených prvkov objektu a vypracovanie statického posúdenia dvoch prístav múru objektu Meštianskeho domu.

➢ **Dom meštiansky, Lazovná ul. č. 21 – Budova Divadla z Pasáže (ÚZPF 2440/1)**

Objekt meštianskeho domu užíva Divadlo z Pasáže na základe nájomnej zmluvy. Všetky náklady súvisiace so stavebnými úpravami hradí nájomca. V roku 2019 bol vypracovaný statický posudok k havarijnému stavu podkrovia.

➢ **Dom pamätný, Senická cesta č. 57 (ÚZPF 176)**

Od roku 2013 je objekt využívaný občianskym združením Senica na kultúrne a spoločenské aktivity. Posledná rekonštrukcia bola realizovaná v roku 1999. Budova je v technickom stave vyžadujúcom rekonštrukciu – výmena vykurovacej sústavy (je na tuhé palivo), výmena okien, atď. Drobné opravy bude potrebné vykonať na plechovej streche. OZ v r. 2024 opravovalo na svoje náklady komínové teleso. Interiér je upravovaný súčasným nájomníkom.

➢ **Hotel pamätný - Národný dom, Štátna opera, Národná ul. č. 11 (ÚZPF 108/1)**

V júni r. 2025 mesto vypovedalo nájomnú zmluvu s dlhoročným nájomníkom. Objekt vykazuje závažné poruchy na vnútorných rozvodoch vody a lokálne poruchy hydroizolácie. Slaboprúdová a silnoprúdová infraštruktúra je v štádiu postupnej pasportizácie, revízií a obnovy odberných miest. Objekt je nateraz stavebne uzamknutý a zabezpečený.

➢ **Hrad mestský s areálom - Barbakán s bránou, Námestie Š. Moysesa č. 26 (ÚZPF 2321/1)**

Objekt využívalo mesto ako informačné centrum do jeho rekonštrukcie v roku 2005. Po rekonštrukcii bola budova prenajatá súčasnému nájomcovi MEDUSA Restaurants, s.r.o. V roku 2019 boli zistené drobné závady – zatekanie presklenej strechy, opadaná omietka, vlhnutie pivničných priestorov. Bola vykonaná obnova náterov na dverách do budovy a do skladu. S cieľom zriadiť na 1. poschodí zážitkovú expozíciu bolo v r. 2021 upravené elektrické vedenie, boli vymaľované priestory, zrenovovaná drevená podlaha presklenej chodby a namontované ostne proti holubom. Zároveň bol strop priestorov expozície zateplený položenou izoláciou z minerálnej vaty v podkroví. V roku 2022 bola na 1. poschodí objektu verejnosti sprístupnená nová THURZO - FUGGER zážitková expozícia. V roku 2023 boli pretesnené spoje prvkov sklenenej strechy. Zároveň boli dve existujúce vyhrievacie telesá zamenené za klimatizačné jednotky, ktoré v zime vyhrievajú a v lete chladia priestory expozície. V r. 2024 boli realizované udržiavacie stavebné práce opravy havarijného stavu pavlače objektu – výmena drevenej šindľovej striešky nad pavlačou, vyčistenie a náter drevenej konštrukcie pavlače a striešky, a montáž ochrannej siete proti vstupu holubom. Presklená strecha objektu je vo veľmi zlom technickom stave, je provizórne zakrytá skleníkovou fóliou, ktorá počas intenzívneho prívalového dažďa preteká, moknú steny, vytápa WC v podzemí a objavuje sa pleseň. V roku 2025 Mesto dalo vypracovať projektovú dokumentáciu na výmenu zasklenej strechy a opravu jej odvodnenia, žľabov, doplnenia nového zvodu dažďovej vody na úpravu odvodnenia časti horných

striech, sanáciu prasklín statických porúch na skelete stavby a prasklín vnútornej fasády objektu. Nadväzne podalo žiadosť na Krajský pamiatkový úrad o záväzné stanovisko k projektovej dokumentácii a k zámeru obnovy NKP. Projekt bude realizovaný v roku 2026.

➢ **Hrad mestský s areálom – Veža Barbakánu - Mestská veža, Nám. Š. Moysesa č. 27 (ÚZPF 2321/2)**

Veža bola rekonštruovaná spolu s Barbakánom, avšak len zvonka (fasáda). Interiér rekonštruovaný nebol, schody aj dlážka sú už v dosť zlom stave. V novembri 2019 bol interiér veže kompletne zameraný. Plánovaná rekonštrukcia objektu je v príprave. V roku 2020 boli priestory veže kompletne vyčistené od holubieho trusu a na okná boli namontované sieťky a ostne proti holubom. V priestore pod zvonmi bola vymenená časť zhnitej drevenej podlahy a spevnené drevené schodisko, vedúce ku zvonom. V miestnosti prvého poschodia veže, ktorá je súčasťou stálej THURZO – FUGGER zážitkovej expozície, boli v roku 2021 vymaľované steny a v roku 2023 bola namontovaná klimatizačná jednotka, ktorá v zime vyhrieva a v lete ochladzuje priestor. Zároveň bolo v roku 2023 zrealizované verejné obstarávanie na vypracovanie Ideového návrhu rekonštrukcie veže a jej sprístupnenie verejnosti.

➢ **Hrad mestský s areálom – Hradbový múr, Nám. Š. Moysesa (ÚZPF 2321/3)**

➢ **Kaštieľ Radvanských s areálom a hradbovým múrom, Sládkovičova ul. č. 1 (ÚZPF 73/1-5)**

V roku 2013 mesto na základe nájomnej zmluvy prenajalo kultúrnu pamiatku s priľahlými pozemkami Akadémii umení v Banskej Bystrici za účelom rekonštrukcie a modernizácie Kaštieľa Radvanských a priľahlých pozemkov zo strany Akadémie umení a po ukončení rekonštrukcie na plnenie úloh, na ktoré je Akadémia umení v Banskej Bystrici zriadená. V období od začiatku nájmu do roku 2023 vykonala Akadémia umení rekonštrukčné práce spočívajúce v rekonštrukcii strechy na objekte Kaštieľa Radvanských, vybudovaní bleskozvodu, vybudovaní nosnej konštrukcie prestrešenia nádvoria, vybudovaní podkrovia, výťahovej šachty, prípojky NN, areálového vodovodu, areálovej splaškovej a dažďovej kanalizácie, demontáži dreveného obloženia stropu a dreveného schodiska v súlade s podmienkami stanovenými Krajským pamiatkovým úradom v Banskej Bystrici. Akadémia umení už vyčerpala všetky svoje dotačné možnosti na rekonštrukciu a koncom 2024 prejavila záujem nehnuteľnosť vrátiť pod správu mesta. Mesto pripravuje komplexnú obnovu, rekonštrukciu a revitalizáciu kultúrnej pamiatky, ktorá bude zahŕňať najmä obnovu interiéru v rozsahu reštaurátorských prác v celom objekte kaštieľa, realizáciu elektroinštalácie, vzduchotechniky, ústredného vykurovania, zdravotechniky, kamerového systému, audiovizuálnej techniky, osvetľovacej techniky, zariadenie interiéru kaštieľa a ďalšie nevyhnutné práce potrebné na zabezpečenie možnosti plnohodnotného užívania pamiatky. Na realizáciu obnovy plánuje Mesto čerpať finančné prostriedky Programu Slovensko 2021 – 2027. V záujme zabezpečenia realizácie obnovy prebiehali v roku 2025 rokovania Mesta s Akadémiou umení o ukončení zmluvy o nájme. Zároveň prebiehalo spracovanie úpravy projektovej dokumentácie na obnovu NKP.

➢ **Medený hámor – objekt Hiarty (ÚZPF 2710/1), objekt Dielne (ÚZPF 2710/2)**

Objekty Hiartov, Dielní a časť pozemkov získalo mesto do vlastníctva v roku 2021. V roku 2022 sa v rámci dotačných schém Banskobystrického samosprávneho kraja a Ministerstva kultúry SR realizovalo 3D zameranie s vizualizáciou objektov a ich okolia, realizovala sa 1. etapa Archeologického výskumu a taktiež Štúdia environmentálnej záťaže. V roku 2023 sa realizoval Architektonicko-historický a umelecko-historický výskum objektov a bol vypracovaný návrh

sanačných opatrení objektov pracovníkmi Pro Monumenta pri Pamiatkovom úrade SR. Zároveň bol realizovaný dočasný odkvapový systém na južnej a západnej strane objektu Hiarty. V roku 2024 boli realizované dočasné tesárske a iné sanačné opatrenia havarijného stavu strechy Hiartov a boli realizované práce odvedenia dažďových vôd od objektu Hiartov do Laskomerského potoka. V roku 2025 bola vypracovaná projektová dokumentácia na rekonštrukciu strechy objektu Dielní, realizoval sa hydrogeologický prieskum pre overenie režimu hladiny podzemnej vody v areáli. Zároveň boli realizované provizórne zabezpečovacie práce poškodených murív a porušenej statiky objektu Hiartov podopretím klenieb objektu drevenými výdrevami a ramenátmi, obmurovaním poškodenej päty stĺpa a stabilizovaním stien zadnej miestnosti pomocou rozpier a lyžín. Bol vypracovaný statický posudok objektu Hiarty, vrátane diagnostiky drevenej konštrukcie krovu. V roku 2025 Mesto úspešne podalo žiadosť o dotáciu Ministerstva kultúry SR na realizáciu novej strechy objektu Dielní a realizovalo verejné obstarávanie na stavebné práce obnovy strechy Dielní.

➢ **Mestský park, Janka kráľa (ÚZPF 10781/1)**

Starostlivosť o kultúrnu pamiatku prebieha štandardným spôsobom prostredníctvom príspevkovej organizácie Záhradnícke a rekreačné služby mesta. V r. 2023 bol vykonaný prieskum 53 ks stromov v Mestskom parku akustickým tomografom. V marci r. 2024 bola podpísaná Zmluva o dielo na projektovú dokumentáciu revitalizácie mestského parku. V roku 2025 dalo Mesto vypracovať urbanisticko-architektonickú štúdiu, vyhotovenie vizualizácie, 3D modelu a videa s názvom "Rekonštrukcia Mestského parku v Banskej Bystrici", odborné dendrologické a arboristické posúdenie drevín a dodatočné odborné posúdenie zdravotného stavu, statickej stability a prevádzkovej bezpečnosti smrekov.

➢ **Opevnenie mestské – Hradbový múr (ÚZPF 2320/1)**

Opevnenie mestské – hradby ako pamiatkový celok predstavuje rozsiahly súbor zachovaných a zaniknutých úsekov mestského fortifikačného systému vo vlastníctve mnohých subjektov. V majetku mesta je evidovaná len časť mestského opevnenia, konkrétne časť hradbového múra na Námestí Štefana Moysesa (ÚZPF 2320/1), objekt Bašty Katovnej pri bývalej Lazovnej bráne (ÚZPF 2320/2) a objekt Bašty Obuvníckej (ÚZPF 2320/5). Zároveň je v majetku mesta evidovaný tiež objekt Mestského hradu s areálom – Barbakán (ÚZPF 2321/1), objekt Veže Barbakánu (ÚZPF 2321/2) a objekt Hradbového múra Mestského hradu s areálom (ÚZPF 2321/3).
V roku 2019 vypracoval PhDr. Roman Hradecký „Analýzu aktuálneho stavu fortifikácie mesta Banská Bystrica“ s návrhom postupu obnovy pevnostného systému. Analýza podrobne mapuje všetky stojace línie hradieb, pričom u viacerých z nich identifikuje značné poškodenie, kaverny, narušenie koruny muriva, prerastanie vegetáciou, prekrytie mladšími garážami alebo prístavbami. Vo všeobecnosti označuje stavebno-technický stav zachovaného mestského opevnenia, s výnimkou Mestského hradu Barbakánu s areálom, za veľmi zlý a navrhuje konkrétne kroky na ich záchranu. Na prelome rokov 2019/2020 došlo k deštrukcii časti opevnenia na Katovnej ulici.
Mesto dlhodobo komunikuje problematiku riešenia mestského opevnenia s Pamiatkovou inšpekciou Ministerstva kultúry SR, Pamiatkovým úradom SR, ako aj Krajským pamiatkovým úradom v Banskej Bystrici. Na podnet Mesta sa v roku 2020 uskutočnil Štátny pamiatkový dohľad, na základe ktorého Ministerstvo kultúry SR prijalo opatrenia na riešenie havarijného stavu. Z týchto opatrení vyplynula úloha zabezpečenia aktualizácie zápisu NKP v Ústrednom zozname pamiatkového fondu Odborom štátneho informačného systému Pamiatkového úradu SR na základe už vypracovanej „Analýzy aktuálneho stavu fortifikácie mesta BB“ od PhDr. Romana Hradeckého. Zároveň vyplynula

potreba vykonania geodetického zamerania nehnuteľnosti a jej zakreslenia do mapových podkladov katastra nehnuteľností. V roku 2022 Mesto realizovalo fotogrametrické zameranie celej línie mestského opevnenia laserovým skenerom (LiDAR) pomocou dronov v kombinácii s metódami terestrického merania spoločnosťou TERRADRON. Na základe výstupov zo zamerania Mesto realizovalo identifikáciu pozemkov pod objektami hradobných múrov (múry stojace) – podľa zamerania v ôsmich geometrických plánoch. Zároveň v roku 2023 dalo mesto vypracovať „Zámer obnovy Mestského opevnenia-pracovnú verziu“, v ktorej autorka Mgr. Ľubica Fillová použila aj náhľady zo zamerania. Mesto súčasne disponuje podkladmi, ktoré odlišne akcentujú vlastnícke hľadisko: historicko-právne stanoviská hovoria o historickom vlastníctve Mesta k fortifikačnému systému ako celku, zatiaľ čo geodetické a katastrálne podklady z rokov 2022 – 2023 poukazujú na uloženie viacerých zachovaných múrov na cudzích pozemkoch.

V rokoch 2023/2024 Mesto požiadalo o súhlasy vlastníkov pozemkov so zápisom geometrických plánov do evidencie katastra na oddelenie pozemkov, dotknutých hradbami a požiadalo Okresný úrad Banská Bystrica, katastrálny odbor o zápis novovytvorených pozemkov. Mesto má vypracovaných 8 ks geometrických plánov na hradobné múry so 65 parcelami, dotknutými hradbami. Z toho 17 vlastníkov súhlasilo so zápisom geometrických plánov a 20 vlastníkov nereagovalo, resp. nesúhlasili so zápisom. Zo všetkých geometrických plánov Mesto BB vlastní 18 parciel s hradbami.

➢ **Opevnenie mestské – Bašta Katovná pri Lazovnej bráne, ul. Katovná (ÚZPF 2320/2)**

Bašta mestského opevnenia je spoločnou dvorovou prístavbou stavebne prepojená s objektom meštianskeho domu na Lazovnej č.19. Kultúrna pamiatka je od roku 2022 nevyužívaná. V rokoch 1986 – 2009 objekt bol objekt využívaný pracovníkmi mestskej organizácie Parku kultúry a oddychu na grafické práce. V roku 2013 bol objekt prenajatý občianskemu združeniu Laputa za účelom vzniku rezidenčného Literárneho domu. S obnovou pamiatky začalo občianske združenie v roku 2013. Nehnuteľnosť bola kompletne vyčistená. So súhlasom mesta podalo Občianske združenie žiadosť na KPÚ BB o rozhodnutie k zámeru obnovy kultúrnej pamiatky pre jej nové funkčné využitie – rezidenčný dom pre tvorivé literárne štipendijné rezidenčné pobyty spisovateľov. V roku 2014 bol spracovaný dendrologický posudok. V roku 2014 bola uskutočnená technická inšpekcia pracovníkmi Pro Monumenty pri Pamiatkovom úrade SR. V roku 2015 bol realizovaný Architektonicko-historický a umelecko-historický výskum, vypracovaný odborný statický posudok a spracovaná projektová dokumentácia k územnému rozhodnutiu k zámeru obnovy pamiatky. Pre chýbajúce finančné prostriedky však k samotnej rekonštrukcii nedošlo. Po vzájomnej dohode bola zmluva s občianskym združením Laputa v roku 2022 predčasne ukončená. Objekt bašty je v zlom technickom stave a vyžaduje kompletnú rekonštrukciu. Stavebné konštrukcie nástupných priestorov do objektu bašty sú v havarijnom stave a vyžadujú urgentnú sanáciu. Priestory nie sú vykurované. V roku 2024 mesto podalo žiadosť na Krajský pamiatkový úrad o rozhodnutie k zámeru celkovej obnovy oboch stavebne prepojených kultúrnych pamiatok – Bašty Katovnej a Meštianskeho domu na Lazovnej 19, vrátane ich spoločnej dvorovej prístavby, pre účely ich nového využitia pre kultúrnu kreatívnu činnosť a cestovný ruch. Zároveň Mesto podalo žiadosť na Ministerstvo kultúry SR o dotáciu na realizáciu prípravnej dokumentácie (archeologický výskum, aktualizáciu statického posúdenia z roku 2015 a prieskum príčin vlhkosti s návrhom sanácie murív) pre komplexnú obnovu oboch pamiatok pre ich využitie ako rezidenčného kultúrno-spoločenského centra. V roku 2025 bol objekt 3D laserovo zameraný a bol realizovaný dendrochronologický prieskum krovu.

➢ **Opevnenie mestské – Bašta Obuvnícka (Šusterská, okrúhla), ul. Kollárova, (ÚZPF 2320/5)**

V kamennej stavbe bola opravovaná len strecha. Exteriér aj interiér sú v pôvodnom stave. Približne do roku 2010 objekt využíval Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica ako skladové priestory. V súčasnosti má objekt v prenájme Štátna ochrana prírody SR a slúži ako skladové priestory.

➢ **Pracháreň – Muničný sklad, Kremnička, (ÚZPF 13011/1)**

Objekt je v dlhodobom prenájme. Údržbu objektu zabezpečuje nájomca.

➢ **Škola - Budova Základnej umeleckej školy J. Cikkera, Štefánikovo nábrežie č. 6, (ÚZPF 11297/1)**

Objekt je v správe Základnej umeleckej školy J. Cikkera. V roku 2021 bola realizovaná oprava celej fasády budovy školy a začalo sa s výmenou strešnej krytiny na budove. Stavebné práce boli ukončené na jar v roku 2022. V budúcnosti je nutná výmena okien. Obnova prebiehala v súlade s požiadavkami Krajského pamiatkového úradu Banská Bystrica. V sledovanom roku dalo mesto vypracovať energetický audit.

➢ **Veža Mestská – Hodinová, Nám. SNP č.24, (ÚZPF 2477/1)**

V rokoch 1996 – 1997 bola realizovaná komplexná obnova veže, pričom základy boli podchytené mikropilótami. Rekonštrukcia ochoze bola vykonaná v roku 2013. V rámci obnovy fasády Hodinovej veže bol jej posledný náter realizovaný v roku 2014. Ochrana národnej kultúrnej pamiatky je vykonávaná priebežne. V roku 2022 boli vymaľované priestory prízemia a vymenená dlažba. V 2023 boli ošetrené vstupné dvere do prízemia a sanovaná nika výmenou konštrukcie rámu a výmenou skla za bezpečnostné.

➢ **Budova Materskej školy, Lazovná ul. č. 32 – budova nezapísaná v ÚZPF ako NKP**

Aj keď samotná budova nemá status národnej kultúrnej pamiatky, vzťahuje sa na ňu prísna pamiatková ochrana, nakoľko sa nachádza priamo na území Pamiatkovej rezervácie Banská Bystrica. Akékoľvek stavebné úpravy, rekonštrukcie či zásahy do vzhľadu exteriéru preto podliehajú prísnemu schvaľovaniu a usmerneniam zo strany štátnych orgánov. Z historického hľadiska má budova mimoriadny význam, nakoľko v nej sídlila prvá detská opatrovňa (škôlka) na území Rakúsko-Uhorska a súvisí s ďalším vývojom materských škôl na Slovensku. Aj dnes v budove sídli Materská škola.

Ochrana národných kultúrnych pamiatok, ktoré nie sú evidované v majetku mesta v roku 2025

➢ **Pamätník obetiam fašizmu v Kremničke (ÚZPF 2477/1)**

Mesto sa o kultúrnu pamiatku celoročne stará v rámci starostlivosti o vojnové hroby. V roku 2024 mesto realizovalo Archeologický výskum na vedecké a dokumentačné účely (1.-3. etapa) v k.ú. Kremnička pri národnej kultúrnej pamiatke č. 151/1-2 (hrob a pomník), v lokalite masových popráv a povstaleckej obrany počas II. svetovej vojny doc. PhDr. Pavlom Šteinerom, PhD. z Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, Katedry archeológie za účelom rozšírenia pamiatkovej ochrany vojensko-historickej a spoločenskej pietnej hodnoty miest povstaleckých obranných postavení, masových popráv a exhumácií obetí. Na základe výsledkov výskumu mesto čaká na rozhodnutie Pamiatkového úradu SR o spôsobe a rozsahu rozšírenia ochrany skúmaných objektov.

➢ **Pomník Sovietskej armády – Pomník padlým – Čierny obelisk, Námestie SNP (ÚZPF 2734)**

Mesto sa o kultúrnu pamiatku celoročne stará v rámci starostlivosti o vojnové hroby. V roku 2025 bol objekt odborne očistený od grafitov a nálepiek.

Hospodárstvo

Mesto Banská Bystrica predstavuje významné administratívne, vzdelávacie, obchodné a hospodárske centrum stredného Slovenska. Jeho poloha, napojenie na rýchlostnú cestu R1 a železničnú dopravu vytvárajú podmienky na rozvoj podnikania a investičných aktivít. Súčasťou hospodárskeho potenciálu mesta je sieť stredných a vysokých škôl, dostupnosť kvalifikovanej pracovnej sily a zastúpenie podnikov z rôznych odvetví.

Dôležitou súčasťou podnikateľskej infraštruktúry je Industrial park Banská Bystrica v mestskej časti Šalková, spravovaný mestskou obchodnou spoločnosťou MBB, a. s. Priemyselný park poskytuje technickú infraštruktúru a priestory pre výrobné, obchodné a obslužné činnosti. Je koncipovaný ako polyfunkčné územie s prevládajúcou priemyselnou funkciou, doplnenou službami, občianskou vybavenosťou a zeleňou. Medzi spoločnosti pôsobiace v tejto lokalite patria napríklad BURGMAIER Precision Slovakia, MED – ART, MTS či AVG building.

Hospodárska štruktúra mesta zahŕňa priemyselné podniky, stavebníctvo, obchod, informačné technológie a široké spektrum služieb. Podnikateľské prostredie dopĺňajú právnické, účtovné, poradenské a ďalšie odborné kancelárie. Významné postavenie majú aj bankové, poisťovacie, telekomunikačné a poštové služby. Obchodnú vybavenosť tvoria nákupné centrá Europa Shopping Center, Terminal Shopping Center prepojené s autobusovou stanicou, SC Point a menšie obchodné prevádzky v jednotlivých častiach mesta.

Zázemie pre podnikanie poskytujú aj administratívne komplexy R2N Business Center na Sládkovičovej ulici a Interpolis Office Center na Partizánskej ceste. Ponuka kancelárskych a súvisiacich priestorov umožňuje pôsobenie menších aj väčších spoločností. Výhodou týchto lokalít je dostupnosť dopravnej infraštruktúry a mestských služieb. Interpolis Office Center sa nachádza v blízkosti mestského úradu, železničnej a autobusovej stanice a napojenia na rýchlostnú cestu R1. R2N Biznis Centrum

V roku 2025 bol súčasťou parkovacej a obchodno-administratívnej infraštruktúry mesta aj Parkovací dom Centrum na Námestí slobody, sprístupnený verejnosti 7. novembra 2024. Investorom projektu bola spoločnosť VIG Offices, s. r. o., patriaca do portfólia poisťovne KOOPERATIVA. Podľa údajov mesta pri otvorení objekt poskytoval 204 parkovacích miest vo vnútri a ďalších 17 miest v exteriéri. Súčasťou budovy sú obchodné a administratívne priestory s celkovou rozlohou približne 1 800 m². Objekt umožňuje krátkodobé aj dlhodobé parkovanie a dopĺňa ponuku priestorov pre obchod a služby v centre mesta.

V roku 2025 pokračovala spoločnosť Proxenta v príprave projektu Rezidencie Slovenka v areáli bývalého textilného závodu na Striebornom námestí v Banskej Bystrici. Podľa informácií zverejnených v júli 2025 investor pripravoval projektovú dokumentáciu a zabezpečoval potrebné povolenia. Zámer počítal s vybudovaním 352 bytov a ubytovacích jednotiek v siedmich objektoch, doplnených priestormi pre obchod a služby, verejnými priestranstvami a podzemným parkovaním. Predpokladaná hodnota investície predstavovala približne 36 miliónov eur. Začatie stavebných prác bolo podmienené získaním príslušných povolení.

Strategický rámec hospodárskeho rozvoja v roku 2025 tvoril Program rozvoja mesta Banská Bystrica 2030 a jeho Akčný plán na roky 2025–2027, schválené mestským zastupiteľstvom v decembri 2024. V oblasti hospodárskeho rastu a miestnej ekonomiky dokument kladie dôraz na zvyšovanie konkurencieschopnosti a atraktivity mesta, podporu inovácií a spoluprácu verejnej správy, podnikateľov, vzdelávacích a výskumných inštitúcií. Medzi rozvojové zámery patrí vytváranie podmienok pre vznik a rast začínajúcich podnikov a pracovných príležitostí s vyššou pridanou hodnotou.

Životné prostredie

Ochrana ovzdušia

Od 01. 07. 2023 platí na úseku ochrany ovzdušia nový zákon č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ochrane ovzdušia“) spoločne s 10 vykonávacími predpismi, ktorý nahradil pôvodný zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov. Mesto Banská Bystrica, ako príslušný orgán štátnej správy ochrany ovzdušia vo veciach MZZ a vybraných osobitných činností naďalej vydáva súhlasy pre malé zdroje znečisťovania ovzdušia. Z dôvodu prijatia nového Stavebného zákona č. 25/2025 Z. z. a o zmene a doplnení niektorých zákonov došlo k úprave aj zákona o ochrane ovzdušia aj vo veci malých zdrojov a to najmä z hľadiska zmeny niektorých pojmov. Pôvodný súhlas podľa § 26 ods. 1 písm. a) *na vydanie povolenia stavby stacionárneho zdroja vrátane jeho zmien* bol premenovaný na: súhlas na vydanie rozhodnutia o stavebnom zámere stavby stacionárneho zdroja vrátane jeho zmien. Pôvodný súhlas podľa § 26 ods. 1 písm. c) na trvalé užívanie stacionárneho zdroja vrátane užívania po vykonaných zmenách, ktoré majú vplyv na znečisťovanie ovzdušia bol premenovaný na: súhlas na kolaudáciu stavby stacionárneho zdroja vrátane užívania po vykonaných zmenách, ktoré majú vplyv na znečisťovanie ovzdušia.
V praxi sa najviac stretávame s MZZ určenými na vykurovanie domácností a iných objektov. Tie sú kategorizované v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 248/2023 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší, ako technologické celky obsahujúce spaľovacie zariadenia s nainštalovaným súhrnným menovitým tepelným príkonom do 300 kW. MZZ sú aj každé iné zariadenie, ktoré sú v zmysle tohto predpisu kategorizované ako zdroj znečisťovania ovzdušia a svojimi parametrami nedosahujú prahové kapacity / parametre stredného zdroja znečisťovania ovzdušia.

Najviac súhlasov na povolenie stavby MZZ a súhlasov na trvalé užívanie (prevádzky) MZZ býva vydaných v súvislosti s výstavbou alebo rekonštrukciou rodinných domov a to formou záväzného stanoviska mesta, ako dotknutého orgánu. Najväčšia početnosť vydaných súhlasov sa viaže k častiam mesta s prevládajúcou IBV - rodinných domov, ako sú Podlavice, Na Stráni, Graniar, Slnečné stráne, Pršianska terasa, Suchý vrch, Rakytovce a IBV Moskovská. Pri novostavbách rodinných domov v súčasnosti prevládajú MZZ ako doplnkové / sekundárne zdroje tepla k primárnemu vykurovaniu tepelnými čerpadlami. Početné sú aj rekreačné nehnuteľnosti, najmä prestavby. Každoročne sa vyskytujú žiadosti individuálnych žiadateľov, ako majiteľov bytov v bytových domoch o doplnkové vykurovanie krbom, alebo individuálne vykurovanie bytu plynovým kotlom. Okrem novostavieb je tento trend najmä v starších bytových domoch s inštalovanými pôvodnými komínmi. V panelových bytových domoch sa takéto žiadosti takmer nevyskytujú. Celkovo bolo v roku **2025** vydaných 83 súhlasov na kolaudáciu stavby / trvalé užívanie po vykonaných zmenách MZZ a 48 súhlasov na vydanie povolenia na stavbu MZZ. V roku 2025 bolo zároveň vydaných 16 povolení malého stacionárneho zdroja alebo povolenia zmeny zdroja podľa § 27 ods. 1 a ods. 13 zákona o ochrane ovzdušia formou rozhodnutia.
Od 1. januára 2024 je účinný nový zákon č. 190/2023 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia, ktorým sa zrušil pôvodný zákon č. 401/1998 Z. z.. Z dôvodu tejto zmeny prijalo Mesto Banská Bystrica k 1.1.2024 nové Všeobecne záväzné nariadenie mesta Banská Bystrica č. 10/2023 o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia, ktorým sa vybraným prevádzkovateľom MZZ určuje tzv. poplatok za znečisťovanie ovzdušia. Legislatívnou zmenou sa vylúčilo spoplatnenie emisií z malého zdroja obsahujúceho spaľovacie zariadenie alebo iné technologické celky spaľujúce plynné palivo a taktiež sa vylúčilo spoplatnenie mnohých technologických celkov. Spoplatnené ostali len spaľovacie zariadenia

alebo iné technologické celky spaľujúce čierne uhlie alebo koks, hnedé uhlie alebo biomasu (drevo, pelety, brikety, štiepku a pod.), činnosť nanášania náterov na povrchy, lakovanie, povrchová úprava vozidiel a odmasťovanie a čistenie povrchov so spotrebou organických rozpúšťadiel. Výška poplatku je stanovená zákonom. Prevádzkovateľ MZZ, ktorým je právnická osoba a FO oprávnená na podnikanie, je povinný v zmysle citovaných predpisov vždy do 15. februára príslušného roku nahlásiť na mesto Banská Bystrica údaje o spotrebe palív a surovín, ktoré poli použité na prevádzku vybraných MZZ v roku predchádzajúcom. Na základe predložených údajov mesto určí poplatok za znečisťovanie ovzdušia. Poplatky aj uložené pokuty za nedodržanie termínu nahlasovacej povinnosti sú príjmom mesta. V roku **2025** mesto vydalo 17 rozhodnutí o poplatku za znečisťovanie ovzdušia v predchádzajúcom roku 2024. Celkový určený poplatok bol vo výške 838 Eur.

Čo sa týka nepriaznivej situácie so šírením intenzívneho zápachu nad územím mesta z priemyselno-výrobného areálu Príboj – Slovenská Ľupča v jarnom až letnom období 2024 v roku 2025 sme takúto významnú situáciu nezaznamenali. Spoločnosť prevádzkujúca čističku priemyselných odpadových vôd - ČOV od chemicko-farmaceutických výrobných subjektov v areáli Príboj – Slovenská Ľupča a prevádzkovateľ komunálnej kompostárne Škradno - Šalková v súvislosti s kontrolou v roku 2024 mali nariadené SIŽP vypracovať Plán riadenia zápachu. Zároveň prevádzkovateľ ČOV ako prijaté opatrenie pre zlepšenie kvality ovzdušia koncom roka 2024 nainštaloval systém na obmedzenie šírenia pachových látok z kompostovacích plôch. Aplikovanou technológiou by sa mala dosiahnuť redukcia zápachu od 70% do 95 %, čo zrejme prispelo k zmierneniu situácie.

V mesiaci december 2025 boli však prijaté podnety na šírenie intenzívneho zápachu z priemyselného areálu spol. CONFAL a.s. v Majeri, kde prebieha spracovanie hliníka. Vzhľadom na to, že ide o stredný zdroj znečisťovania ovzdušia boli podnety postúpené na Okresný úrad Banská Bystrica ako príslušný orgán štátnej správy ochrany ovzdušia. V danej veci zároveň konala Slovenská inšpekcia životného prostredia, ktorá pri výkone dozoru zistila viacero porušení a to aj zhromažďovanie a skladovanie odpadov v rozpore so zákonom č. 79/2015 Z .z. o odpadoch v dôsledku čoho bol skladovaný odpad za určitých poveternostných podmienok zdrojom intenzívneho a štipľavého zápachu. Na základe zistených porušení mal byť štátny dozor ukončený v r. 2026 Protokolom.

Ochrana pred povodňami

Mesto Banská Bystrica v zmysle preneseného výkonu štátnej správy, na úseku ochrany pred povodňami, zabezpečuje činnosti ohľadom riešení a kompetencií daných v zákone o ochrane pred povodňami. Je spracovávaný a každoročne aktualizovaný povodňový plán záchranných prác mesta, v zmysle zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami. Mesto je účastné na povodňových prehliadkach na vodných tokoch pretekajúcich cez dané územie.

Pracovníci sa zúčastňujú prejednávaní priestupkov na úseku ochrany pred povodňami, uvedených v zákone. Z hľadiska nariadení a noriem sa hodnotia následky spôsobené povodňami, opatrenia vykonané na ochranu pred povodňami, náklady vynaložené na výkon záchranných prác a predkladá sa súhrnná správa o následkoch povodní, spôsobených škodách a o nákladoch na výkon záchranných prác. Celá uvedená agenda sa poskytuje Okresnému úradu Banská Bystrica.

V roku 2025 nedošlo k výskytu mimoriadnej povodňovej situácie, prípadne ohrozeniu povodňou ani počas intenzívnych / prívalových jesenných dažďov na konci mesiaca november, kedy došlo k povodňovej situácii v blízkych katastrálnych územiach obce Veľká Lúka a mesta Sliač. V meste Banská Bystrica došlo ku krátkodobému zvýšenie hladiny rieky Hron a potoku Tajovka na úroveň I. stupňa povodňovej aktivity, avšak vzhľadom na priaznivý vývoj počasia nebol vyhlásený žiadny stupeň povodňovej aktivity, situácia bola monitorovaná. Zimné obdobie 2024/2025 a takisto aj jarné obdobie

2025 sa vyznačovalo skôr podpriemerným výskytom / nedostatkom snehových a dažďových zrážok, čo sa prejavilo aj na zníženom stave hladín vodných tokov.
Mesto ďalej zabezpečuje preventívne povodňové prehliadky na vodných tokoch v správe mesta Banská Bystrica (organizácia stretnutí, vedenie prehliadky, zisťovanie na mieste, zápis, vyhodnotenie).
Pracovníci mesta sa podieľajú na riešení ďalších podnetov a sťažností v súvislosti s ochranou pred povodňami, napr. príprava a vedenie pracovných a kontrolných rokovaní, zisťovanie skutkového stavu a miestne šetrenie, vyhodnotenie a uloženie opatrení a pod.
Čo sa týka protipovodňovej ochrany v meste prebehol pod generálnym zastrešením Slovenského vodohospodárskeho podniku, š. p., OZ Banská Bystrica, v rámci štátneho programu protipovodňovej ochrany projekt s názvom „Banská Bystrica, ochrana intravilánu pred povodňami“, ktorého predmetom bolo vybudovanie protipovodňových ochranných línií v kombinácii s mobilným hradením na Hrone tak, aby bola zabezpečená ochrana mesta pred vodou s bezpečnostným prevýšením. V roku 2021 až 2022 boli zrealizované takmer všetky úseky a ďalšie súvisiace opatrenia aj na prítokoch Hrona s následným prebehnutím kolaudácií jednotlivých stavebných objektov.
Projekt ochrany zahŕňa komplexné vybudovanie a prepojenie súvisiacich objektov protipovodňovej ochrany intravilánu mesta Banská Bystrica v dĺžke cca 5,0 km po obidvoch stranách vodného toku. Vyše 900 metrov je doplnené mobilným hradením.
V prvom kvartáli roka 2025 došlo zo strany Slovenského vodohospodárskeho podniku, š.p. k sprístupneniu aktualizovaných Máp povodňového ohrozenia a Mapy povodňového rizika, ktoré zohľadňujú novo vybudovanú povodňovú ochranu intravilánu mesta Banská Bystrica, čím sa výrazne znížil rozsah povodňou ohrozeného územia, najmä v centre mesta a ms. č. Uhlisko. Uvedené mapy a aktualizovaný stav bol v druhej polovici roka 2025 prenesený do mapových podkladov geograficko informačného systému – GIS mesta Banská Bystrica.

Ochrana prírody a krajiny

Mesto Banská Bystrica ako príslušný orgán z hľadiska ochrany prírody a krajiny dohliada v spolupráci so správcom zelene, príspevkovou organizáciou mesta - Záhradnícke a rekreačné služby (ďalej len „ZAaRES“), na stav drevín rastúcich mimo lesa na území mesta. Mesto v prenesenom výkone štátnej správy udeľuje taktiež v zmysle rozhodovacieho procesu povolenia (rozhodnutia) na výrub drevín. Najčastejšími dôvodmi pre udelenie povolenia na výrub drevín je ich zhoršený zdravotný stav, nevhodný rast v tesnej blízkosti fasád, tienenie, zabraňovanie prenikaniu svetla do okien budov a rodinných domov, ako aj s tým spojený nepriaznivý vplyv na okolie a ľudí, ako sú zlé hygienické pomery v bytoch, domoch, triedach a pod. Častými dôvodmi podaných žiadostí býva tiež ohrozovanie prevádzkyschopnosti inžinierskych sietí, ohrozovanie bezpečnosti a zdravia občanov, ako aj nebezpečenstvo spôsobenia značnej škody na majetku. Vo veci výrubu drevín bolo v roku 2025 podaných 70 žiadostí, pričom súhlas v plnom rozsahu bol udelený v 58 prípadoch. Mesto v rozhodnutiach v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 a vyhlášky MŽP SR č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. Z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení vychádza pri rozhodovaní v súlade s § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v platnom znení zo spoľahlivo zisteného stavu veci a nariaďuje aj primeranú náhradnú výsadbu za vyrúbané dreviny na vopred určenom mieste, a to na náklady žiadateľa. Ide o výsadbu ekologicky vhodných kultivarov, ktorá plní aj estetickú funkciu v mestskom prostredí. V prípadoch, ak nemožno uložiť náhradnú výsadbu, mesto ako orgán ochrany prírody uloží finančnú náhradu do výšky spoločenskej hodnoty drevín povolených na výrub. Finančná náhrada je príjmom obce, na území ktorej sa výrub uskutočňuje a obec je povinná tieto príjmy použiť výlučne na úhradu nákladov spojených s:

a) vypracovaním dokumentu starostlivosti o dreviny,
b) vypracovaním dokumentu miestneho územného systému ekologickej stability,
c) výsadbou najmä geograficky pôvodných a tradičných druhov drevín a starostlivosťou o dreviny rastúce na jej území,
d) realizáciou opatrení súvisiacich s vytváraním prvkov miestneho územného systému ekologickej stability [§ 2 ods. 2 písm. a) druhá veta] podľa schváleného dokumentu miestneho územného systému ekologickej stability,
e) budovaním prvkov zelenej infraštruktúry, ako sú zelené parky, zelené strechy alebo ekodukty,
f) realizáciou opatrení na zabezpečenie starostlivosti o chránené územia a chránené stromy podľa programov starostlivosti o chránené územia a chránené stromy,
g) realizáciou iných opatrení vykonávaných na účely ochrany prírody a krajiny v odôvodnených prípadoch na základe súhlasného stanoviska ministerstva.

Mesto eviduje finančné náhrady za vyrúbané dreviny samostatne. Príjem z finančných náhrad za rok 2025 bol vo výške 8 348,50 Eur.

Informácie o vplyve činnosti mesta na životné prostredie

Mesto Banská Bystrica je dotknutou obcou v prípade nových zámerov a zmien navrhovaných činností v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (EIA) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Mesto zabezpečuje informovanosť verejnosti zverejňovaním oznámení o nových zámeroch a zmenách navrhovaných činností, ďalej zverejňovaním záväzných stanovísk zo zisťovacích konaní vrátane určených rozsahov hodnotenia v prípade, že navrhovaná činnosť má byť predmetom procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie, ďalej zverejňovaním správ o hodnotení s možnosťou verejnosti sa k nim vyjadriť ako aj zverejňovaním záverečných stanovísk doručených príslušnými orgánmi (Okresným úradom Banská Bystrica, Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky) na úradnej tabuli a elektronickej úradnej tabuli mesta. Mesto ako dotknutá obec v stanovených lehotách vydáva stanoviská k zámerom, k zmenám navrhovaných činností a k správam o hodnotení v lehotách stanovených zákonom. Mesto Banská Bystrica ako dotknutá obec sa zúčastňuje príslušným orgánom zvolaných ústnych pojednávaní zámerov a zmien navrhovaných činností, na ktorých sa v prípade ďalšieho posudzovania zámeru určí aj rozsah hodnotenia. Po prejednaní pripomienok na ústnych pojednávaniach sa mesto opätovne vyjadruje k písomnému objasneniu pripomienok dotknutých orgánov a obcí, ktoré predloží navrhovateľ príslušnému orgánu. Mesto ďalej v spolupráci s navrhovateľmi zámerov zabezpečuje verejné prerokovania navrhovaných činností, z verejného prerokovania vypracúva záznam ktorý v lehote 10 pracovných dní zasiela príslušnému orgánu ako podklad pre záverečné stanovisko. V roku 2025 mesto Banská Bystrica vydalo stanoviská k siedmim zámerom a zmenám navrhovaných činností a zrealizovalo 2 verejné prerokovania navrhovaných činností.

Inváznе rastliny

V zmysle zákona 150/2019 Z.z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov a vyhlášky Ministerstva životného prostredia č. 450/2019 Z. z. - podmienky a spôsoby odstraňovania inváznych nepôvodných druhov rastlín a živočíchov sa mesto prostredníctvom oddelenia životného prostredia (nad rámec preneseného výkonu štátnej správy) angažuje v procese eliminácie inváznych rastlín. V zmysle vydanej vyhlášky mesto vykonáva osvetu ohľadom zneškodňovania, ako aj proces spoznávania týchto rastlín.

Mesto každoročne v jarnom období zverejňuje na elektronickej úradnej tabuli, na úradnej tabuli pred mestským úradom ako aj na úradných tabuliach v jednotlivých častiach mesta informáciu vlastníkom, správcom a užívateľom pozemkov na území mesta Banská Bystrica o povinnom odstraňovaní inváznych rastlín. Informácia obsahuje postupy odstraňovania inváznych rastlín a fotografie jednotlivých inváznych rastlín spolu s ich popisom.
Mesto o inváznych rastlinách trvale oboznamuje verejnosť aj príspevkami v médiách a v Radničných novinách.
V prípade výskytu inváznych rastlín na pozemkoch, ktoré nie sú v správe mesta/ZAaRES, sú vlastníkom pozemkov zasielané výzvy k odstráneniu inváznych druhov rastlín a zabezpečeniu pravidelnej údržby dotknutých pozemkov. Kópia výzvy je zároveň zasielaná na vedomie Okresnému úradu Banská Bystrica, odboru starostlivosti o životné prostredie a Slovenskej inšpekcii životného prostredia, Inšpektorátu ochrany prírody a krajiny, nakoľko tieto dve inštitúcie sú kompetentné udeliť finančnú sankciu v prípade nesplnenia podmienok výzvy.
Inváznе rastliny zasahujú aj do cenných biotopov, konkrétne v Laskomerskej doline, ktorá je biotopom vzácneho vstavačovca májového - druhu orchidey, ktorá v priebehu mája začína kvitnúť v mokradi v Laskomerskej doline. S cieľom záchrany biotopu tohto vzácneho druhu sa po minulé roky organizovala brigáda na odstránenie inváznych druhov bylín v danej lokalite, konkrétne zlatobyle kanadskej a pohánkovca, za účasti pracovníkov odborných útvarov mesta Banská Bystrica, Mestských lesov, ZAaRES, ŠOP SR, UMB BB.
Vo veľkej miere pomáhalo PD Podlavice, ktoré ľahkými mechanizmami (aby nedošlo k odvodneniu uvedenej plochy) pokosilo celé územie - okrem vytýčeného územia výskytu vstavačovcov. Následne sa pristúpilo k ručnému koseniu mokrade a k vypratаniu všetkej pokosenej biomasy.
Údržbu dotknutej lokality v Laskomerskej doline v súčasnosti realizuje organizácia ZAaRES tzv. svahovým nosičom náradia (viacúčelový stroj, určený k údržbe svahovitých pozemkov), ktorý sa podarilo organizácii ZAaRES získať z mimorozpočtových zdrojov a príspevku od mesta Banská Bystrica.

Štátna vodná správa

Na úseku štátnej vodnej správy obec vydáva povolenia na odber povrchových vôd a podzemných vôd a ich iné užívanie na potreby jednotlivých občanov (domácností) podľa § 21 ods. 1 písm. a) a b) a ak koná ako špeciálny stavebný úrad tak aj o zhotovení, zmene, odstránení a kolaudácii vodných stavieb, ktoré súvisia s odberom povrchových vôd a podzemných vôd (§ 26).
Mesto Banská Bystrica v prenesenom výkone pôsobnosti na úseku štátnej vodnej správy vydáva, v zmysle § 21 ods. 1 písm. b) bod 1 a § 26 ods. 1, 2, 3, 4 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vodách“) rozhodnutia a záväzné stanoviská. Formou rozhodnutia boli v roku 2025 vydané 2 povolenia na odber podzemných vôd. Stavebné povolenie vodnej stavby domovej studne - rozhodnutie - v spojení s odberom spodných vôd bolo vydaných 5 povolení.
Mesto, v zmysle uvedeného, dáva vyjadrenie podľa § 28 zo zákona o vodách k vodnej stavbe v prípadoch, v ktorých je príslušná vydať povolenie, a vyjadrenie k stavbe rodinného domu, k stavbe na individuálnu rekreáciu a na domové žumpy. Zo spomenutej zákonnej povinnosti bolo v zmysle § 28 zákona o vodách vydaných 101 záväzných stanovísk, v zmysle projektových dokumentácií. Takisto boli preverované rôzne podnety od občanov mesta, v oblasti znečisťovania životného prostredia na úseku vodného hospodárstva. Mesto vo svojej kompetencii danej zákonom preveruje vodné stavby - domové studne, ktoré nemali vydané príslušné povolenia. Tu častokrát mesto Banská Bystrica začína konanie z vlastného podnetu.

Odbor územného plánovania

Zeleň a životné prostredie

Mesto Banská Bystrica v zmysle platnej legislatívy vykonáva údržbu zelene a drevín na území mesta (mestských a verejne dostupných pozemkoch). V rokoch 2009-2010, 2021-2022 bol spracovaný **dokument starostlivosti o dreviny vo vybraných lokalitách**, vrátane základného posúdenia drevín. V roku 2024 sa pripravovali podklady pre spracovanie ďalšej etapy Dokumentu starostlivosti o dreviny nakoľko vznikla potreba aktualizácie informácií o stave zelene na mestských, mestom spravovaných a verejne prístupných pozemkoch, vrátane drevín. Ide o dokument v zmysle príslušnej legislatívy Zákona č.543/2002 o ochrane prírody a krajiny. V roku 2025 prebehlo verejné obstarávanie na zhotoviteľa Dokumentu starostlivosti o dreviny III. etapa, nakoľko vznikla potreba aktualizácie informácií o stave zelene na mestských, mestom spravovaných a verejne prístupných pozemkoch, vrátane drevín a krovín. Riešeným územím boli areály materských a základných škôl, ktorých zriaďovateľom je mesto, areál plážového kúpaliska a vybrané vnútrobloky mesta v rozsahu parciel C-KN, E-KN vo vlastníctve a podielovom spoluvlastníctve mesta. Rozloha mapovaných území bola cca 135 ha. Zmapovalo sa spolu 7.937 ks drevín. V rámci dendrologického prieskumu sa analýzou a inventarizáciu zozbierali dáta a spracoval sa návrh technológií ošetrenia stromov. Následne sa výsledné dáta implementovali do informačného systému mesta, ktorý zefektívni riadenie a nastaví správny spôsob starostlivosti a ošetrovania drevín. Dokument starostlivosti o dreviny je podkladom na rozhodovanie orgánov ochrany prírody. Mesto plánuje v spracovávaní dokumentu starostlivosti o dreviny vo vybraných lokalitách pokračovať aj naďalej.

V rámci **revitalizácie verejných priestranstiev** boli vytypované lokality, ktorým sa chce samospráva venovať v ďalšom období. Na jar sa zrealizovala ZAaRES-om výsadba trvaliek v parku pred MsÚ. OPA spracoval osadzovací plán pre výsadbu trvaliek pre komunitné centrum KOMUCE na ulici Krivánska v Sásovej (plán výsadby je rok 2026), ďalej sa pripravovali osadzovacie plány na vegetačný ostrovček na Námestí slobody, na trvalkový záhon pred MSÚ a vegetačné ostrovčeky pri odbočke na Duklu, tieto lokality sa v 2. polovici roku 2025 aj vysadili.

Námestie Slobody

Odbor OPA už voku 2025 a v súčasnosti neadministruje projekt Námestie slobody, keďže jeho správa a realizácia prešli pod odbor ORA.

Mestský park - Od januára 2025 do leta 2025 prebiehala najmä projektová a administratívna príprava revitalizácie Mestského parku, vypracovanie projektovej dokumentácie stavebného zámeru, zapracovanie odborných vyjadrení a nadväzovanie na predchádzajúci participatívny proces. V septembri 2025 mesto pozvalo obyvateľov na verejné stretnutie a predstavilo finálnu podobu obnovy parku vrátane rekonštrukcie chodníkov, ihrísk, altánku, fontány, osvetlenia, mobiliáru a obnovy zelene. Následne prebehla verejná diskusia o plánovaných zásahoch do drevinového porastu. Pre nepriaznivé počasie a zlý stav viacerých drevín bol park koncom októbra uzatvorený. V novembri prebiehalo odborné hodnotenie stromov za účasti arboristov a ďalších špecialistov a mesto deklarovalo, že počas zimy sa uskutočnia len nevyhnutné bezpečnostné zásahy. Na základe výsledkov diskusie vykonali v závere roka odborníci na starostlivosť o dreviny nezávislé posúdenie zdravotného stavu a prevádzkovej bezpečnosti drevín v mestskom parku. Podľa odporúčaní odbornej organizácie ISA Slovensko vypracoval v decembri 2025 Dendrologické posúdenie zdravotného stavu stromov s dôrazom na prevádzkovú bezpečnosť certifikovaný arborista Ing. Martin Kolník. Posúdených bolo 415 vybratých stromov. Samostatne bolo preskúmaných 56 smrekov, pričom 51 smrekov nespĺňalo požiadavky prevádzkovej bezpečnosti. V decembri boli zverejnené výsledky posudkov, podľa ktorých bolo v prvej

etape navrhnuté odstránenie 149 stromov, ošetrenie 132 stromov a tomografické vyšetrenie ďalších deviatich drevín, pričom projektové a kompozičné výruby mali byť predmetom ďalšieho odborného posudzovania.

Základným strategickým dokumentom zastrešujúcim opatrenia na zabezpečenie trvalo udržateľnej mobility je **Plán udržateľnej mobility funkčného územia krajského mesta Banská Bystrica** (ďalej PUM), schválený 18.04.2023, uznesením mestského zastupiteľstva č. 105/2023. V súčasnosti prebieha implementačná fáza jednotlivých opatrení navrhnutých v PUM.

V roku 2025 mesto v oblasti udržateľnej dopravy pripravovalo a realizovalo:

1. prípravu rekonštrukcie zastávok verejnej osobnej dopravy
2. rekonštrukciu a projektovú prípravu výstavby nových chodníkov
3. výstavba cyklotrás na najväčšie sídliská v meste, Sásová-Rudlová, Fončorda, Radvaň
4. budovanie parkovacích miest z vodopriepustných materiálov, pri návrhu parkovacích miest sa kládol dôraz na efektívne využitie priestoru, minmalizáciu záberov zelene a kapacity statickej dopravy sa dopĺňali len v miestach kde je prekročená a kde dochádzalo k poškodzovaniu zelene

Systém regulovaného parkovania sa postupne vylepšuje a odstraňujú sa nedostatky zistené pri praktickej prevádzke systému.

Výhľadovo sa uvažuje s postupným rozšírením regulácie aj do iných častí mesta.

Odpadové hospodárstvo

Úlohou obce v oblasti odpadového hospodárstva a údržby verejných priestranstiev je zabezpečenie údržby a správy verejných priestranstiev, zabezpečenie verejnoprospešných služieb, najmä nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom, udržiavanie čistoty v obci, správu a údržbu verejnej zelene.

Odpadové hospodárstvo

Úloha obce na úseku nakladania s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi

Mesto Banská Bystrica vykonáva činnosť nakladania s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi (ďalej DSO), ktoré vznikli na jeho území v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V zmysle zákona je mesto povinné najmä zabezpečiť systém zberu komunálnych odpadov a to pre všetky jeho zložky ako je zmesový komunálny odpad, objemný odpad, triedený zber odpadov pre papier, plasty, sklo, viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky- tzv. tetrapaky a kovy, triedený zber biologicky rozložiteľných odpadov, triedený zber biologicky rozložiteľných kuchynských odpadov, zber nebezpečných odpadov, DSO a taktiež i prevádzku zberného dvora. V meste je zároveň prostredníctvom špeciálnych kontajnerov zabezpečený triedený zber použitých textílií a šatstva. V kompetencii mesta je taktiež dlhoročne povinnosť odstraňovať komunálny odpad a DSO umiestnený na pozemku v rozpore so zákonom o odpadoch, tzv. čierne skládky.

Základné údaje o množstvách komunálnych odpadov a DSO vyzbieraných na území mesta v r. 2025 a iné nefinančné ukazovatele

V roku 2025 bolo v meste vyzbieraných spoločne prostredníctvom systému zberu zavedenému mestom a prostredníctvom zberní a výkupní súkromných osôb spoločne **39 773,04418 ton komunálnych odpadov a DSO**, čo predstavuje pri 72 411 obyvateľoch **549,267 kg odpadov na jedného obyvateľa a rok**. Oproti roku 2024 kedy pripadalo 576,826 kg môžeme konštatovať pokles o 27,559 kg na osobu za rok.

V rámci priamo zavedeného systému zberu komunálnych odpadov a DSO mestom na jeho území, t.j. najmä prostredníctvom nádob a kontajnerov rôznych objemov, vriec, zberného dvora a mobilných zberov sa v r. 2025 vyzbieralo **spolu 29 662,172 ton komunálnych odpadov a DSO**. Oproti roku 2024 kedy sa vyzbieralo 29 281,544 ide o nárast, t.j. o 1,299 %, teda množstvo vyprodukovaného odpadu sa zvyšuje. Z uvedeného množstva tvorilo 16 211,17 ton zmesový komunálny odpad, z ktorého obyvatelia vyprodukovali 12 411,97 ton, a prevádzky podnikateľských a právnických subjektov vyprodukovali 3 799,2 ton. V rámci triedeného zberu skla, plastov, papiera, kovov, viacvrstvových kombinovaných materiálov na báze lepenky, tzv. tetrapakov, dreva, textilu a odevov bolo prostredníctvom nádob/kontajnerov a zberného dvora vyzbieraných 3 864,65 ton vytriedených komunálnych odpadov, čo je o 96,657 ton vytriedených týchto odpadov viac ako v r. 2024. K tomuto množstvu triedených odpadov môžeme prirátať 4 667,31 ton biologicky rozložiteľných odpadov triedene vyzbieraných od obyvateľov mesta a z údržby mestskej verejnej zelene organizáciou ZAaRES a samostatne vyzbieraných 1 047,57 ton biologicky rozložiteľných kuchynských odpadov. Nebezpečných odpadov, elektroodpadov a pod. bolo od obyvateľov vyzbieraných 87,052 ton.

Množstvo komunálnych odpadov a DSO (v tonách) vyzbieraných na území mesta Banská Bystrica v r. 2021-2025 systémom zberu zabezpečeným Mestom Banská Bystrica

(okrem množstiev odpadov vyzbieraných v súkromných zberniach a výkupniach odpadov)

Rok	r. 2021	r. 2022	r. 2023	r. 2024	r. 2025
objemný odpad	2709,47	2515,45	2426,16	2643,37	2755,78
zmesový KO	16293,81	16018,83	15514,46	16082,18	16211,17
Drobný stavebný odpad - recyklácia	698,26	729,12	617,12	615,13	602,14
Drobný stavebný odpad- skládka	15,64	1,4	0	0	0
Odpad z čistenia ulíc-inertný+zemina a kamenivo	0	0	22,5	26,14	7
papier	1072,76	1054,64	1077,78	1163,975	1182,84
papier - mobilný výkupcovia	605,642	598,471	598,67	444,54	419,5
sklo	959,82	1088,33	1037,69	1017,5	1015,23
plasty	1130,27	1053,24	967,61	946,264	967,446
kovy + obaly z kovu	137,09	99,67	51,37	86,419	76,441
VKM - tetrapaky	5,1	3,97	7,17	8,96	8,323
biologicky rozložiteľný odpad - zeleň	2072,64	1285,8	1336,68	1340,95	1653,76
biologicky rozložiteľný odpad - obyvatelia/domácnosti	2792,08	2680,55	2697,32	3157,04	3013,55
BRKO- kuchynský	1104,08	1119,03	1140,21	1103,58	1047,57
textil a odevy	188,27	188,95	179,785	208,905	226,02
pneumatiky	0	0	0	0	0
drevo	295	258,92	268,88	335,97	388,35
nebezpečný od.+elektro. (zberný dvor, stacionár.kontajnery, jedlé oleje - čerp.stanice)	151,441	139,986	99,322	100,621	87,052
SPOLU	30231,373	28836,357	28042,727	29281,544	29662,172
Kg. na 1 obyv./ rok (bez zberní a výkupcov)	403,295	388,351	381,223	400,656	409,636
Počet obyvateľov	74961	74207	73560	73043	72411
Percento vytriedeného odpadu- bez hodnotenia DSO a zberní a výkupní:	35,62%	34,06%	34,59%	34,68%	34,73%

Prostredníctvom zberní a výkupní triedených komunálnych odpadov súkromných subjektov a mobilných výkupcov papiera bolo vyzbieraných spoločne 11 215,4809 ton komunálnych odpadov, z toho najmä kovov o množstve až 8 156,73 ton. Mobilný výkupcovia papiera vyzbierali spoločne 419,5 ton papiera. Pokles zberu papiera mobilný výkupcovia zaznamenávajú na celom území Slovenska.

Oznámené množstvo komunálnych odpadov (v tonách) vyzbieraných mobilnými výkupcami a v súkromných zberniach a výkupniach odpadov					
Rok	**r. 2021**	**r. 2022**	**r. 2023**	**r. 2024**	**r. 2025**
papier - mobilný výkup	605,642	598,471	598,67	444,54	419,5
kovy- výkupne	5608,355	8952,712	7181,743	9437,7015	8156,73
Ostatné odpady (aj papier) - výkupne	4191,444	3322,685	3061,271	3119,9995	2639,2509
SPOLU	10405,44	12873,87	10841,68	13002,241	11215,4809

Miera vytriedenia komunálnych odpadov vypočítaná podľa metodiky stanovenej v zákone č. 329/2018 Z.z. o poplatkoch za uloženie odpadov a o zmene a doplnení zákona č. 587/2004 Z.z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bola pri zahrnutí všetkých množstiev vyzbieraných komunálnych odpadov a DSO prostredníctvom systému zberu zavedenému mestom a prostredníctvom zberní a výkupní súkromných osôb (spoločne 39 773,04418 ton komunálnych odpadov a DSO) **predstavovala za rok 2025 hodnotu 50,72 %.**
Mesto Banská Bystrica zabezpečilo v zmysle legislatívy odstraňovanie nelegálnych skládok komunálnych odpadov a DSO a znečistenia verejného priestranstva komunálnym odpadom, a to zmluvnými spoločnosťami a verejnoprospešnými pracovníkmi. Odstránených bolo vyše 20 ks väčších skládok odpadov. V roku 2025 poskytli výraznú pomoc v tejto oblasti v rámci viacerých lokalít mesta dobrovoľníci. Zároveň v priebehu roka sú priebežne odstraňované malé uloženia odpadov prostredníctvom verejnoprospešných pracovníkov. Ročne zaplnia niekoľko tisíc 110 l vriec.

Uskutočnené akcie v r. 2025

V mesiacoch marec až apríl v Banskej Bystrici prebiehala akcia Za krajšie mesto. Počas štyroch etáp bolo vyvezených viac ako 170 veľkokapacitných kontajnerov. Počas celej akcie bolo vyvezených 119,16 ton odpadu. Pri čistení mesta po celý čas pomáhala organizácia ZAaRES, ktorá počas jednotlivých etáp zapožičiavala obyvateľom náradie a zabezpečovala odstraňovanie lístia, starej trávy a rôznych odpadov. Za čistotu v rôznych lokalitách mesta ďakujeme aj verejnoprospešným pracovníkom, ktorí denne z verejných priestranstiev odstraňujú desiatky vriec komunálneho odpadu.
Už od roku 2013 spoločnosť Detox, s.r.o. spolupracuje s Mestom Banská Bystrica a v rámci Dňa Zeme dňa 11.4.2025 zorganizovala čistenie v okolí dlhodobo plánovanej cesty na Pršianskú terasu, ktorá je znečistená odpadkami, ale hlavne veľkým množstvom pneumatík, ktoré boli v doline, pozdĺž celého potoka. Táto čierna skládka má historický charakter a preto bola vybraná ako priorita na jeho očistenie. Celkovo sa vyzbieralo počas jedného dňa 7 ton odpadu a 4 plné kontajnery pneumatík v počte 400 ks.
Ďalšia veľká čistiaca akcia sa konala 24.04.2025 v spolupráci so zmluvnou spoločnosťou Marius Pedersen, a.s., ktorá sa každodenne stará o komunálny odpad a teda čistotu nášho mesta. V spolupráci s Mestom dňa 24.4.2025 zorganizovala čistiacu akciu vybraných lokalít v Radvani, kde sa podarilo odstrániť až 4 veľkokapacitné kontajnery odpadu a náletových drevín s celkovou váhou 9,6 tony.
Celoročne sa na zveľaďovaní mesta podieľajú viaceré školy, občianske združenia, súkromné spoločnosti ako aj ďalší dobrovoľníci, za čo im aj touto cestou ďakujeme.

Plánované rozvojové aktivity na nasledujúce roky

Na nasledujúce roky plánujeme riešiť ďalšie stojiská formou polopodzemných kontajnerov v ďalších vytipovaných lokalitách. Momentálne je II. etapa budovania stojísk polopodzemných a nadzemných kontajnerov vo fáze verejného obstarávania. Druhá etapa budovania stojísk polopodzemných kontajnerov sa dotýka mestskej časti Podlavice a vybraných ulíc v centrálnej mestskej zóne. Dve stojiská už pribudli na ulici Severná.

Detské ihriská, pieskoviská, mobiliár

Úloha obce:

Úlohou obce je vytvárať a udržiavať vhodné podmienky pre zdravý spôsob života obyvateľov. Detské ihriská, pieskoviská a mobiliár predstavujú dôležitý prvok v rámci voľnočasových aktivít obyvateľov mesta rôznych vekových kategórií, nakoľko značnou mierou prispievajú k pozitívnemu rozvoju fyzického a duševného zdravia.
Mestské detské ihriská a pieskoviská predstavujú ideálny priestor pre rozvoj detskej motoriky a socializácie, sú spojené s hrou, trénovaním obratnosti a v neposlednom rade tu dochádza aj k získavaniu základných návykov spoločenského správania. Preto je údržba, rekonštrukcia a starostlivosť o existujúce mestské detské ihriská a pieskoviská jedným z prioritných záujmov mesta. Mesto sa zároveň orientuje aj na výmenu zastaralých herných prvkov tak, aby všetky verejné detské ihriská boli moderné a bezpečné, a aby spĺňali všetky aktuálne platné legislatívne požiadavky a technické normy na ne kladené. Mesto túto činnosť zabezpečuje prostredníctvom príspevkovej organizácie Záhradnícke a rekreačné služby mesta Banská Bystrica.
Zámerom obce je, aby boli verejné detské ihriská lokalizované rovnomerne s ohľadom na demografickú situáciu t. j. optimálne rozmiestnenie podľa územného a demografického členenia. Nezanedbateľný dôraz dáva obec aj na dopĺňanie inkluzívnych herných prvkov v rámci už existujúcich detských ihrísk, teda prispôsobenie detských ihrísk deťom so všetkým úrovňami telesných a mentálnych schopností.
V roku 2025 sa na verejných priestranstvách v našom meste nachádzalo 83 verejných detských ihrísk, na ktorých sa počas celého roka priebežne vykonávali kontroly, oprava a údržba herných prvkov a mobiliáru.
Detské ihrisko v mestskej časti Šalková bolo v dôsledku realizácie stavby rýchlostnej cesty R1 dočasne zrušené. Mesto priebežne vyhodnocuje možnosti vybudovania nového detského ihriska v predmetnej mestskej časti. Súčasne naďalej zostáva zachovaná možnosť opätovného osadenia herných prvkov na pôvodnom mieste po ukončení stavebných prác súvisiacich s prekládkou mostného telesa.
V roku 2025 sa zároveň intenzívne pokračovalo v príprave projektov Zelené sídliská a Mestský park. Súčasťou týchto projektov sú aj moderné detské ihriská, pri ktorých návrhu bol kladený dôraz na princípy inklúzie, vekovú rozmanitosť používateľov a vytvorenie podmienok pre aktívne využívanie ihrísk všetkými kategóriami detí. Pri výbere herných prvkov sa prihliadalo na ich rôznorodosť, funkčnosť a atraktivitu s cieľom vytvoriť pestré a podnetné prostredie.
Celkovo sa v roku 2025 v rámci výmeny osadilo 19 nových herných prvkov a prebehla obnova a realizácia nových dopadových plôch. Popri údržbe herných prvkov bola priebežne realizovaná aj výmena poškodených odpadkových košov a lavičiek, ktoré sú súčasťou vybavenia detských ihrísk.
Rok 2025 bol aj rokom masívneho obnovenia náterov na detských ihriskách. V priebehu roka sa podarilo kompletne natrieť približne polovicu detských ihrísk. Výraznejšie úpravy boli zrealizované na detskom ihrisku vo Vnútrobloku Sitnianska – Tatranská. Pôvodne sa tu nachádzali pod hernými

prvkami dopadové plochy tvorené riečnym štrkom. To sa však vo svahovitom teréne ukázalo ako nevhodné riešenie, nakoľko štrk sa vynášal na chodníky a do fontány. Preto sa koncom leta 2025 zrealizovala výmena týchto štrkových dopadových plôch za celistvú dopadovú plochu z monolitickej pryžovej štiepky.

Významnou obnovou prešlo v hodnotenom období aj Detské ihrisko na Beskydskej ulici 1 – 5, kde boli koncom roka 2025 pôvodné, opotrebované herné prvky nahradené novými. V rámci modernizácie boli osadené nová herná zostava, lanové iglu, balančný mostík, dve pružinové hojdačky, prevažovacia hojdačka, edukačná tabuľa a herný prvok telefón. Realizovanou obnovou došlo k zvýšeniu kvality, bezpečnosti a atraktivity ihriska pre detských návštevníkov.

V rámci obnovy detských ihrísk boli vymenené staré a značne opotrebované herné prvky na Detskom ihrisku Tulská 20 – 24 (herná zostava a reťazová dvojhojdačka), Detskom ihrisku Kalinčiakova 20 – 21, Detskom ihrisku Strážovská 4, Detskom ihrisku Wolkerova (po dve prevažovacie hojdačky) a Detskom ihrisku Bakossova 31 (prevažovacia hojdačka).

Na Detskom ihrisku Tr. SNP I. bola okrem výmeny reťazovej dvojhojdačky zrealizovaná aj oprava dopadovej plochy pod týmto herným prvkom. Oprava dopadových plôch bola zároveň vykonaná aj na Detskom ihrisku Triedy SNP II a Detskom ihrisku Slnečná 13.

Všetky novo osadené herné prvky, ako aj zrekonštruované dopadové plochy, spĺňajú požiadavky príslušných technických noriem STN EN 1176, čím je zabezpečená ich bezpečná prevádzka a súlad s platnými normatívnymi požiadavkami.

Na území mesta sa nachádza 62 verejných pieskovísk, ktoré boli v období od 1. marca do 30. novembra pravidelne čistené, prekopávané, prehrabávané a polievané v súlade s Vyhláškou Ministerstva zdravotníctva SR č. 521/2007 Z. z. o podrobnostiach a požiadavkách na pieskoviská.

Mesto venuje osobitnú pozornosť zabezpečeniu hygienického stavu pieskovísk tak, aby piesok vo verejných pieskoviskách neprekračoval prípustné limity vybraných indikátorov mikrobiálneho a parazitárneho znečistenia. V odôvodnených prípadoch sa pristupuje aj k úplnej výmene piesku. V hodnotenom období bolo vymenených a doplnených celkovo 46 ton piesku. Dopĺňanie a výmena piesku sa realizovali na pieskoviskách nachádzajúcich sa na verejných detských ihriskách ako aj v areáloch materských škôl.

V rámci pravidelnej údržby verejných pieskovísk boli zároveň opravované alebo vymieňané poškodené rámy pieskovísk, nahrádzané poškodené prekrytia a dopĺňané alebo vymieňané debničky na hračky.

Mesto Banská Bystrica prostredníctvom svojej príspevkovej organizácie Záhradnícke a rekreačné služby mesta Banská Bystrica zabezpečuje údržbu, rekonštrukciu a modernizáciu vonkajších areálov 27 materských škôl vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti.

V priebehu roka boli realizované najmä opravy mobiliáru, herných prvkov a pieskovísk, odstraňovanie poškodených a nebezpečných herných prvkov, výmena a dopĺňanie piesku v pieskoviskách, výroba a osadenie nových pieskovísk, obnova náterov existujúcich lavičiek a herných prvkov, dodávka a montáž nových lavičiek, ako aj úprava dopadových plôch pod hernými prvkami.

V roku 2025 boli zároveň zrekonštruované drevené altánky v areáloch Materskej školy Kremnička a Materskej školy Magurská. V Materskej škole 9. mája a Materskej škole Šalgotarjánska boli nad pieskoviskami doplnené tieniace konštrukcie, ktoré zároveň slúžia aj ako ich prekrytie materských škôl. Obnova zahŕňala výmenu poškodených drevených častí, obnovu náterov liatinových, kovových a drevených konštrukcií, ako aj výbrus a nový náter detských stolov a stoličiek v materských školách. Celkovo bolo v roku 2025 vymenených 1 231 jednotlivých častí mestského mobiliáru.

Významnou obnovou prešiel aj Jelšový háj v mestskej časti Sásová, kde bola kompletne vymenená drevená výplň na 33 lavičkách. Najrozsiahlejšia obnova bola realizovaná v oddychovej zóne Sásovskej

doliny, kde bol zrekonštruovaný drevený altánok a kompletne obnovené drevené sedenia so stolmi, vrátane sedení pri ohniskách.

Základné údaje

Detské ihriská a mobiliár v meste

	Rok 2025
Vymenené časti mobiliáru	**1231 ks**
Nové lavičky	**73 ks**
Vymenené herné prvky na DI	**19 ks**
Vymenené herné prvky v MŠ	**2 ks**
Objem vymeneného piesku	**46 ton**

Priority:

- Dôsledné dodržiavanie platnej legislatívy a technických noriem pri budovaní, údržbe a kontrole detských ihrísk a pieskovísk.
- Navrhovanie a realizácia detských ihrísk s dôrazom na vekovú rozmanitosť používateľov tak, aby osadené herné prvky umožňovali využitie pre všetky vekové kategórie detí.
- Výber herných prvkov a mobiliáru s prihliadnutím na klimatické podmienky, najmä z hľadiska vhodnosti použitých materiálov, ich odolnosti a obmedzenia prehrievania počas letných mesiacov.
- Uprednostňovanie kvalitných, trvácnych a nízkoúdržbových materiálov s cieľom zabezpečiť čo najdlhšiu životnosť herných prvkov a mobiliáru.
- Bezodkladné odstraňovanie nedostatkov zistených pri kontrolnej činnosti alebo na základe doručených podnetov verejnosti.
- Postupné dopĺňanie inkluzívnych herných prvkov do existujúcich detských ihrísk s cieľom rozšíriť možnosti ich využívania pre všetky deti.
- Zabezpečenie dobrej dostupnosti zariadení a vytváranie podmienok na ich bezpečné a komfortné využívanie.

Plán na rok 2026

1. Oprava, údržba a renovácia dopadových plôch pod existujúcimi hernými prvkami na verejných detských ihriskách v zmysle platných technických noriem.
2. Výmena starých, opotrebovaných a nevyhovujúcich herných prvkov na verejných detských ihriskách.
3. Kontrola a údržba existujúcich detských ihrísk a pieskovísk na verejných priestranstvách.
4. Kontrola a údržba existujúcich detských ihrísk v materských školách v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica.
5. Realizácia dopadových plôch pod hernými prvkami Detské ihrisko Beskydská 1-5.
6. Úprava vstupov Detské ihrisko Trieda SNP I, výsadba letničiek do kruhu a presun herného prvku Archeopteryx.

Správa a údržba verejnej zelene, deratizácia

Zabezpečenie správy a údržby verejnej zelene

V zmysle zákona č. 369/1992 Zb. o obecnom zriadení Mesto Banská Bystrica zabezpečuje na udržanie zdravých životných podmienok údržbu verejných priestranstiev v rámci zelene. Mesto túto činnosť zabezpečuje prostredníctvom príspevkovej organizácie Záhradnícke a rekreačné služby mesta BB, ktorá spočíva hlavne v starostlivosti o trávniky, kvetinovej výsadby, z náhradnej výsadby a ošetrovaní drevín.
Od apríla do októbra prebieha starostlivosť o trávniky, čo zahŕňa jarné vyhrabávanie trávnikov, kosenie trávy a pohrabanie pokosenej trávy na verejných priestranstvách, na sídliskách, na detských ihriskách, ale aj v materských škôlkach a na cintorínoch v celkovej výmere 3 356 330 m^2. V rámci starostlivosti o trávniky sa počas roku 2025 pokosilo v priebehu sezóny spolu 6 132 707 m^2. Počet kosieb sa pohyboval od ôsmich kosieb na najfrekventovanejších miestach v centre mesta, po dve kosby v extraviláne mesta, hlavne popri cestách a svahovitých plochách, extenzívne využívaných plochách a na okraji sídlisk. V rámci údržby zelených plôch bola vykonávaná likvidácia inváznych rastlín na pozemkoch v majetku mesta. Táto činnosť vyplýva mestu zo zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Odstránenie inváznych rastlín bolo v roku 2025 vo výmere 48 500 m^2.Náročnosť údržby trávnatých plôch zvyšuje profil terénu, kde veľká časť plôch je na svahoch. Výmera predstavuje 5726 587 m^2. Tento problém je hlavne v Sásovej, na Fončorde a čiastočne aj v Radvani. V rámci údržby trávnatých plôch sa vykonáva kosenie výbehov pre psov v Sásovej a v Podlaviciach, oddychovo-rekreačných zón v Sásovskej doline, Laskomerskej doline a pri Medokýši na Štiavničkách.
Práve kvôli reakcii na zmenu klímy sa v minulosti prehodnotila intenzita kosenia v celom meste a stanovil sa nový manažment kosenia. Bolo vytipovaných 27 lokalít s extenzívnym kosením, pričom sa aj v sledovanom roku uplatňovalo na týchto lokalitách mozaikovité kosenie, napríklad na Sládkovičovej ulici, Hutnej ulici, Starohorskej kosodrevine, v Mestskom parku, či vo svahu na Inoveckej ulici.
Údržba drevín pozostáva z orezávania živých plotov a krov. V roku 2025 sa ošetrilo 35 723 m^2 živých plotov a 12 594 ks krov. Okrem toho boli upravované rezom kroviny najmä tie, ktoré obmedzovali priechodnosť ciest a chodníkov, alebo v obytných zónach poškodzovali opláštenie bytových domov. Súčasťou je úprava korún stromov, ktoré lemujú chodníky na sídliskách, dotvárajú vzhľad námestia a takisto zelené plochy v meste. Minulý rok sa ošetrilo presvetľovacím, resp. zdravotným rezom 1 641 drevín. V roku 2025 sa z riadnych výrubových rozhodnutí vyrúbalo 482 kusov vzrastlých stromov, hlavne z pohľadu zlého zdravotného stavu drevín a vplyvom kalamít. Vysadilo sa 182 ks drevín.
Významnú časť tvorí kvetinová výzdoba, ktorá skrášľuje námestia, križovatky, kruhové objazdy a parky. Celková výmera kvetinových záhonov vrátane výsadieb na kruhových objazdoch a mobilnej sezónnej výsadby v roku 2025 bola na začiatku roka 2 446 m^2. Postupne počas roka sa vybudovali viaceré extenzívne trvalkové záhony. V lokalitách odbočka na Štiavničky 105 m^2, Nám. Slobody pred parkovacím domom 35 m^2, v Sásovej pri zariadení pre seniorov Komuce 110 m^2. Celkovo teda pribudlo 250 m2 novovytvorených záhonov. Spolu to predstavuje 2 589 m^2. Vloženie zelene do vybraných miest je priama reakcia na potreby adaptácie mestského prostredia na vyvíjajúcu sa zmenu klímy. Zároveň sa takto okrášli prostredie a zvýši biodiverzita.
Počet mobilnej výsadby sa nemenil. Táto mobilná výsadba zahŕňa kvetinovú výzdobu mostov, stĺpov verejného osvetlenia najmä na Námestí SNP, na Nám. Š. Moyzesa, na Hornej a Skuteckého ulici ale aj kvetinové pyramídy osadené prevažne na Námestí SNP, na Nám. Š. Moyzesa, na Námestí slobody, či kvetinové lienky.
Výsadba sezónnych kvetinových záhonov sa realizuje dvojfázovo pre jarný, jesenný a letný efekt. Pre spoločný jesenný a jarný efekt sa vysadilo 7 490 dvojročiek a vzhľadom na pokračujúcu prestavbu záhonov aj 7 578 kusov cibuľovín. Pre letný efekt sa vysadilo 25 000 kusov letničiek. V priebehu roka

2025 sa na týchto sezónnych záhonoch a mobilnej zeleni teda spolu vysadilo 40 045 kusov kvetov. Okrem toho bolo vysadených 5 700 kusov trvaliek.

Deratizácia

Tak ako každoročne, aj v roku 2025 prebehla celomestská deratizácia v meste Banská Bystrica s dôrazom na jarné a jesenné obdobie, o ktorej dávame formou oznámenia zverejnenej na úradnej tabuli mesta vedieť širokej verejnosti. Okrem týchto zásahov bolo potrebné vykonávať aj operatívne zásahy v letnom období, čo môžeme pripisovať k čoraz častejším slabým zimným obdobiam resp. klimatickým zmenám. Výkon deratizácie sa sústredil najmä na verejné priestranstvá. Súčasne sa vykonávala deratizácia vybraných častí splaškovej a dažďovej kanalizácie, ktorú si zabezpečujú ich správcovia. Počas výkonu deratizácie za uplynulý rok bol zistený stredný, v niektorých lokalitách až veľký výskyt hlodavcov. Počet zásahov v roku 2025 bol 89, aj vďaka tomu, že sa do deratizácie podarilo zapojiť správcovské spoločnosti bytových domov a takisto aj správcu kanalizačných sietí.
Ďalšou činnosťou v rámci deratizácie bolo vykonávanie dezinfekčných a dezinsekčných prác v materských školách, sociálnych zariadeniach a pod. V roku 2025 prebehlo 6 dezinsekčných zásahov a to predovšetkým v materských školách a sociálnych zariadeniach, ale aj na verejných priestranstvách a detských ihriskách.
Mesto Banská Bystrica v období od 9. 4. 2026 do 23. 6. 2026 zabezpečovalo odchyt holubov na území mesta. Na vytypovaných lokalitách boli nainštalované štyri živolovné pasce. Odchytené jedince boli následne premiestnené a vypustené na lokalite mimo intravilánu aj extravilánu mesta Banská Bystrica. Vypustenie holubov bolo vykonané spôsobom, ktorý nemal negatívny vplyv na ich zdravotný stav ani vitálne funkcie. Počas uvedeného obdobia sa podarilo odchytiť celkovo 402 holubov.

Údržba vodných tokov

Na území mesta Banská Bystrica sa nachádza alebo ním prechádza 11 vodných tokov. Z toho najväčším vodným tokom je rieka Hron a ostatné majú charakter potokov. Mesto Banská Bystrica malo v správe Mesto na Rudlovskom potoku zabezpečuje v spolupráci so spoločnosťou MIS údržbu na miestach, kde tok vchádza do podzemnej časti, kde v roku 2025 túto údržbu vykonalo 6 krát.

Spoločenské zvieratá

Úlohou obce v danej oblasti je ochrana obyvateľov mesta pred možným napadnutím zo strany voľne sa pohybujúcimi spoločenskými zvieratami rovnako ako aj ochrana opustených zvierat. Za týmto účelom bola v roku 2004 zriadená prevádzka Karanténnej stanice pre spoločenské zvieratá so sídlom vo Zvolene, ktorej poslaním je poskytnúť dočasné prístrešie a starostlivosť zabehnutým, túlavým a opusteným spoločenským zvieratám - psom a mačkám. Karanténna stanica slúži pre potreby miest Banská Bystrica a Zvolen a je pod kontrolou Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy Zvolen.

Povinnosti obce:

Obec je povinná zabezpečiť odchyt túlavých zvierat na území obce a ich umiestnenie do karanténnej stanice alebo útulku pre zvieratá prostredníctvom osoby schválenej na odchyt túlavých zvierat. Obec je povinná prevziať túlavé zviera nájdené na území obce od nálezcu a umiestniť ho v karanténnej stanici alebo útulku pre zvieratá. Obec zabezpečuje starostlivosť o túlavé zviera od okamihu jeho prevzatia a

po tom, ako nadobudne vlastníctvo k zvieraťu, môže aj bezodplatne previesť vlastníctvo zvieraťa na karanténnu stanicu alebo útulok pre zvieratá.

Základné údaje

Karanténna stanica pre spoločenské zvieratá sa nachádza na adrese Unionka 17 Zvolen (časť Balkán) má kapacitu 60 voliér a slúži pre potreby miest Banská Bystrica a Zvolen. Zmluvu o umiestnený odchytených túlavých zvierat máme aj s obcou Kováčová. V roku 2025 bol počet zvierat nasledovný:

- 49 psov odchytených, adoptovaných bolo celkovo 28 ks, časť odchytených psov sa vrátila majiteľom, držiteľom psov

Nefinančné ukazovatele

Poskytujeme bezplatné odborné konzultácie v kynologickej problematike v zmysle platnej legislatívy pre občanov. V spolupráci so Štátnou ochranou prírody a Regionálnou veterinárnou a potravinovou správou BB, ZV usmerňujeme občanov v prípade podozrenia na týranie zvierat (ako postupovať, ako a kam podať podnet a pod.)

Uskutočnené akcie

V roku 2025 v tomto zariadení prebehlo:

- rozdelenie vstupnej časti dvora zariadenia v celkovej sume 647,00 €
- prostredníctvom Firmy Kronospan ZV – sponzorsky dodané drevotrieskové dosky na výrobu búd pre psi v KS ZV
- prostredníctvom Ústavu na Výkon trestu Banská Bystrica sponzorsky vyrobených a dodaných 7 ks zateplených psích búd pre potreby KS
- dňa 2.5.2025 účasť zamestnancov (a dvoch psíkov zo zariadenia) KS ZV na podujatí: Deň Zeme na Nám. SNP Zvolen
- dňa 6.12.2025 uskutočnené podujatie pre návštevníkov: Mikulášske venčenie psíkov v KS ZV

Menšie obecné služby - aktivačné práce

Úloha obce

Mesto sa v rámci menších obecných služieb prostredníctvom aktivačných pracovníkov a odsúdených v rámci trestu povinnej práce zameriava na tvorbu, ochranu, udržiavanie a zlepšovanie životného prostredia obyvateľov mesta, s dôrazom na zabezpečenie čistoty verejných priestranstiev ako aj na rozvoj a poskytovanie sociálnych služieb a ďalších činností mesta v sociálnej oblasti.

Základné údaje

Činnosti sa vykonávajú na základe dohôd a zmlúv uzatvorených medzi Mestom BB a UPSVaR v BB resp. Okresným súdom v Banskej Bystrici. Počty aktivačných pracovníkov sa počas kalendárneho roka neustále menili. Ich pracoviskom sú zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta, MsÚ v BB a časť je pracovníkov je umiestnená v teréne, ktorá zabezpečuje hlavne poriadok a odstraňovanie malých „čiernych skládok“ na verejných priestranstvách.

Na aktivačnej činnosti sa v roku 2025 fyzicky zúčastňovalo do 47 pracovníkov.
Okrem toho Mesto Banská Bystrica dlhodobo spolupracuje s Okresným súdom Banská Bystrica, ako poskytovateľ prác pri výkone Trestu povinnej práce odsúdenými. V roku 2025 tento Trest povinnej práce však nevykonávala žiadna osoba.

Staré vozidlá

Na základe VZN Mesta Banská Bystrica č. 29/2025 o miestnej dani za užívanie verejného priestranstva sa zlepšilo odstraňovanie auto vrakov a to cez agendu MP Mesta Banská Bystrica, ktorá vyzýva majiteľov na odstránenie vozidiel z verejných priestranstiev pod hrozbou uplatnenia daňovej povinnosti a objektívnej zodpovednosti obyvateľstva. V roku 2025 sa podarilo odstrániť 3 autovraky.

Ciele 2026

- podpora udržiavania pracovných návykov uchádzačov o zamestnanie formou menších obecných služieb,
- zlepšenie tvorby a ochrany, udržiavanie a zlepšovanie životného prostredia obyvateľov obce,
- pomoc pri mimoriadnych udalostiach a odstraňovaní ich následkov,
- hrabanie, zber drobného komunálneho odpadu, udržiavanie poriadku na stojiskách nádob na komunálny odpad, príprava nadrozmerného odpadu na odvoz a pod.

Investičná a rozvojová činnosť mesta

Odbor rozvojových aktivít mesta Banská Bystrica zabezpečuje úlohy v investičnej činnosti, organizuje a riadi projektové práce a činnosti. Spolupracuje pri príprave koncepcií a projektových zámerov mesta s organizačnými útvarmi MsÚ a s externými partnermi projektov. Tvorí koncepcie, riadi a koordinuje činnosť oddelení organizačne začlenených do odboru s cieľom podpory rozvojových aktivít mesta. Člení sa na:

- Oddelenie implementácie projektov (ORA IP)
- Oddelenie investičnej výstavby (ORA IV)
- Oddelenie inovatívnych riešení a adaptácie na zmenu klímy (ORA IK)
- Oddelenie verejného obstarávania a nákupu (ORA VO)

Oddelenie implementácie projektov (ORA IP) koordinuje činnosti na získavanie nenávratných finančných príspevkov a dotácií do rozpočtu mesta pre prípravu a realizáciu rozvojových projektov mesta. V rámci projektového manažmentu zodpovedá za prípravu rozvojových aktivít mesta, vytvára možnosti spolupráce pri tvorbe a realizácii rozvojových zámerov mesta a vyhľadáva mimorozpočtové zdroje financovania projektov. Koordinuje realizáciu projektov Mesta Banská Bystrica spolufinancovaných z európskych fondov, dotácií a grantov. Zabezpečuje propagáciu implementovaných projektov, sleduje čerpanie dotácií, zodpovedá za riadenie projektov, komunikuje s poskytovateľom mimorozpočtových zdrojov a zabezpečuje monitoring realizovaných projektov. Súčasne zabezpečuje súlad rozvojových priorít s odvetvovými koncepciami rozvoja v meste a s vyššími rozvojovými dokumentami na krajskej a národnej úrovni.

Oddelenie investičnej výstavby (ORA IV) zabezpečuje a obstaráva vstupné podklady pre lokalizáciu stavby, vypracováva opis predmetu obstarania pre verejné obstarávania na zabezpečenie prípravnej, projektovej dokumentácie a realizáciu stavby. V rámci úseku technického dozoru protokolárne zodpovedá za odovzdanie staveniska, sleduje dodržiavanie podmienok stavebných povolení po dobu realizácie stavby, zodpovedá za kontrolu vecnej správnosti vykonávaných prác na stavbe a dodržiavanie časového harmonogramu a takisto za vydanie kolaudačného rozhodnutia. Z hľadiska nákladov zodpovedá za kontrolu rozpočtov a fakturácie podľa skutočne vykonaných prác.

Oddelenie inovatívnych riešení a adaptácie na zmenu klímy (ORA IK) podporuje inteligentný rozvoj mesta s využitím technických a technologických inovácií vrátane IKT technológií, s cieľom zvýšiť kvalitu života, efektivitu jeho fungovania a urobiť ho energeticky úspornejším. Zavádza koncept SMART CITY do reálnych projektov, vytvára SMART CITY koncepty a stratégie inteligentného rozvoja mesta. Zároveň na úseku energetiky implementuje koncepciu mesta v oblasti energetiky, vedie evidenciu odberných miest, zabezpečuje podklady pre zmluvy na dodávky elektriny, tepla a plynu. Zabezpečuje spracovanie štatistík, komunikuje s dodávateľmi energií a spravuje objekty z hľadiska energetickej náročnosti, pričom navrhuje a vyhodnocuje energetické úspory a spolupracuje na tvorbe inteligentného riadenia budov. V rámci agendy na úseku životného prostredia a adaptácie na zmenu klímy realizuje adaptačnú a mitigačnú stratégiu mesta, nízkouhlíkovú stratégiu a presadzuje environmentálnu politiku mesta. Implementuje projekty v oblasti zmeny klímy a životného prostredia.

Na úseku Oddelenia verejného obstarávania a nákupu (ORA VO) metodicky riadi a usmerňuje proces verejného obstarávania v podmienkach MsÚ, vyhlasuje obstarávanie zverejnením vo vestníku pre VO, vypracováva a dohliada na prípravu podkladov a na ich distribúciu uchádzačom. Zabezpečuje vypracovanie odpovedí na otázky k súťažným podkladom, priebeh otvárania obálok s ponukami a spracovanie následného záznamu. Zodpovedá za spracovanie výsledkov vyhodnotenia a vyhotovenie

zápisnice o vyhodnotení ponúk, uzatvorenie zmluvy s víťazným uchádzačom a archiváciu dokladov. Vypracováva plán verejného obstarávania a zodpovedá za zverejňovanie všetkých relevantných informácií v procese verejného obstarávania.

Uskutočnené významné projekty a investície v roku 2025

Rok 2025 sa v pôsobnosti Odboru rozvojových aktivít mesta niesol v znamení rozsiahlej modernizácie školskej a dopravnej infraštruktúry, podporenej významným čerpaním mimorozpočtových zdrojov. Medzi najvýznamnejšie investičné akcie patria projekty, ktorých realizácia sa v roku 2025 začala, prebiehala alebo bola ukončená, ako aj projekty s presahom do nasledujúceho obdobia:

- **Rozvoj udržateľnej cyklistickej infraštruktúry:** V roku 2025 pokročila výstavba strategických cyklistických trás prepájajúcich mestské časti s centrom. Realizáciou prešli kľúčové úseky: Mestská cyklistická trasa Námestie slobody – Sásová (vetva B - 1. etapa), prepojenie smerom na Fončordu cez trasu Námestie Ľ. Štúra – Internátna – Tulská (1. etapa) a spojnica Hušták – Kráľová (vetva A, úsek č. 2). Tieto projekty systematicky oddelili cyklistickú dopravu od motorovej a zvýšili bezpečnosť nemotorových účastníkov cestnej premávky.
- **Sanácia a rekonštrukcia mostných objektov:** V roku 2025 Mesto získalo stavebné povolenie na stavbu Rekonštrukcia mosta Mládežnícka ul., nad odbočkou MHD Poľná ul. – Kyjevské námestie a následne vyhlásené verejné obstarávanie na zhotoviteľa. V roku 2025 bola dodaná aj projektová dokumentácia pre stavebný zámer nového mosta ponad rýchlostnú cestu R1 v Kremničke, ktorý má nahradiť pôvodný most odstránený pre havarijný stav na jeseň 2024. Mesto získalo nenávratné finančné zdroje na rekonštrukciu Mosta pri železničnej stanici a v tomto roku začali aj stavebné práce s predpokladaným ukončením v nasledujúcom roku.
- **Zelená infraštruktúra:** V rámci projektov Zelené sídliská mesto v roku 2025 pokračovalo v spracúvaní projektových dokumentácií, povoľovacích postupoch a príprave žiadostí o nenávratné finančné príspevky. Plánované opatrenia budú zahŕňať obnovu zelene, vodozádržné riešenia, a riešenia podporujúce modro-zelenú infraštruktúru, obnovu chodníkov predovšetkým z vodopriepustných materiálov, obnovu ihrísk ale aj tvorbu nových detských ihrísk a športovísk, doplnenie mobiliáru a obnovu verejného osvetlenia. Investície budú zacielené na revitalizáciu verejných priestranstiev, adaptáciu obytných zón na zmenu klímy s cieľom zlepšiť mikroklímu priamo v sídelných útvaroch, podporu modro-zelenej infraštruktúry a podporu zachovávania dažďovej vody v krajine pomocou vodozádržných opatrení.
- V rámci projektu Mestský park sa v roku 2025 pokračovalo v participácii s obyvateľmi, spracúvaní projektovej dokumentácie a povoľovacích postupoch. Plánované opatrenia budú zahŕňať obnovu národnej kultúrnej pamiatky, obnovu historickej zelene, obnovu chodníkov z nepriepustných na priepustné materiály- mlat, vytvorenie centrálnej fontány, obnovu športoviska, vytvorenie nového detského ihriska, doplnenie mobiliáru a obnovu verejného osvetlenia. Navrhovaná revitalizácia parku tvorí dôležitý prvok podpory modrozelenej infraštruktúry a adaptácie na zmenu klímy.
- **Búranie nebezpečnej rampy a oprava schodiska na Rudohorskej:** Vzhľadom na havarijný a dlhodobo nevyhovujúci stav schodiska a bezbariérovej rampy na objekte občianskej vybavenosti na Rudohorskej ulici 14 a 16 pristúpilo Mesto na základe statického posudku k ich odstráneniu. Následne sa zrealizovala komplexná oprava a sanácia ostávajúceho priľahlého schodiska.

- **Modernizácie a obnovy základných škôl:** Mesto bolo úspešné v získavaní mimorozpočtových prostriedkov na rekonštrukciu ďalších štyroch školských zariadení. V roku 2025 prebehli procesy verejného obstarávania na zhotoviteľov stavebných prác s cieľom znížiť energetickú náročnosť prostredníctvom zateplenia stien a striech na ZŠ Golianova a ZŠ Trieda SNP. Zároveň prebehol proces verejného obstarávania na zhotoviteľa na obnovu vnútorných priestorov, okolia, areálu a exteriérových učební na ZŠ J. G. Tajovského, ako aj vybudovanie najväčšej vegetačnej (zelenej) strechy v meste na ZŠ Sitnianska v Sásovej. Fyzické zahájenie a realizácia stavebných prác boli naplánované bezprostredne po ukončení obstarávania v roku 2025 s finalizáciou v nasledujúcom roku.

Aj v nasledujúcom období roku 2026 Mesto Banská Bystrica aktívne podáva ďalšie projektové zámery a uchádza sa o externé finančné zdroje na realizáciu investičných akcií zameraných na neustále zlepšovanie kvality života obyvateľov mesta.

Šport

Mesto Banská Bystrica vytvára podmienky na rozvoj telesnej kultúry v zmysle Koncepcie rozvoja športu mesta a v súlade s Programom rozvoja mesta Banská Bystrica 2030. Prostredníctvom realizácie stanovených cieľov a opatrení podporuje rozvoj športovej infraštruktúry, rozširuje ponuku športových aktivít a služieb a vytvára podmienky na organizovanie športových podujatí. Osobitnú pozornosť venuje športu detí a mládeže, podpore pohybových aktivít širokej verejnosti, správe mestskej športovej infraštruktúry a organizovaniu významných športových podujatí.
Obyvateľom mesta boli a sú športové aktivity veľmi blízke. V roku 2017 získala Banská Bystrica titul Európske mesto športu 2017, nesie označenie mesto olympijských víťazov a v roku 2022 sa stala dejiskom Európskeho olympijského festivalu mládeže EYOF 2022, jedného z najvýznamnejších medzinárodných športových podujatí organizovaných v histórii Slovenska.

Kompetencie mesta v oblasti športu

- podieľa sa na vytváraní podmienok pre šport detí a mládeže,
- podporuje organizovanie športových podujatí miestneho, regionálneho a medzinárodného významu,
- vytvára podmienky na rozvoj športu pre všetkých,
- podporuje športové aktivity zdravotne znevýhodnených občanov,
- spolupracuje so športovými klubmi, občianskymi združeniami a ďalšími subjektmi pôsobiacimi v oblasti športu,
- podporuje výstavbu, modernizáciu, rekonštrukciu a prevádzku športovej infraštruktúry,
- zabezpečuje využívanie športovej infraštruktúry vo vlastníctve mesta,
- oceňuje športovcov, športové kolektívy a športových odborníkov pôsobiacich v meste.

Mestské športové podujatia

Aj v roku 2025 mesto pokračovalo v organizovaní a podpore tradičných športových podujatí. Tieto podujatia prispievajú k rozvoju športových návykov detí, mládeže, dospelých aj seniorov a podporujú aktívny životný štýl obyvateľov mesta.

1. Najlepší športovci mesta Banská Bystrica - Mesto každoročne oceňuje športovcov a športové kolektívy za mimoriadne športové výsledky v rôznych kategóriách. Pravidelne sú oceňovaní aj telesne postihnutí športovci, tréneri, funkcionári a pracovníci v športe. Je vyhlasovaná športová osobnosť mesta a uvádzanie významných športovcov za mimoriadny prínos do Siene slávy športovcov mesta.

2. Olympijské festivaly detí mesta - Každoročne si žiaci I. a II. stupňa všetkých banskobystrických základných škôl zmerajú svoje sily v atletických disciplínach, ako aj v kolektívnych športoch, ako napríklad basketbal, florbal, vybíjaná a futbal. Mesto Banská Bystrica organizuje olympijské festivaly v súlade s olympijskou myšlienkou, ktorá už po tisícročia rozvíja telo i ducha, posilňuje priateľstvá, súťaženie podľa pravidiel fair play, pomoc súperovi, či učí poznanie vážiť si všetkých ľudí. Cieľom festivalov je formovanie trvalého vzťahu detí a mládeže k športu, zapojenie čo najväčšieho počtu detí a žiakov do súťaží a spojenie športu s olympijskou výchovou.

3. Športová olympiáda detí materských škôl / 28. ročník – Cieľom Športovej olympiády detí materských škôl je podporovať pohybové aktivity detí predškolského veku, vytvárať pozitívny vzťah k športu a viesť deti k osvojovaniu si zásad zdravého životného štýlu už od útleho veku.

4. Európsky týždeň športu 2025 - Banská Bystrica sa každoročne zapája do Európskeho týždňa športu (ETŠ), ktorý sa uskutočnil od 23. do 30. septembra. Mesto spolu so športovými združeniami pre obyvateľov pripravuje množstvo športových aktivít, do ktorých sa zapája aj široká verejnosť.

5. Športová olympiáda seniorov - Obľúbené športové podujatie pre seniorov, organizované v rámci Akadémie európskeho seniora.

6. Banskobystrická plavecká 24 hodinovka - K vianočným sviatkom v meste pod Urpínom patrí už tradične obľúbené športové podujatie, ktoré je na Slovensku jedným z najväčších svojho druhu pre všetky vekové kategórie. V roku 2025 sa uskutočnil už 27. ročník. Počas 24-hodinového maratónu môžu obyvatelia i návštevníci Banskej Bystrice zdarma využiť 1,5 hod. vstup na krytú plaváreň Štiavničky a pritom odplávať symbolických 100 metrov pre zdravie. V roku 2025 navštívilo počas podujatia krytú plaváreň 3 222 návštevníkov. Symbolických 100 metrov pre zdravie odplávalo rekordných 2 369 účastníkov.

Oddelenie športu v roku 2025 participovalo na organizačnom zabezpečení alebo poskytovalo súčinnosť pri viacerých významných športových podujatiach:

- Trojkráľový večerný beh,
- Banskobystrická latka 2025,
- Grand Prix Slovakia 2025 v džude,
- Banskobystrický maratón,
- Majstrovstvá Slovenska v malom futbale,
- P-T-S míting,
- Bežecké povstanie,
- Okolo Slovenska.

Kalendár podujatí a projektov mesta Banská Bystrica je zverejnený na webovej stránke mesta:

Mesto Banská Bystrica v roku 2025 vytváralo podmienky pre podporu zdravého spôsobu života obyvateľov prostredníctvom zabezpečenia dostupnosti športových a pohybových aktivít. Formou dotácie na prevádzku Krytej plavárne Štiavničky poskytovanej mestskej obchodnej spoločnosti MBB a. s. bolo umožnené zachovanie zvýhodneného vstupného pre návštevníkov plavárne. Súčasťou podpory športu detí a mládeže boli aj projekty odstraňovania plaveckej a korčuliarskej negramotnosti žiakov základných škôl, ktorých organizačné zabezpečenie a koordináciu harmonogramov škôl zabezpečovalo Oddelenie športu.
Mesto zároveň pokračovalo v zabezpečovaní prevádzky a údržby športových zariadení vo svojom vlastníctve. Krytá plaváreň Štiavničky po rekonštrukcii spŕch a sociálnych zariadení zaznamenala rekordnú návštevnosť 341 486 vstupov. Zimný štadión bol využívaný počas 6 349 hodín a Mestský mládežnícky štadión počas 2 151 hodín.

Mesto Banská Bystrica prostredníctvom príspevkovej organizácie ZAaRES aj v roku 2025 zabezpečovalo údržbu a úpravu bežeckých lyžiarskych tratí na území mesta a v jeho okolí. Pravidelne upravované boli trate v Kremnických vrchoch (Králiky, Skalka, Kordíky) a Starohorských vrchoch (okruh okolo Jesenskej skaly, Šachtičky, Donovaly)

Súčasťou ponuky pre priaznivcov bežeckého lyžovania bol aj Areál zimných športov na plážovom kúpalisku na Štiavničkách, ktorý poskytuje jedinečné podmienky na bežecké lyžovanie priamo v meste. Mesto Banská Bystrica a ZAaRES tak aj v roku 2025 vytvárali podmienky na rozvoj rekreačného športu, pohybových aktivít a zdravého životného štýlu obyvateľov počas zimnej sezóny.
Oddelenie športu v roku 2025 spolupracovalo so športovými klubmi, občianskymi združeniami, centrami voľného času, školami a ďalšími subjektmi pôsobiacimi v oblasti športu a telesnej kultúry. Zabezpečovalo aktualizáciu databázy športových organizácií, správu informácií o športe na webovej stránke mesta a propagáciu športových podujatí prostredníctvom komunikačných nástrojov mesta.
Oddelenie športu viedlo evidenciu oznámení o konaní športových podujatí, poskytovalo odborné poradenstvo organizátorom športových podujatí a vykonávalo činnosti vyplývajúce zo zákona č. 1/2014 Z. z. o organizovaní verejných športových podujatí. Významnou mierou sa podieľalo aj na organizačnej podpore športových podujatí formou nefinančného plnenia, najmä propagáciou podujatí na webových portáloch mesta, v Radničných novinách a prostredníctvom mestských informačných kanálov.
Mesto zároveň podporovalo organizátorov športových podujatí poskytovaním propagačných materiálov a predmetov mesta, ako aj cien pre účastníkov a víťazov športových súťaží. Týmto spôsobom prispievalo nielen k rozvoju športových aktivít, ale aj k budovaniu pozitívneho imidžu mesta Banská Bystrica.

Realizované projekty v roku 2025

Najvýznamnejším investičným projektom v oblasti športu bolo dokončenie a otvorenie nového skateparku a hokejbalového ihriska na Tajovského ulici. Projekt nadviazal na úspešne získanú podporu z Fondu na podporu športu. Novovybudovaný skatepark a hokejbalové ihrisko významne rozšírili možnosti športového vyžitia detí, mládeže aj širokej verejnosti a doplnili sieť mestských športovísk.
Mesto Banská Bystrica vyčlenilo finančné prostriedky vo výške 220 000 eur určené na podporu športových subjektov prostredníctvom dotácií. V rámci dotačného programu bolo podporených 69 projektov športových klubov, organizácií a športových podujatí pôsobiacich na území mesta.

Prehľady o poskytnutých dotáciách sú zverejnené na webovej stránke mesta:

https://egov.banskabystrica.sk/default.aspx?NavigationState=820:0:

Mesto zároveň pokračovalo v podpore športových klubov prostredníctvom bezplatného využívania telocviční základných škôl a športovísk v gescii mesta, čím vytváralo priaznivé podmienky pre rozvoj športu detí a mládeže.
Medzi významné športové podujatia s medzinárodným dosahom patrili etapové cyklistické preteky Okolo Slovenska 2025, ktorých cieľom 3. etapy bola dňa 19. septembra 2025 Banská Bystrica. Podujatie prispelo k propagácii mesta na národnej aj medzinárodnej úrovni a potvrdilo postavenie Banskej Bystrice ako významného hostiteľa vrcholových športových podujatí.

Plánované projekty v roku 2026

V roku 2026 bude mesto Banská Bystrica naďalej podporovať športové organizácie a športové podujatia prostredníctvom dotačného systému. Na podporu športových subjektov sú opätovne vyčlenené finančné prostriedky vo forme dotácií.

Mesto bude aj naďalej napĺňať ciele Koncepcie rozvoja športu mesta Banská Bystrica a Programu rozvoja mesta Banská Bystrica 2030, najmä v oblasti podpory športu detí a mládeže, rozvoja športovej infraštruktúry a organizácie významných športových podujatí. Prioritou zostáva podpora športu pre všetkých, rozvoj verejne dostupných športovísk a zapájanie mesta do grantových a dotačných výziev.

Medzi najvýznamnejšie športové podujatia plánované v roku 2026 patria Majstrovstvá sveta juniorov v hokejbale a nové podujatie BEŽKY 24, ktoré rozširujú športovú ponuku mesta a prispievajú k posilňovaniu postavenia Banskej Bystrice ako významného športového centra na Slovensku.
Mesto bude zároveň pokračovať v podpore aktívneho životného štýlu a zvyšovaní kvality života obyvateľov prostredníctvom športu a pohybových aktivít.

Cestovný ruch

Cestovný ruch predstavuje významnú súčasť rozvoja mesta Banská Bystrica, pričom pozitívne ovplyvňuje jeho hospodársky, sociálny aj environmentálny rozmer. Jeho prínos sa prejavuje nielen v ekonomických ukazovateľoch, ale aj v zvyšovaní kvality života obyvateľov a vytváraní atraktívneho prostredia pre návštevníkov i miestnu komunitu. Prioritou mesta je systematicky podporovať udržateľný rozvoj cestovného ruchu v regióne prostredníctvom partnerskej spolupráce s Oblastnou organizáciou cestovného ruchu Stredné Slovensko (OOCR) a Krajskou organizáciou cestovného ruchu Banskobystrický kraj Turizmus (KOCR). Spoločnými aktivitami prispievame k posilňovaniu ekonomickej, sociálnej a environmentálnej odolnosti regiónu a zároveň rozvíjame atraktívne produkty cestovného ruchu, ktoré reflektujú aktuálne trendy a rastúci záujem domácich aj zahraničných návštevníkov.

Hlavné ciele:

1. podpora udržateľného rozvoja cestovného ruchu,
2. zvyšovanie počtu prenocovaní v meste a regióne,
3. podpora rozvoja regionálnej ekonomiky,
4. vytváranie nových pracovných príležitostí,
5. zlepšovanie kvality života obyvateľov.

Strategické plánovanie v spojení s efektívnou marketingovou komunikáciou vytvára priaznivé podmienky na posilnenie postavenia Banskej Bystrice ako jednej z kľúčových turistických destinácií Banskobystrického kraja. Ambíciou mesta je budovať silnú a konkurencieschopnú destináciu, ktorá dokáže atraktívnym spôsobom prezentovať prírodné, kultúrne a historické bohatstvo regiónu, efektívne využívať existujúcu infraštruktúru a poskytovať kvalitné služby návštevníkom.
Narastajúci záujem o stredné Slovensko a mesto Banská Bystrica je výsledkom dlhodobej a systematickej propagácie na domácom aj zahraničnom trhu. V spolupráci s OOCR a KOCR sa mesto pravidelne prezentuje na medzinárodných veľtrhoch, výstavách a ďalších odborných podujatiach, pričom tieto aktivity závisia od schváleného rozpočtu. Marketingové aktivity sú zamerané na zvyšovanie povedomia o ponuke cestovného ruchu mesta a regiónu Stredné Slovensko a na podporu ich atraktivity medzi domácimi aj zahraničnými návštevníkmi.
Jednou z hlavných priorít mesta v oblasti cestovného ruchu je zvyšovanie návštevnosti a počtu prenocovaní, ako aj koordinácia rozvojových aktivít prostredníctvom aktívnej spolupráce a sieťovania subjektov pôsobiacich v cestovnom ruchu. Cieľom tejto spolupráce je vytvárať komplexnejšiu a kvalitnejšiu ponuku služieb, podporovať vznik nových produktov cestovného ruchu a zvyšovať konkurencieschopnosť destinácie na domácom i zahraničnom trhu.

Rok 2025 bol charakteristický pokračujúcim rastom ekonomiky, ktorý sa pozitívne prejavil aj v sektore cestovného ruchu. Stabilizácia hospodárskeho prostredia a rast spotrebiteľského dopytu prispeli k zvýšenému záujmu o domáce aj zahraničné cestovanie, čo sa odrazilo na vyššej návštevnosti turistických destinácií a raste počtu prenocovaní. Pozitívny vývoj podporil rozvoj služieb cestovného ruchu, investície do zvyšovania ich kvality a posilnil ekonomické prínosy pre miestnych podnikateľov a poskytovateľov služieb. Cestovný ruch tak aj v roku 2025 potvrdil svoju významnú úlohu ako dôležitý faktor regionálneho hospodárskeho rozvoja, tvorby pracovných príležitostí a zvyšovania atraktivity mesta a regiónu.

Za okres Banská Bystrica sme v prípade počtu návštevníkov za rok 2025 zaznamenali medziročný rast o 13,05 % (z 128 548 na 145 321) a v prípade počtu prenocovaní rast o 12,78 % (z 337 876 na 381 054). Za Banskobystrický kraj vzrástol počet návštevníkov o 7, 82 % (zo 667 009 na 719 187) a počet prenocovaní o 4,36 % (z 1 918 009 na 2 001 682). Čo sa týka mesta Banská Bystrica, v roku 2025 došlo k nárastu počtu návštevníkov o 6,46 % (z 52 995 na 56 421). Pokles v počte prenocovaní predstavoval 12,44 % (z 131 364 na 115 024).
Miestna daň za ubytovanie zaznamenala v roku 2025 až 9, 6 percentný nárast – z 209 899,61 Eur na 230 048, 09 Eur. Výška dane za ubytovanie sa v roku 2025 nemenila – 2 Eur/osoba/noc.
Pre Banskú Bystricu je charakteristické, že patrí medzi slovenské mestá s nadpriemerným podielom zahraničných návštevníkov. Zahraniční hostia sa na prenocovaniach podieľajú približne 40 %, čo prevyšuje celoslovenský priemer. Najsilnejšími zahraničnými trhmi zostávajú dlhodobo Česká republika, Poľsko, Maďarsko a Nemecko, pričom rastie aj záujem návštevníkov z ďalších európskych krajín.
Turistické informačné centrum potvrdzuje svoju kľúčovú rolu v oblasti manažmentu cestovného ruchu. Služby TIC v roku 2025 využilo 22 186 klientov, čo predstavuje malý percentuálny nárast oproti roku 2024, ale potvrdzuje rastúci trend. Z celkového počtu klientov, ktorých prevažnú väčšinu tvoria slovenskí turisti a obyvatelia, tvorili zahraniční turisti 22,7 %. Sprievodcovské služby si objednalo 69 skupín, dokopy tieto služby využilo 1 921 osôb.
Turistické informačné centrum pokračuje s organizovaním potuliek mestom, ktoré absolvovalo 141 osôb a letné prehliadky mesta a kostolov absolvovalo 206 osôb.
V pôsobnosti TIC je aj prevádzka Hodinovej veže, ktorú navštívilo 17 107 návštevníkov. Pokles 5,48% oproti roku 2024 zapríčinilo nepriaznivé počasie ako dážď a námraza v zime, kedy z bezpečnostného hľadiska nie je možné vežu sprístupniť návštevníkom. Počet zahraničných turistov, ktorí navštívili vežu je 3 641 osôb. V národnosti zahraničných návštevníkov sa stále drží trend susedných krajín - Česko, Maďarsko a Poľsko, nasleduje Rakúsko a Nemecko a ďalšie krajiny EÚ. V štatistikách sme zaznamenali aj Austráliu, Brazíliu či Filipíny.
Ďalšou prevádzkou patriacou pod TIC je THURZO – FUGGER zážitková expozícia. V roku 2025 nastal nárast v počte návštevníkov o 11%. Celková návštevnosť bola 9 660 osôb a expozícia bola otvorená 345 dní v roku.

Nefinančné ukazovatele

Rozvoj cestovného ruchu by mal aj naďalej patriť medzi strategické priority regiónu, pričom dôležitou súčasťou jeho riadenia je priebežné monitorovanie základných ukazovateľov, ako sú počet návštevníkov, počet prenocovaní a priemerná dĺžka pobytu. Dosahovanie stanovených cieľov si vyžaduje koordinovanú realizáciu viacerých opatrení zameraných na rozvoj ponuky, marketing, spoluprácu partnerov a zvyšovanie kvality infraštruktúry.

a) Rozvoj udržateľných produktov cestovného ruchu

Prioritou je vytváranie a prepájanie atraktívnych regionálnych produktov cestovného ruchu s dôrazom na ich dlhodobú udržateľnosť. Súčasťou tohto procesu je poskytovanie odborného poradenstva, podpora inovácií a zvyšovanie kvality služieb, ktoré prispejú k rastu konkurencieschopnosti regiónu.

b) Marketing a propagácia destinácie

Dôležitým predpokladom rozvoja je systematická prezentácia mesta a regiónu na domácom i zahraničnom trhu. Marketingové aktivity zahŕňajú využívanie webových portálov (napr. banskabystrica.sk a visitbanskabystrica.sk), sociálnych sietí, online kampaní, exteriérovej reklamy, mediálnych výstupov, ako aj účasť na medzinárodných veľtrhoch, výstavách a ďalších prezentačných podujatiach.

c) Rozvoj partnerstiev a spolupráce

Významným predpokladom úspešného rozvoja cestovného ruchu je posilňovanie spolupráce medzi samosprávou, podnikateľským sektorom a ostatnými subjektmi pôsobiacimi v cestovnom ruchu na regionálnej aj nadregionálnej úrovni. Výmenu skúseností, vznik nových partnerstiev a spoločných projektov podporujú odborné stretnutia, workshopy, konferencie a semináre. Rozvoj partnerstiev na medzinárodnej úrovni predstavuje projekt Európska fuggerovská cesta.

d) Skvalitňovanie infraštruktúry a služieb

Neoddeliteľnou súčasťou rozvoja destinácie sú investície do modernizácie turistickej infraštruktúry a zvyšovania kvality poskytovaných služieb. Ide najmä o údržbu a rozvoj turistických trás a cyklotrás, budovanie jednotného informačného systému, vytváranie náučných chodníkov a realizáciu projektov, ktoré zlepšujú dostupnosť, orientáciu a celkový komfort návštevníkov.

Dôležitou súčasťou rozvoja destinácie je aj systematické zvyšovanie estetickej úrovne mestského prostredia a jeho okolia. Kvalitne upravené verejné priestory, citlivo navrhnutý mestský mobiliár, moderné osvetlenie, jednotný orientačný systém a kultivovaný verejný priestor významne ovplyvňujú celkový dojem návštevníkov. Rovnako dôležitá je ochrana a udržateľné využívanie prírodného a kultúrneho dedičstva prostredníctvom jeho obnovy, ochrany prírodných zdrojov, realizácie adaptačných opatrení na zmenu klímy a uplatňovania kvalitných architektonických a dizajnérskych riešení rešpektujúcich charakter územia. K zvýšeniu atraktivity destinácie prispieva aj postupná eliminácia vizuálneho a reklamného smogu. Takto vytvorené prostredie prináša vyšší komfort nielen návštevníkom, ale zároveň pozitívne vplýva na kvalitu života miestnych obyvateľov.

Realizované aktivity v roku 2025

- Propagácia pútnického turizmu, účasť na workshope Barborská cesta, vrátane dotlače informačných brožúr v slovenskom, anglickom a nemeckom jazyku
- Svetový deň cestovného ruchu – HUDEC – brána do Šanghaja – V rámci Svetového dňa cestovného ruchu mesto Banská Bystrica spolu s OOCR Stredné Slovensko, KOCR a Štátnou vedeckou knižnicou pripravilo podujatie venované rodákovi L. E. Hudecovi, významnému architektovi Šanghaja. Za účasti delegácie z Číny sa v Parku pod Pamätníkom SNP uskutočnila slovenská open-air premiéra päťdielnej dokumentárnej série HUDEC. Sériu pripravilo dokumentárne štúdio Central News Documentary Film Studio v Pekingu, ktoré ju následne sprístupnilo prostredníctvom online streamovacích platforiem miliónom divákov na ázijskom trhu. Súčasťou podujatia bol sprievodný program – beseda s fotografom Mariánom Moncmanom o

Hudecových stavbách v Šanghaji, bohatý kultúrny program, výstava fotografií, ukážky čínskej kultúry, informačné stánky rôznych inštitúcii rozvíjajúcich čínsku kultúru a svetelná inštalácia pôdorysu Hudecovho Park Hotela v mierke 1:1. Podujatie prezentovalo odkaz L. E. Hudeca, posilnilo kultúrnu spoluprácu a významne reprezentovalo Banskú Bystricu doma i v zahraničí: https://mp.weixin.qq.com/s/CAVdLp6T0sNFo4gon0D3FA

- Smartguide – /audiosprievodca po meste/ - naplnenie aplikácie dátami o meste Banská Bystrica
- Propagácia aktivít a podujatí (Cestovný lexikón, Cestovný informátor, Kam do mesta, Radničné noviny, Rodapress a pod.)
- Petermanova veža – sprístupnenie Petermanovej veže pre verejnosť v rámci Dní mestskej kultúry
- Koncepcia CR mesta Banská Bystrica do roku 2030 – schválenie v septembri 2025
- Návšteva partnerov v rámci projektu Európska fuggerovská cesta
- Turistický vláčik Neusohl – jazdy mestom v spolupráci s OOCR SS
- Turistický vláčik Neusohl – špeciálne jazdy na Španiu Dolinu v spolupráci s OOCR SS a KOCR Banskobystrický kraj Turizmus
- MÚZpas – spolupráca múzeí a galérií v Banskej Bystrici
- Potulky mestom a letné prehliadky mesta a kostolov (TIC)
- Špeciálne prehliadky TFZE
- Účasť na veľtrhoch a výstavách CR
- Účasť na odborných kurzoch a školeniach
- Výkon práv poľovníctva
- Zasielanie mesačných prehľadov podujatí priľahlým obciam (40 obcí) – recipročná propagácia podujatí
- Spravovanie webovej stránky mesta v sekcii podujatia a sociálnych sietí
- Ekologické Vianoce – kompletná prevádzka a systém vratných pohárov vrátane jednotnej mestskej grafiky
- Umiestnenie dotykových kioskov na miestach s vysokou návštevnosťou – plaváreň, foyer MSÚ, fakulty UMB /Právnická a Filozofická/, Radnica. Robotnícky dom
- Dotlač existujúcich propagačných materiálov, vrátane jazykových mutácii /AJ, NJ/
- Aktivity realizované v spolupráci s OOCR /financované z členského príspevku mesta/ - infocesty pre zahraničných novinárov, zahraničné veľtrhy – ITF Bratislava, UTAZAS Budapešť, Dobrý trh Bratislava, ITEP Plzeň, Poznaň TOUR SALON
- Podporené projekty: Do práce na bicykli, Živá panoráma, Svetelný signál na Vartovke, Gardeniáda, Mičinský pitovor, Dni Mestskej kultúry, 770. výročie udelenia mestských práv BB, Európsky týždeň mobility, Outbreak Europe, Svetový deň cestovného ruchu, Medzinárodná výstava mačiek, Zážitkové vlaky, Letné večery na Starej tržnici, Tourbus, Cyklobus, Skibus, Coffeee tour, Beer tour, Vinšpacírka, Angelus Fest, Svetlo v meste, Majstrovstvá Európy do 18 rokov, Gastrocup

Partnerské cesty:

1. Medzinárodné športové podujatie mládeže v Halberstadte, Nemecko (1.–4. máj 2025) – získané 2. miesto.
2. Pracovná cesta do partnerských miest Tarnobrzeg a Radom v Poľsku (30. máj – 1. jún 2025) - zameraná na návštevu turistických informačných centier, výstav a múzeí, výmenu odborných skúseností a identifikáciu oblastí vhodných na vzájomnú inšpiráciu. Súčasťou programu bolo

aj predstavenie príkladov dobrej praxe mesta Banská Bystrica a diskusia o možnostiach ich uplatnenia v partnerských mestách.

Odborné cesty:

1. Drážďany, Nemecko (4.–6. december 2025) – odborné stretnutia a kurátorské prehliadky v súvislosti s pripravovanou výstavou *Červené zlato*.
2. Humanitárna pomoc pre partnerské mesto Sumy (Ukrajina) – v spolupráci s OOCR Stredné Slovensko sa poskytnutý autobus na prípadnú evakuáciu občanov a finančná pomoc – zbierka v hodnote 21 919,88 EUR (materiál z darov občanov a technická pomoc).

Plánované aktivity v roku 2026

- URPÍN - príprava projektu rekonštrukcie tančiarne a Urpínskych serpentín, úspešne získané finančné zdroje /500 000 Eur/, visutý mostík
- Realizácia výstavy „Červené zlato – zrodené z vody a ohňa“ za medzinárodnej účasti, vrátane vydania informačných brožúr v slovenskom, nemeckom a anglickom jazyku
- Realizácia výstavy „Medené platne“ za medzinárodnej účasti
- Prezentácia TFZE v rámci festivalu Kaufland detský festival s témou Medená Bystrica
- Redizajn mestského merchu – objednávka propagačných predmetov s novým dizajnom
- Turistický vláčik Neusohl – prevádzka v spolupráci s OOCR SS a KOCR Banskobystrický kraj Turizmus
- Smart Guide – doplnenie aplikácie dátami (historické pamiatky, gastronómia, nočný život, všeobecné údaje)
- Turistický vláčik Neusohl – jazdy mestom v spolupráci s OOCR SS
- Turistický vláčik Neusohl – špeciálne jazdy na Španiu Dolinu v spolupráci s OOCR SS a KOCR Banskobystrický kraj Turizmus
- MÚZpas – spolupráca múzeí a galérií v Banskej Bystrici
- Hodinová veža – realizácia opravy pochôdznej plochy ochodze, sanácia dvojkrídlových vstupných dverí na ochodzu, zavedenie odporového ohrevného kábla pre lepšiu bezpečnosť počas zimných mesiacov
- Potulky mestom a letné prehliadky mesta a kostolov (TIC)
- Špeciálne prehliadky TFZE
- Účasť na veľtrhoch a výstavách CR
- Účasť na odborných kurzoch a školeniach
- Výkon práv poľovníctva
- Zasielanie mesačných prehľadov podujatí priľahlým obciam (40 obcí) – recipročná propagácia podujatí
- Spravovanie webovej stránky mesta v sekcii podujatia a sociálnych sietí
- Ekologické Vianoce – kompletná prevádzka a systém vratných pohárov vrátane jednotnej mestskej grafiky
- Umiestnenie dotykových kioskov na miestach s vysokou návštevnosťou – ŽSR /Foyer železničnej stanice v Banskej Bystrici/
- Dotlač existujúcich propagačných materiálov, vrátane jazykových mutácii /AJ, NJ/

- Aktivity realizované v spolupráci s OOCR /financované z členského príspevku mesta/ - infocesty pre zahraničných novinárov, zahraničné veľtrhy – ITF Bratislava, Caravan bike travel Nitra, Slovenský dom v Miláne – účasť v stánku OOCR, Dobrý trh Bratislava, Augsburg - Prezentácia mesta a TFZE, Sacka Latky – stretnutie s cestovnými kanceláriami a agentúrami, Solden – bike republic solden prezentácia v rámci OOCR, Varšava – PKO bike expo Varsaw prezentácia v rámci OOCR, Praha bike fest prezentácia v rámci OOC

1. Podporené projekty: Údržba bežkotrás, Skibus, Bežecká 24 hodinovka, Živá panoráma, Svetelný signál na Vartovke, Zážitkové vlaky, Gardeniáda, Wings for life, Evanjelické dni v Banskej Bystrici, Mičinský pitovor, Dni mestskej kultúry, 18. stretnutie banských miest a obcí Slovenska, Do práce na bicykli, Výstava Medené platne, Medzinárodná výstava Rotes Gold, Tourbus, Cyklobus, Coffeee tour, Beer tour, Vinšpacírka, Angelus Fest, Svetový deň cestovného ruchu, Európsky týždeň mobility, Svetlo v meste, Medzinárodná výstava mačiek

Na základe realizovaných aktivít v roku 2025 možno konštatovať, že stanovené zámery a ciele boli úspešne splnené. Pri hodnotení dosiahnutých výsledkov je však potrebné zohľadniť nielen kvantitatívne ukazovatele, ale aj kvalitatívny prínos realizovaných aktivít, ich pozitívny vplyv na rozvoj cestovného ruchu v destinácii a posilňovanie spolupráce medzi zapojenými partnermi. Na dosiahnuté výsledky chceme nadviazať aj v roku 2026 a pokračovať v aktivitách zameraných na ďalšie zvyšovanie kvality, atraktivity destinácie a zlepšovanie sledovaných ukazovateľov.

Informácia o vývoji príjmov a výdavkov rozpočtu mesta

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce je rozpočet obce. Obec sa pri zostavovaní rozpočtu riadi zákonom 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Rozpočet obce je vyjadrením samostatnosti hospodárenia obce a slúži ako riadiaci nástroj financovania úloh a funkcií, ktoré má obec vo svojej kompetencii.

Rozpočet mesta Banská Bystrica na rok 2025 bol schválený dňa 10. decembra 2024 Uznesením Mestského zastupiteľstva č. 504/2024 a bol zostavený ako vyrovnaný. V priebehu roku 2025 bol rozpočet upravovaný siedmymi zmenami programového rozpočtu, z toho jedna zmena bola vykonaná primátorom. Predmetom ďalších siedmych zmien boli zmeny účelovo určených prostriedkov.
Rozpočtovými opatreniami v priebehu roka 2025 bola príjmová časť rozpočtu zvýšená o 9 040 190 Eur na úroveň 119 415 503 Eur a výdavková časť rozpočtu bola zvýšená o 8 877 405 Eur na úroveň 119 252 798 Eur, kde:

1. upravený rozpočet bežných príjmov predstavuje 97 596 342 Eur,
2. upravený rozpočet bežných výdavkov predstavuje 103 699 665 Eur,
3. upravený rozpočet kapitálových príjmov predstavuje 5 239 056 Eur,
4. upravený rozpočet kapitálových výdavkov predstavuje 13 225 161 Eur.

Upravený rozpočet príjmových finančných operácií predstavoval v roku 2025 sumu 16 580 105 Eur a upravený rozpočet výdavkových finančných operácií predstavoval sumu 2 327 972 Eur.

Príjmy	2023	2024	2025			
	Skutočnosť	Skutočnosť	Schválený	Upravený	Plnenie k 31.12.2025	% plnenia
Bežné príjmy spolu	97 063 594	98 481 004	92 093 714	97 596 342	98 691 056,70	101,12%
Kapitálové príjmy spolu	9 170 720	1 546 452	10 304 606	5 239 056	5 717 465,52	109,13%
Príjmy FO spolu	15 640 020	12 313 064	7 976 993	16 580 105	14 118 767,63	85,15%
Príjmy celkom	121 874 334	112 340 520	110 375 313	119 415 503	118 527 289,85	99,26%
Výdavky	**2023**	**2024**	**2025**			
	Skutočnosť	Skutočnosť	Schválený	Upravený	Plnenie k 31.12.2025	% plnenia
Bežné výdavky spolu	91 930 229	97 547 135	91 941 054	103 699 665	99 354 032,23	95,81%
Kapitálové výdavky spolu	12 137 474	6 226 459	17 342 535	13 225 161	8 609 182,91	65,10%
Výdavky FO spolu	2 830 931	1 850 567	1 091 724	2 327 972	2 124 794,12	91,27%
Výdavky celkom	106 898 634	105 624 161	110 375 313	119 252 798	110 088 009,26	92,31%

Plnenie rozpočtu Mesta Banská Bystrica v rokoch 2023 – 2025 v EUR

Príjmová časť rozpočtu

Rozpočet bežných a kapitálových príjmov bol v roku 2025 schválený na úrovni 102 398 320,00 €, rozpočtovými opatreniami v priebehu roka bol upravený na úroveň 102 835 398,00 €. Skutočné príjmy k 31. decembru 2025 dosiahli 104 408 522,22 €, čo predstavuje plnenie upraveného rozpočtu bežných a kapitálových príjmov k 31.12.2025 na 101,53 % očakávanej skutočnosti. Oproti roku 2024, keď tieto príjmy dosiahli 100 027 456 €, vzrástli o 4 381 066,22 €, teda o 4,38 %. Po zapojení finančných operácií je schválený rozpočet príjmov mesta na rok 2025 na úrovni 110 375 313 € a upravený rozpočet 119 415 503 €. Skutočné celkové príjmy k 31. decembru 2025 dosiahli 118 527 289,85 €, z toho príjmové

finančné operácie tvorili 14 118 767,63 €. Upravený rozpočet príjmov bol splnený na 99,26 %. Nižšie uvedený graf zobrazuje skutočné plnenie príjmov bežného a kapitálového rozpočtu.

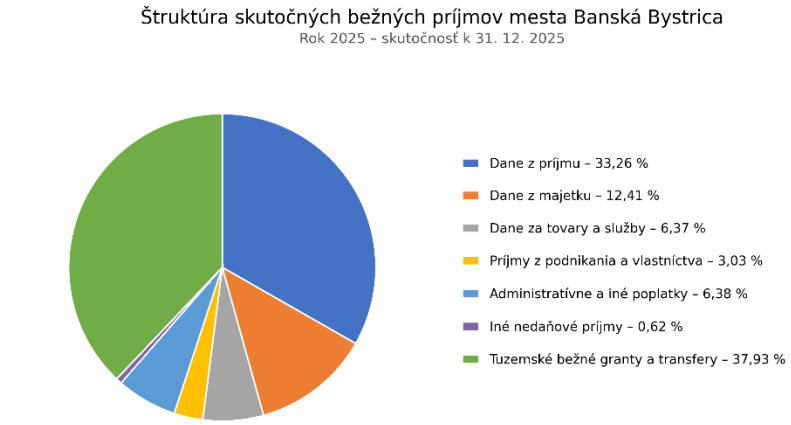

Zdroj: predložená tabuľka bežných príjmov mesta za rok 2025.

Najväčšiu položku daňových príjmov mesta v roku 2025 tvorili podielové dane, t. j. tzn. výnos dane z príjmov fyzických osôb pre mesto, prideľovaný na základe zákona č. 564/2004 o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov a na základe nariadenia vlády č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve v znení neskorších noviel tohto zákona, ktoré dosiahli 32 820 978,65 Eur. Na celkových daňových príjmoch sa podieľali 63,91 %. V porovnaní s podielom 67,61 % uvedeným za rok 2024 sa ich zastúpenie znížilo o 3,70 percentuálneho bodu. Výšku príjmov z podielových daní v roku 2025 ovplyvnila zmena financovania materských škôl, ktoré sú od 1. januára 2025 financované zo štátneho rozpočtu. V tejto súvislosti sa podiel obcí na výnose dane z príjmov fyzických osôb znížil zo 70 % na 55,1 %. Zníženie príjmov z podielových daní tak sprevádzalo zvýšenie príjmov zo štátneho rozpočtu určených na financovanie materských škôl.

Nasledujúce grafy znázorňujú štruktúru daňových príjmov za rok 2025 a vývoj podielových daní v priebehu roka 2025.

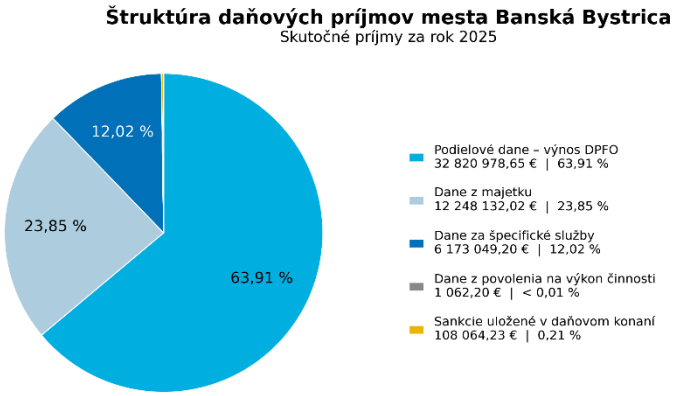

Zdroj: Záverečný účet mesta Banská Bystrica za rok 2025, úvodná správa, tabuľka č. 2.

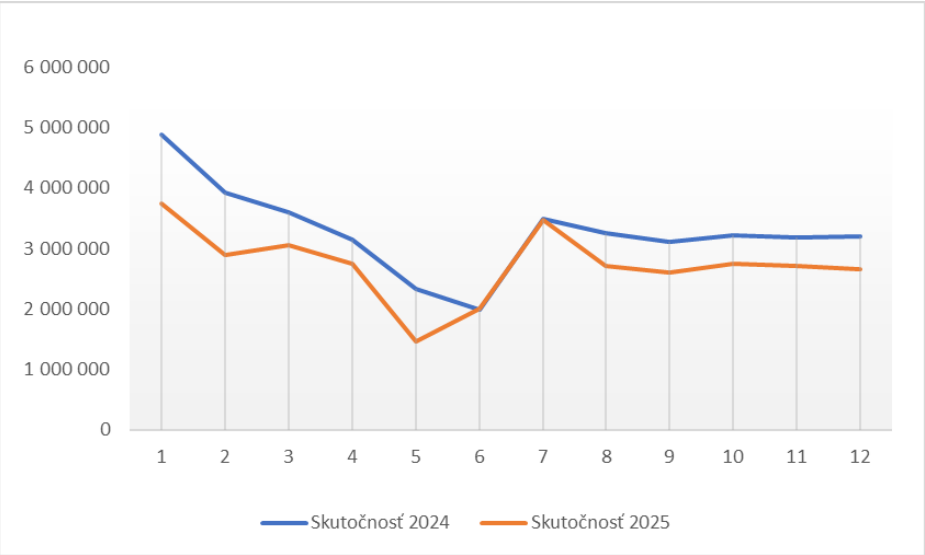

Vývoj príjmov z podielových daní v rokoch 2024 a 2025 (v Eur)

Výdavková časť rozpočtu

Schválený rozpočet bežných a kapitálových výdavkov a výdavkových finančných operácií v roku 2025 bol zostavený na úrovni 110 375 313 Eur, pričom v priebehu roka bol úpravami zvýšený na sumu 119 252 798 Eur. V roku 2025 boli skutočne realizované bežné a kapitálové výdavky rozpočtu na úrovni 107 963 215 Eur. Po započítaní výdavkových finančných operácií plnenie výdavkovej časti rozpočtu dosiahlo ku dňu 31. 12. 2025 hodnotu 110 088 009 Eur. Celkové plnenie výdavkovej časti rozpočtu v roku 2025 bolo na úrovni 92,31 % upraveného rozpočtu.

Výdavková časť rozpočtu mesta pozostáva z dvanástich programov, v rámci ktorých sú výdavky realizované. Nižšie v tabuľke uvádzame prehľad plnenia rozpočtu za rok 2025 v štruktúre podľa jednotlivých programov. V grafe uvádzame skutočné plnenie výdavkov v jednotlivých programoch a ich podiely na celkovej sume výdavkov za rok 2025.

Program	2023	2024	2025			
	Skutočnosť	Skutočnosť	Schválený	Upravený	Plnenie k 31.12.2025	% plnenia
SPOLU	**106 898 634**	**105 624 161**	**110 375 313**	**119 252 798**	**110 088 009,26**	**92,31%**
1. Miestna ekonomika	479 601	458 398,04	685 144	622 082	504 213,40	81,05%
2.Ľudský potenciál	43 708 982	46 654 714,71	45 823 229	48 745 825	46 221 291,77	94,82%
3. Mobilita	22 685 900	17 362 003,91	19 618 150	23 791 096	21 069 414,96	88,56%
4. Kvalita prostredia	1 230 685	1 790 763,41	3 866 840	3 354 400	2 509 812,72	74,82%
5. Obehové hospodárstvo	4 242 504	4 501 453,58	5 797 201	6 996 141	4 561 260,64	65,20%
6. Sociálna služba a zdravie	8 293 465	8 720 903,37	10 706 290	9 744 652	8 539 843,47	87,64%
7. Verejné služby a aktívny život	5 108 640	5 666 044,59	5 481 578	6 038 522	5 484 430,19	90,82%
8. Bezpečnost	4 637 361	3 542 838,11	3 355 561	3 240 600	3 132 615,81	96,67%
9. Strategický rozvoj	914 878	244 432,60	729 030	257 219	199 983,65	77,75%
10. Informatizácia	751 741	852 614,04	915 380	988 923	907 887,90	91,81%
11. Spolupráca	326 238	457 436,19	554 933	654 015	591 244,83	90,40%
12. Interné služby	14 518 639	15 372 558,26	12 841 977	14 819 323	16 366 009,92	110,44%

Prehľad plnenia rozpočtu za roky 2023 až 2025 v štruktúre podľa programov (v EUR)

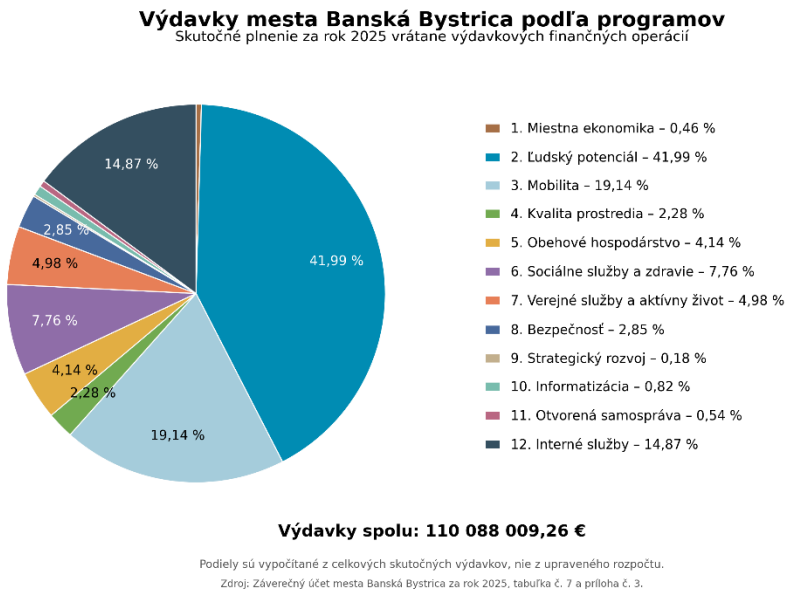

Najvyššie výdavky v roku 2025 boli realizované v programe Ľudský potenciál, a to vo výške 46 221 291,77 Eur, čo predstavovalo 41,99 % celkových výdavkov mesta vrátane výdavkových finančných operácií. Najnižšie výdavky boli zaznamenané v programe Strategický rozvoj vo výške 199 983,65 Eur, s podielom 0,18 % na celkových výdavkoch.

Usporiadanie rozpočtového hospodárenia za rok 2025

Rozpočet Mesta Banská Bystrica na rok 2025 bol schválený uznesením Mestského zastupiteľstva č. 504/2024 zo dňa 10.12.2024, a to nasledovne:

- ✓ schodok bežného a kapitálového hospodárenia Mesta Banská Bystrica za rok 2025 vo výške 3 554 692,92 Eur, zistený podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a doplnení niektorých zákonov v z. n. p., z ktorého sa vylučujú nevyčerpané účelovo určené finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu a Európskej únie, alebo na základe osobitného predpisu v sume 5 433 882,69 Eur,
- ✓ prevod rozdielu medzi príjmami a výdavkami finančných operácií vo výške 11 993 973,51 Eur, z ktorého sa odpočítavajú účelovo určené prostriedky, prijaté zábezpeky a úvery vo výške 2 390 517,75 Eur, zníženého o schodok bežného a kapitálového hospodárenia po vylúčení nevyčerpaných účelových prostriedkov vo výške 8 988 575,61 Eur a o výsledok hospodárenia podnikateľskej činnosti po zdanení za rok 2025 vo výške 41 739,46 Eura do rezervného fondu vo výške 573 140,69 Eur.

Výsledok rozpočtového hospodárenia	2023	2024	2025		
	Skutočnosť	Skutočnosť	Schválený	Upravený	Plnenie k 31.12.2025
Bežný rozpočet (P-V)	5 133 364	933 868	152 660	-6 103 323	-662 975,53
Kapitálový rozpočet (P-V)	-2 966 754	-4 680 007	-7 037 929	-7 986 105	-2 891 717,39
Finančné operácie (P-V)	12 809 089	10 462 497	6 885 269	14 252 133	11 993 973,51
Výsledok rozpočtového hospodárenia	14 975 700	6 716 359	0	162 705	8 439 280,59

Usporiadanie rozpočtového hospodárenia za rok 2025 (v EUR)

Rozpočtové ukazovatele

Rozpočtové ukazovatele predstavujú doplňujúce ekonomické nástroje na hodnotenie finančného hospodárenia mesta, jeho finančnej stability, majetkovej vybavenosti a rozvojového potenciálu. Poskytujú súhrnný pohľad na vybrané oblasti hospodárenia mesta a umožňujú sledovať ich vývoj v jednotlivých rokoch, a to aj prostredníctvom ukazovateľov prepočítaných na jedného obyvateľa.

Ukazovateľ	Merná jednotka	Rok 2025	Rok 2024	Index 2025/2024
Hodnotenie bežného hospodárenia				
Príjmy na obyvateľa	EUR	1 622,46	1 527,76	1,0620
Výdavky na obyvateľa	EUR	1 506,94	1 436,42	1,0491
Daňová sila	EUR	702,92	791,50	0,8881
Daňová sebestačnosť	%	52,03%	59,10%	-7,07%
Ukazovatele finančnej kapacity				
Miera samofinancovania	%	107,67%	108,13%	-0,46%
Finančná sebestačnosť	%	49,83%	58,91%	-9,08%
Majetkové ukazovatele				
Majetková sila hrubá	EUR	3 993	3 894	1,0254
Majetková sila čistá	EUR	3 405	3 493	0,9748
Rozvojový koeficient	%	2,95%	2,17%	0,78%

Rozpočtové ukazovatele mesta Banská Bystrica za rok 2025 a 2024

Príjmy na jedného obyvateľa mesta Banská Bystrica v roku 2025 medziročne vzrástli o 6,20 %, čo predstavuje zvýšenie o 94,70 Eur na obyvateľa. Ich hodnota dosiahla 1 622,46 Eur na obyvateľa oproti 1 527,76 Eur v roku 2024. V prípade celkových výdavkov pripadajúcich na jedného obyvateľa bol zaznamenaný taktiež medziročný nárast, a to o 4,91 %. Výdavky na jedného obyvateľa dosiahli 1 506,94 Eur, čo predstavuje zvýšenie o 70,52 Eur v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Príjmy na obyvateľa tak medziročne rástli rýchlejšie ako výdavky na obyvateľa.

Daňová sila mesta v roku 2025 medziročne poklesla o 11,19 %. Do daňových príjmov sú zahrnuté podielové dane, miestne dane a príslušné miestne poplatky. Na jedného obyvateľa pripadala v roku 2025 suma 702,92 Eur daňových príjmov, zatiaľ čo v roku 2024 to bolo 791,50 Eur. Medziročný pokles tak predstavoval 88,58 Eur na obyvateľa. Daňová sebestačnosť, ktorá vyjadruje podiel daňových príjmov na celkových bežných príjmoch mesta, poklesla z úrovne 59,10 % v roku 2024 na 52,03 % v roku 2025, teda o 7,07 percentuálneho bodu. Uvedený vývoj poukazuje na zníženie podielu daňových príjmov na bežných príjmoch mesta.

Finančná sebestačnosť mesta Banská Bystrica, ktorá vyjadruje podiel vlastných príjmov na celkových príjmoch, dosiahla v roku 2025 úroveň 49,83 %. V porovnaní s rokom 2024, keď predstavovala 58,91 %, ide o pokles o 9,08 percentuálneho bodu. Vlastné príjmy tak v roku 2025 tvorili necelú polovicu celkových príjmov mesta. Tento vývoj znamená zníženie relatívneho zastúpenia vlastných zdrojov na financovaní hospodárenia mesta a zvýšenie podielu ostatných príjmových zdrojov.

Miera samofinancovania, ktorá vyjadruje pomer vlastných príjmov k bežným výdavkom, dosiahla v roku 2025 hodnotu 107,67 %. V porovnaní s rokom 2024, keď predstavovala 108,13 %, poklesla o 0,46 percentuálneho bodu. Napriek miernemu medziročnému zníženiu zostala nad hranicou 100 %, čo znamená, že vlastné príjmy podľa použitej metodiky ukazovateľa prevyšovali bežné výdavky. Táto skutočnosť vytvára predpoklad na financovanie ďalších potrieb mesta z vlastných zdrojov. Samotná hodnota ukazovateľa však nevyjadruje výšku disponibilných peňažných prostriedkov ani automaticky nezaručuje ich použitie na kapitálové investície.

Majetok mesta vytvára materiálne predpoklady na zabezpečovanie úloh, funkcií a kompetencií samosprávy, a to pri výkone originálnych aj prenesených kompetencií štátnej správy. Využíva sa na poskytovanie verejných služieb, zabezpečovanie potrieb obyvateľov a ďalšie činnosti mesta. Majetkovú pozíciu samosprávy možno hodnotiť aj prostredníctvom pomerových majetkových ukazovateľov.

Hrubá majetková sila, ktorá vyjadruje hodnotu celkového majetku pripadajúcu na jedného obyvateľa, dosiahla v roku 2025 úroveň 3 993 Eur. V porovnaní s rokom 2024, keď predstavovala 3 894 Eur, vzrástla o 99 Eur na obyvateľa, teda približne o 2,54 %. Tento vývoj predstavuje medziročné zvýšenie hodnoty majetku pripadajúceho na jedného obyvateľa mesta.

Čistá majetková sila vyjadruje hodnotu majetku po odpočítaní záväzkov v prepočte na jedného obyvateľa. V roku 2025 dosiahla 3 405 Eur na obyvateľa, zatiaľ čo v roku 2024 predstavovala 3 493 Eur. Medziročne tak poklesla o 88 Eur na obyvateľa, čo predstavuje zníženie približne o 2,52 %. Rozdielny vývoj hrubej a čistej majetkovej sily poukazuje na to, že rast celkovej hodnoty majetku pripadajúceho na obyvateľa nebol sprevádzaný rastom jeho hodnoty po odpočítaní záväzkov.

Rozvojový koeficient, ktorý vyjadruje pomer kapitálových výdavkov k celkovej hodnote majetku mesta, dosiahol v roku 2025 úroveň 2,95 %. V porovnaní s rokom 2024, keď predstavoval 2,17 %, vzrástol o 0,78 percentuálneho bodu. Zvýšenie ukazovateľa vyjadruje vyšší podiel kapitálových výdavkov na hodnote majetku mesta oproti predchádzajúcemu roku. Ukazovateľ dokumentuje rozsah kapitálových výdavkov vo vzťahu k majetkovej základni samosprávy, pričom jeho vývoj závisí od výšky kapitálových výdavkov aj od hodnoty majetku, z ktorej sa vypočítava.

Mesto Banská Bystrica prostredníctvom kapitálových výdavkov zabezpečuje obnovu a rozvoj svojho majetku, technickej a dopravnej infraštruktúry a verejných služieb. Rozvojový koeficient je jedným z ukazovateľov, ktoré umožňujú sledovať investičnú aktivitu mesta v medziročnom porovnaní. Jeho zvýšenie v roku 2025 predstavuje priaznivejší pomer kapitálových výdavkov k hodnote majetku ako v predchádzajúcom roku, samo osebe však neumožňuje hodnotiť účelnosť ani výsledný prínos jednotlivých investičných projektov.

Zadlženosť mesta

Cudzie zdroje financovania na jednej strane zvyšujú zadlženosť samosprávy, no na druhej strane môžu byť zdrojom pre rast finančnej sebestačnosti a miery samofinancovania v budúcnosti. Prioritným účelom ich použitia sú investičné zámery samosprávy, zároveň však umožňujú riešiť obnovu zastaraného technického zázemia či rozsiahlejšiu údržbu a rekonštrukcie v rôznych oblastiach. Zrealizovanie uskutočnených zámerov následne môže byť zdrojom rastu vlastných príjmov obce.

Celková suma dlhu, podľa § 17 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vzrástla v sledovanom období o 3 819 299 Eur oproti roku 2024, na úroveň 20 093 956 Eur, a to v dôsledku čerpania ďalších úverových zdrojov. Úverové zdroje na investičné akcie mesta Banská Bystrica a na financovanie projektovej prípravy a realizácie projektov Mesta Banská Bystrica financovaných prostredníctvom európskych štrukturálnych investičných fondov, zo štátneho rozpočtu, z Európskeho hospodárskeho priestoru a z Nórskych fondov, ktoré boli dočerpané k 31.12.2023, boli aj v priebehu roka 2025 používané na kapitálové výdavky podľa potreby a realizácie investičných zámerov a projektov. Zároveň v auguste 2025 boli v súlade s podmienkami úverovej zmluvy v plnej miere dočerpané úverové zdroje na investičné projekty mesta, ktoré sú súčasťou tzv. zásobníku projektov mesta, pričom tieto boli následne používané na kapitálové výdavky podľa potreby aj v nasledujúcich mesiacoch. Na konci roka 2025 mesto čerpalo úverové zdroje v objeme 3 000 000 Eur, ktoré boli určené na refundáciu bežných a kapitálových výdavkov vynaložených mestom počas roka 2025, a to v súlade s § 21k Zákona č. 583/2004 Z.z. Nakoľko miera čerpania nových úverových zdrojov v roku 2025 bola výrazne vyššia v porovnaní s mierou splácania zostatkov istín úverov prijatých v predchádzajúcich obdobiach, zadlženosť mesta ku koncu roka 2025 vzrástla. Úverové zdroje z úverov dočerpaných v roku 2024 a 2025 budú postupne použité na kapitálové výdavky aj v ďalšom období.

Tabuľka nižšie je zostavená v súlade s § 17 ods. 6 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov. Podľa právnej úpravy tohto zákona, platnej od 01.01.2017, môže mesto prijať návratné zdroje financovania len, ak celková suma dlhu obce neprekročí 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov neprekročí 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka. V prípade výpočtu podielu splátok sa bežné príjmy znižujú o prostriedky poskytnuté v príslušnom rozpočtovom roku obci alebo vyššiemu územnému celku z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, prostriedky poskytnuté z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia alebo prostriedky získané na základe osobitného predpisu.

Od 1.1.2025 bola metodika výpočtu dlhovej služby v porovnaní s predošlým obdobím zmenená, pričom bežné príjmy predchádzajúceho roka sa znižujú aj o príjem z poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad a o bežné príjmy z miestneho poplatku za rozvoj, ktorý bol v meste Banská Bystrica zavedený od 1.1.2023. V porovnaní s predošlým spôsobom výpočtu to má za následok zvýšenie percenta dlhovej služby. Mesto Banská Bystrica je však stabilne hlboko pod stanovenou hranicou.

Vybrané záväzky § 17 ods. 7 zákona 583/2004 Z.z.	Stav k 31.12.2024	Stav k 31.12.2025
Zákonom stanovená celková suma dlhu podľa § 17 ods. 7	16 274 657	20 093 956
Bežné príjmy k 31.12. predchádzajúceho roka	97 063 594	98 481 004
Celková suma dlhu k 31.12. (istiny)	**16 274 657**	**20 093 956**
Zákonné ukazovatele zadlženosti mesta (60%)	**16,77%**	**20,40%**

NOVÁ METODIKA od 01.01.2025

Vybrané záväzky § 17 ods. 7 zákona 583/2004 Z.z.	Stav k 31.12.2024	Stav k 31.12.2025
Zákonom stanovená suma ročných splátok podľa § 17 ods. 6	1 768 463	1 183 291
Bežné príjmy k 31.12. predchádzajúceho roka znížené	60 496 229	61 300 872
Celková suma ročných splátok k 31.12. (istina + úroky)	**1 768 463**	**1 183 291**
Zákonné ukazovatele zadlženosti mesta (25%)	**2,92%**	**1,93%**

Stav zadlženosti Mesta Banská Bystrica k 31.12.2024 a 31.12.2025 (v EUR)

Informácia o vývoji mesta z pohľadu účtovníctva

Individuálna účtovná závierka

V zmysle zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov zostavuje mesto individuálnu účtovnú závierku a konsolidovanú účtovnú závierku. Obsahom účtovnej závierky je súvaha, výkaz ziskov a strát a poznámky k účtovnej závierke. Výkazy účtovnej závierky mesta Banská Bystrica uvádzame v Prílohách.

Aktíva

AKTÍVA	Netto 31.12.2025	Podiel %	Netto 31.12.2024	Index vývoja
Spolu majetok	**291 707 287,75**	**100,00%**	**286 326 482,54**	**0,0188**
Neobežný majetok	**256 485 073,59**	**87,93%**	**252 507 795,27**	**0,0158**
Dlhodobý nehmotný majetok	806 414,27	0,28%	898 096,91	(0,1021)
Dlhodobý hmotný majetok	216 792 701,07	74,32%	212 723 740,11	0,0191
Dlhodobý finančný majetok	38 885 958,25	13,33%	38 885 958,25	0,0000
Obežný majetok	**34 869 716,47**	**11,95%**	**33 605 652,32**	**0,0376**
Zásoby	172 124,03	0,06%	149 748,51	0,1494
Zúčtovanie vzťahov medzi subjektmi verejnej správy	15 361 237,11	5,27%	15 292 778,36	0,0045
Dlhodobé pohľadávky	0,00	0,00%	497,91	(1,0000)
Krátkodobé pohľadávky	2 547 925,75	0,87%	2 261 410,59	0,1267
Finančné účty	16 038 429,58	5,50%	15 151 216,95	0,0586
Poskytnuté výpomoci krátkodobé	750 000,00	0,26%	750 000,00	0,0000
Prechodné účty aktív	**352 497,69**	**0,12%**	**213 034,95**	**0,6546**

Bilancia aktív mesta Banská Bystrica k 31.12.2024 a 31.12.2025 (v EUR)

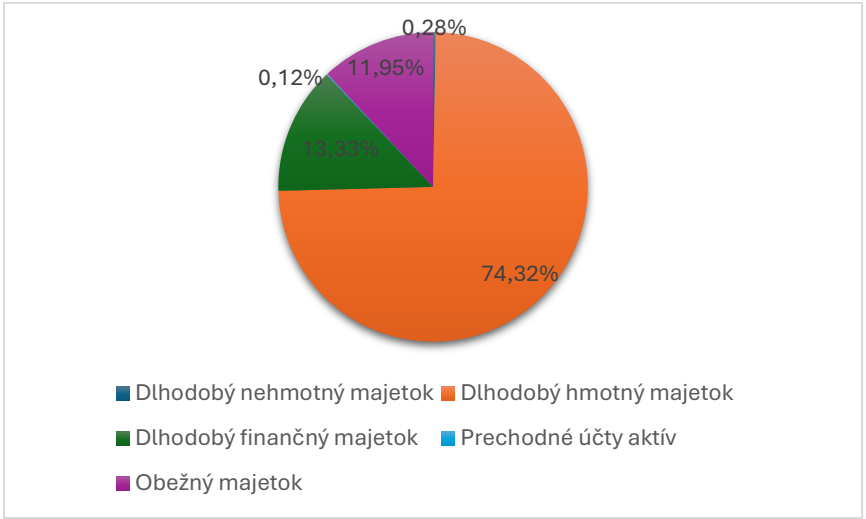

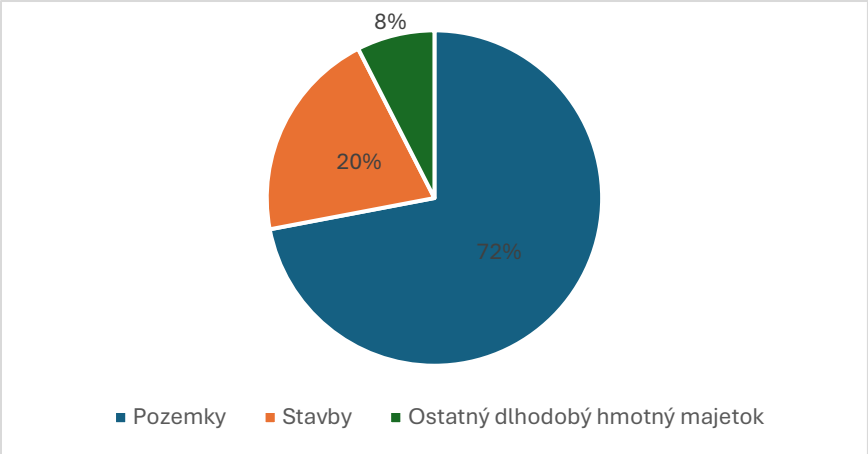

Vertikálna analýza bilancie aktív ku dňu 31.12.2025

Celková hodnota majetku mesta Banská Bystrica k 31. 12. 2025 dosiahla 291 707 287,75 Eur, čo predstavuje medziročný nárast o 5 380 805,21 Eur, teda o 1,88 %. Najvýznamnejšiu časť majetku mesta tvoril neobežný majetok s podielom 87,93 % na celkových aktívach. Obežný majetok predstavoval 11,95 % a časové rozlíšenie aktív 0,12 %.

Rozhodujúcou zložkou majetku mesta bol dlhodobý hmotný majetok, ktorého hodnota dosiahla 216 792 701,07 Eur, čo predstavuje 74,32 % celkového majetku. V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa jeho hodnota zvýšila o 4 068 960,96 Eur, teda o 1,91 %. Najvýznamnejšiu položku dlhodobého hmotného majetku tvorili pozemky v hodnote 156,12 mil. Eur, nasledované stavbami v netto hodnote 44,38 mil. Eur. Vývoj dlhodobého hmotného majetku bol ovplyvnený aj realizáciou investičných aktivít mesta a obstarávaním majetku. V roku 2025 boli do majetku zaradené viaceré investičné akcie, medzi ktoré patrili rekonštrukcia budovy mestského úradu, hokejbalové ihrisko a skatepark, oddychová zóna Magnólia či úpravy komunikácií a verejných priestranstiev.

Dlhodobý nehmotný majetok dosiahol hodnotu 806 414,27 Eur, čo predstavuje medziročný pokles o 10,21 %. Jeho vývoj ovplyvnili zmeny zostatkových hodnôt jednotlivých položiek, najmä oceniteľných práv. V priebehu roka zároveň došlo k technickému zhodnoteniu informačného systému CORA GEO vo výške 166 213,26 Eur, ktoré zvýšilo jeho obstarávaciu cenu. Dlhodobý finančný majetok zostal na úrovni predchádzajúceho roka vo výške 38 885 958,25 Eur a predstavoval 13,33 % celkového majetku mesta.

Obežný majetok mesta dosiahol k 31. 12. 2025 hodnotu 34 869 716,47 Eur, čo predstavuje medziročný nárast o 3,76 %. Na jeho vývoji sa podieľalo najmä zvýšenie stavu finančných účtov a krátkodobých pohľadávok. Finančné účty dosiahli hodnotu 16 038 429,58 Eur, čo predstavuje nárast o 5,86 %. Rozhodujúcu časť finančných účtov tvorili prostriedky na bankových účtoch vo výške 16 007 850,43 Eur, ktoré sa medziročne zvýšili o 934 263,77 Eur.

Krátkodobé pohľadávky v netto hodnote dosiahli 2 547 925,75 Eur, čo predstavuje medziročný nárast o 12,67 %. Významnú časť tvorili pohľadávky z nedaňových príjmov mesta a pohľadávky z daňových príjmov. Pri hodnotení pohľadávok je potrebné zohľadniť aj opravné položky vytvorené na základe zásady opatrnosti, ktoré znižujú ich účtovnú hodnotu. Dlhodobé pohľadávky vykazovali k 31. 12. 2025 nulovú netto hodnotu.

Hodnota zásob dosiahla 172 124,03 Eur, čo predstavuje medziročný nárast o 14,94 %. Zásoby tvoril najmä materiál na sklade v rámci hlavnej činnosti mesta a tovar súvisiaci s podnikateľskou činnosťou. Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy dosiahlo hodnotu 15 361 237,11 Eur a v porovnaní s rokom 2024 zaznamenalo mierny nárast o 0,45 %.

Časové rozlíšenie na strane aktív dosiahlo hodnotu 352 497,69 Eur, čo predstavuje medziročný nárast o 65,46 %. Tvoria ho náklady budúcich období a príjmy budúcich období, pričom na jeho vývoji sa podieľalo najmä zvýšenie príjmov budúcich období.
Celkovo možno konštatovať, že v roku 2025 došlo k zvýšeniu účtovnej hodnoty majetku mesta, predovšetkým v oblasti dlhodobého hmotného majetku. Súčasne sa zvýšila hodnota obežného majetku, najmä finančných účtov a krátkodobých pohľadávok. Majetková štruktúra mesta si zachovala prevahu dlhodobého majetku, ktorý tvorí základ materiálno-technického zabezpečenia výkonu samosprávnych činností a poskytovania verejných služieb.

Pasíva

PASÍVA	Netto 31.12.2025	Podiel %	Netto 31.12.2024	Index vývoja
Spolu vlastné imanie a záväzky	**291 707 287,75**	**100,00%**	**286 326 482,54**	**0,0188**
Vlastné imanie	**214 250 308,78**	**73,45%**	**224 019 221,06**	**(0,0436)**
Oceňovacie rozdiely	0,00	0,00%	0,00	
Kapitálové fondy	0,00	0,00%	0,00	
Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	224 006 175,57	76,79%	217 196 963,47	0,0314
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	-9 755 866,79	-3,34%	6 822 257,59	(2,4300)
Záväzky	**42 950 401,58**	**14,72%**	**29 493 156,70**	**0,4563**
Rezervy	6 239 776,80	2,14%	3 948 291,55	0,5804
Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	3 669 573,24	1,26%	1 391 183,05	1,6377
Dlhodobé záväzky	658 783,14	0,23%	753 394,53	(0,1256)
Krátkodobé záväzky	12 255 958,64	4,20%	7 124 519,48	0,7203
Bankové úvery	20 126 309,76	6,90%	16 275 768,09	0,2366
Prechodné účty pasív	**34 506 577,39**	**11,83%**	**32 814 104,78**	**0,0516**

Bilancia pasív mesta Banská Bystrica v rokoch 2024 a 2025

Celková hodnota pasív mesta Banská Bystrica dosiahla k 31. 12. 2025 sumu 291 707 287,75 Eur, čo predstavuje medziročný nárast o 5 380 805,21 Eur, teda o 1,88 %. Rozhodujúcu časť pasív tvorilo vlastné imanie s podielom 73,45 %, záväzky predstavovali 14,72 % a časové rozlíšenie 11,83 %.
Vlastné imanie dosiahlo hodnotu 214 250 308,78 Eur, čo predstavuje medziročný pokles o 9 768 912,28 Eur, teda o 4,36 %. Jeho vývoj bol ovplyvnený predovšetkým záporným výsledkom hospodárenia za rok 2025 vo výške 9 755 866,79 Eur, pričom v roku 2024 mesto dosiahlo zisk 6 822 257,59 Eur. Výsledok hospodárenia z hlavnej činnosti predstavoval stratu 9 797 606,25 Eur a z podnikateľskej činnosti zisk 41 739,46 Eur. Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov dosiahol 224 006 175,57 Eur, pričom jeho vývoj súvisel najmä s preúčtovaním výsledku hospodárenia za rok 2024 a opravami účtovania minulých rokov.
Záväzky dosiahli k 31. 12. 2025 hodnotu 42 950 401,58 Eur, čo predstavuje medziročný nárast o 45,63 %. Na tomto vývoji sa podieľalo najmä zvýšenie krátkodobých záväzkov, bankových úverov, rezerv a zúčtovania medzi subjektmi verejnej správy.
Rezervy predstavovali 6 239 776,80 Eur, čo je medziročný nárast o 58,04 %. Dlhodobé rezervy dosiahli 2 663 896,63 Eur, pričom ich významnú časť tvorila rezerva na prebiehajúce a hroziace súdne spory vo výške 1 620 053,28 Eur, vytvorená na základe vyhodnotenia právnym oddelením mesta. Ďalšou významnou položkou boli rezervy na odchodné zamestnancov vo výške 1 009 437,31 Eur. Krátkodobé

rezervy dosiahli 3 575 880,17 Eur. Ich najvýznamnejšiu časť tvorili rezervy na predpokladaný nedoplatok náhrady preukázanej straty z výkonov vo verejnom záujme pre spoločnosti SAD Zvolen, a. s., a Dopravný podnik mesta Banská Bystrica, a. s., v celkovej výške 3 003 300,00 Eur.
Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy predstavovalo 3 669 573,24 Eur, čo je oproti roku 2024 zvýšenie o 2 278 390,19 Eur. Rozhodujúcu časť tvorilo ostatné zúčtovanie rozpočtu obce a vyššieho územného celku vo výške 3 441 934,08 Eur.
Dlhodobé záväzky dosiahli 658 783,14 Eur a medziročne sa znížili o 12,56 %. Tvorili ich najmä záväzky z úveru zo Štátneho fondu rozvoja bývania vo výške 327 772,82 Eur, prijatého na výstavbu nájomných bytov na Šalgotariánskej ulici, záväzky zo zmluvy KOLOTOČE vo výške 136 454,66 Eur a záväzky z nájmu vo výške 103 542,72 Eur.
Krátkodobé záväzky dosiahli hodnotu 12 255 958,64 Eur, čo predstavuje medziročný nárast o 72,03 %. Najvýznamnejšiu položku tvorili záväzky voči dodávateľom vo výške 5 282 794,23 Eur, ktoré sa oproti roku 2024 zvýšili o 3 419 379,35 Eur. Iné záväzky predstavovali 3 727 669,37 Eur. Podľa poznámok k individuálnej účtovnej závierke mesto k 31. 12. 2025 neevidovalo záväzky po lehote splatnosti.
Bankové úvery a výpomoci dosiahli 20 126 309,76 Eur, čo predstavuje medziročný nárast o 23,66 %. Na konci roka 2025 mesto uzatvorilo novú úverovú zmluvu s ČSOB, a. s., vo výške 3 000 000 Eur, určenú na refundáciu bežných a kapitálových výdavkov vynaložených počas roka 2025. Úver bol do konca roka vyčerpaný v plnom rozsahu. Jeho splatnosť je 24 rokov, s päťročným odkladom splácania istiny a začiatkom splácania v roku 2031. Podľa poznámok mesto splnilo zákonné podmienky týkajúce sa dlhu a dlhovej služby obce.
Časové rozlíšenie na strane pasív predstavovalo 34 506 577,39 Eur, čo je medziročný nárast o 5,16 %. Celú položku tvorili výnosy budúcich období, predovšetkým kapitálové transfery súvisiace s majetkom mesta. Významnú časť predstavovali transfery na stavby, stroje a zariadenia a ďalšie položky dlhodobého majetku.

Náklady a výnosy

Mesto Banská Bystrica popri svojej hlavnej činnosti vykonáva aj podnikateľskú činnosť. Tá zahŕňa najmä prevádzkovanie Thurzovsko-fuggerovskej zážitkovej expozície v priestoroch Barbakanu, poskytovanie kaderníckych služieb v objekte KOMUCE a prenájom nebytových priestorov.
Celkové náklady mesta dosiahli v roku 2025 výšku 86 443 755,03 Eur, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom predstavuje nárast o 2 046 970,00 Eur, teda o 2,43 %. Celkové výnosy predstavovali 76 688 303,74 Eur a medziročne poklesli o 14 531 043,64 Eur, teda o 15,93 %. Výsledkom hospodárenia mesta za rok 2025 bola strata vo výške 9 755 866,79 Eur, zatiaľ čo v roku 2024 mesto dosiahlo zisk 6 822 257,59 Eur.
Podnikateľská činnosť dosiahla v roku 2025 výnosy vo výške 107 379,24 Eur a náklady 65 224,28 Eur. Výnosy sa oproti roku 2024 zvýšili o 8,26 %, pričom ich rozhodujúcu časť tvorili tržby z predaja služieb vo výške 79 651,91 Eur a tržby za tovar vo výške 27 727,22 Eur. Podnikateľská činnosť vykázala po zdanení zisk 41 739,46 Eur, čo je v porovnaní s rokom 2024, keď dosiahla zisk 39 146,46 Eur, medziročné zvýšenie o 2 593,00 Eur.
Hlavná činnosť mesta vykázala v roku 2025 náklady vo výške 86 378 530,75 Eur a výnosy 76 580 924,50 Eur. Výsledkom hospodárenia z hlavnej činnosti bola strata 9 797 606,25 Eur. Najväčšiu nákladovú položku tvorili náklady na transfery vo výške 29 386 609,95 Eur, nasledované osobnými nákladmi 25 673 764,63 Eur a nákladmi na služby 15 893 188,60 Eur. Významný medziročný nárast zaznamenala skupina odpisov, rezerv a opravných položiek, ktorá dosiahla 10 189 443,41 Eur.

Najvýznamnejšou výnosovou položkou hlavnej činnosti boli daňové výnosy samosprávy vo výške 46 036 191,16 Eur, ktoré oproti roku 2024 poklesli o 6 536 227,82 Eur. Výnosy z poplatkov predstavovali 5 878 517,86 Eur. Daňové výnosy a výnosy z poplatkov spolu tvorili približne 67,79 % výnosov hlavnej činnosti mesta. Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov dosiahli 17 431 637,46 Eur, pričom významnú časť predstavovali bežné transfery zo štátneho rozpočtu a od iných subjektov verejnej správy. Na medziročnom poklese celkových výnosov sa okrem nižších daňových výnosov výrazne prejavil aj pokles výnosov zo zúčtovania rezerv a opravných položiek. Táto položka dosiahla v roku 2025 758 412,27 Eur, zatiaľ čo v roku 2024 predstavovala 13 155 912,69 Eur. Zároveň vzrástli náklady na tvorbu rezerv a opravných položiek. Uvedené zmeny spolu s vývojom ostatných nákladových a výnosových položiek významne ovplyvnili výsledok hospodárenia mesta za rok 2025.

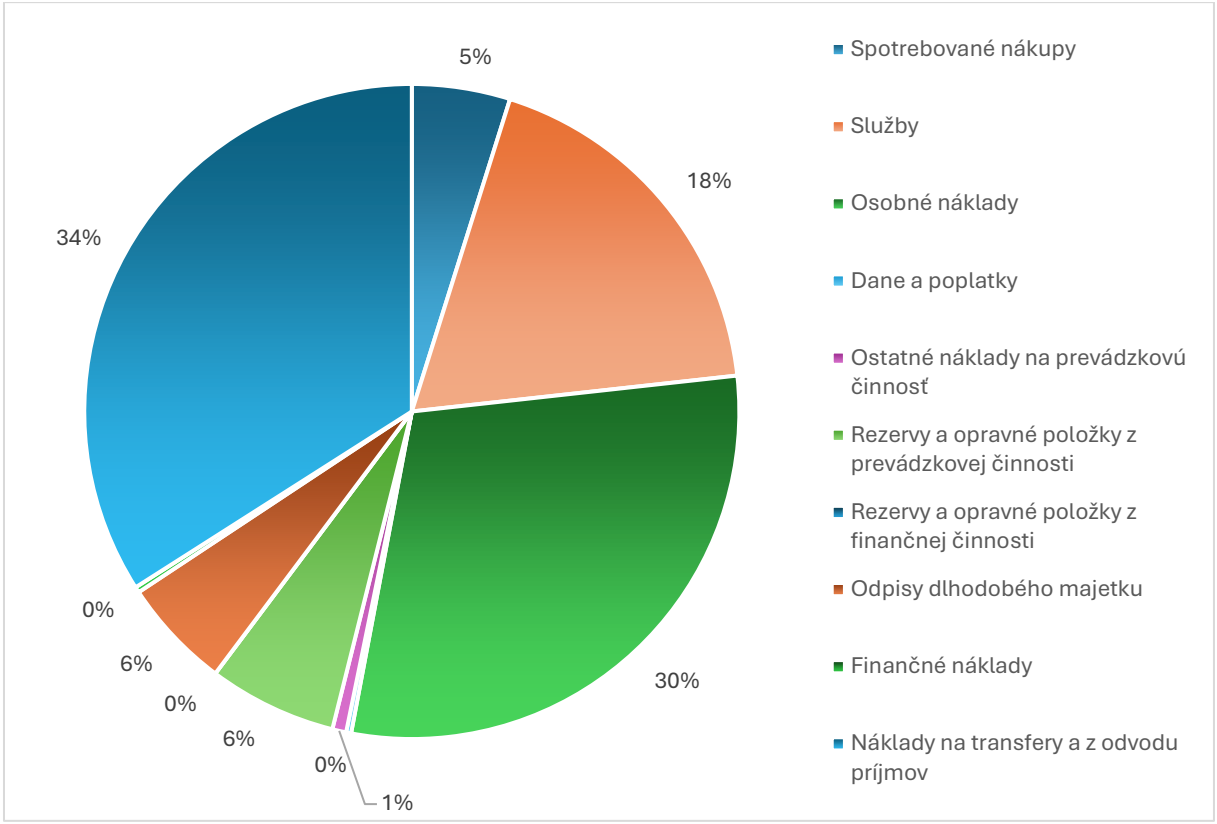

Náklady hlavnej činnosti mesta Banská Bystrica za rok 2025

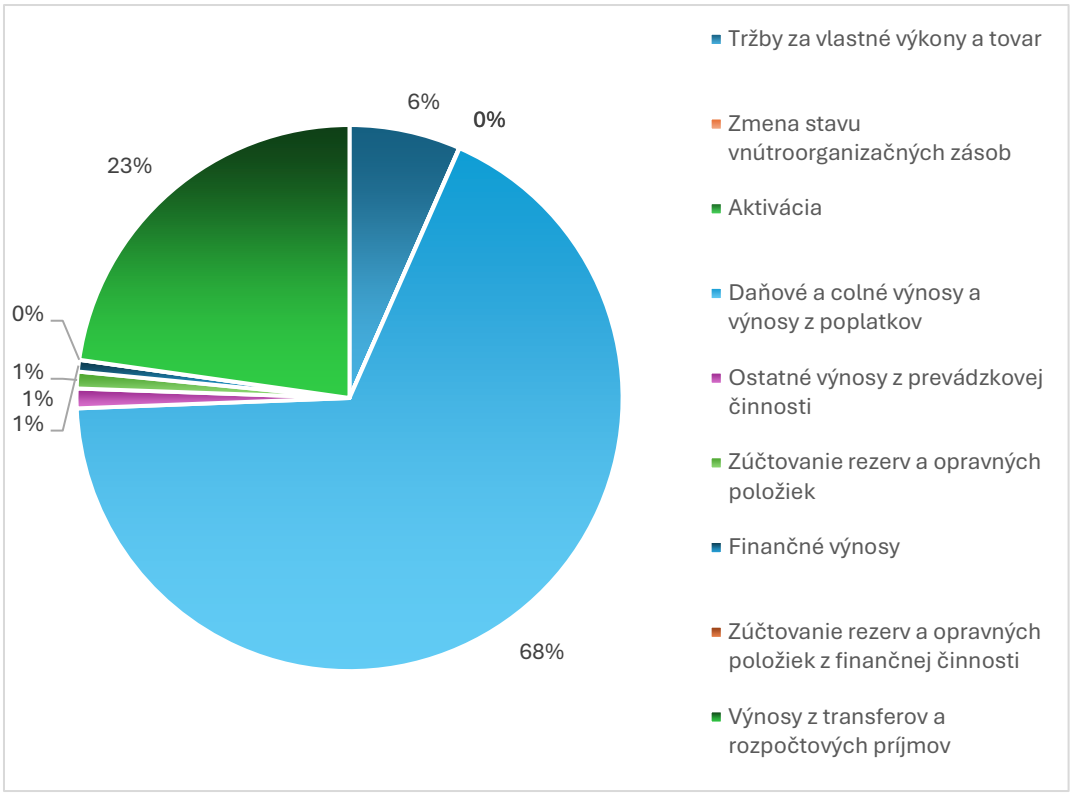

Výnosy z hlavnej činnosti mesta Banská Bystrica za rok 2025

Činnosť / položka	ROK 2025						ROK 2024						INDEX VÝVOJA 2025/2024		
Položka	Hlavná činnosť	%	Podnikateľská činnosť	%	SPOLU	%	Hlavná činnosť	%	Podnikateľská činnosť	%	SPOLU	%	Hlavná činnosť	Podnikateľská čin	SPOLU
Jednotka	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%	index	index	index
NÁKLADY spolu	**86 378 530,75**	**100,00%**	**65 224,28**	**100,00%**	**86 443 755,03**	**100,00%**	**84 337 121,22**	**100,00%**	**59 663,81**	**100,00%**	**84 396 785,03**	**100,00%**	**0,0242**	**0,0932**	**0,0243**
Spotrebované nákupy	4 189 188,90	4,85%	18 309,41	28,07%	4 207 498,31	4,87%	4 306 243,13	5,11%	13 761,91	23,07%	4 320 005,04	5,12%	-0,0272	0,3304	-0,0260
Služby	15 893 188,60	18,40%	3 727,33	5,71%	15 896 915,93	18,39%	17 179 228,92	20,37%	3 796,40	6,36%	17 183 025,32	20,36%	-0,0749	-0,0182	-0,0748
Osobné náklady	25 673 764,63	29,72%	27 827,28	42,66%	25 701 591,91	29,73%	24 167 048,34	28,66%	28 021,18	46,97%	24 195 069,52	28,67%	0,0623	-0,0069	0,0623
Dane a poplatky	211 459,77	0,24%	–	0,00%	211 459,77	0,24%	203 936,71	0,24%	–	0,00%	203 936,71	0,24%	0,0369		0,0369
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	593 344,29	0,69%	0,16	0,00%	593 344,45	0,69%	669 387,09	0,79%	0,86	0,00%	669 387,95	0,79%	-0,1136	-0,8140	-0,1136
Rezervy a opravné položky z prevádzkovej činnosti	5 476 518,95	6,34%	–	0,00%	5 476 518,95	6,34%	1 992 961,79	2,36%	–	0,00%	1 992 961,79	2,36%	1,7479		1,7479
Odpisy dlhodobého majetku	4 712 924,46	5,46%	14 067,00	21,57%	4 726 991,46	5,47%	4 493 245,90	5,33%	12 765,60	21,40%	4 506 011,50	5,34%	0,0489	0,1019	0,0490
Finančné náklady	241 531,20	0,28%	1 293,10	1,98%	242 824,30	0,28%	185 774,05	0,22%	1 317,86	2,21%	187 091,91	0,22%	0,3001	-0,0188	0,2979
Rezervy a opravné položky z finančnej činnosti	–	0,00%	–	0,00%	–	0,00%	75 814,00	0,09%	–	0,00%	75 814,00	0,09%	-1,0000		-1,0000
Mimoriadne náklady	–	0,00%	–	0,00%	–	0,00%	–	0,00%	–	0,00%	–	0,00%			
Náklady na transfery a náklady z odvodu príjmov	29 386 609,95	34,02%	–	0,00%	29 386 609,95	34,00%	31 063 481,29	36,83%	–	0,00%	31 063 481,29	36,81%	-0,0540		-0,0540
VÝNOSY spolu	**76 580 924,50**	**100,00%**	**107 379,24**	**100,00%**	**76 688 303,74**	**100,00%**	**91 120 232,35**	**100,00%**	**99 115,03**	**100,00%**	**91 219 347,38**	**100,00%**	**-0,1596**	**0,0834**	**-0,1593**
Tržby za vlastné výkony a tovar	5 040 600,35	6,58%	107 379,13	100,00%	5 147 979,48	6,71%	4 916 376,98	5,40%	99 114,69	100,00%	5 015 491,67	5,50%	0,0253	0,0834	0,0264
Zmena stavu vnútroorganizačných zásob	–	0,00%	–	0,00%	–	0,00%	–	0,00%	–	0,00%	–	0,00%			
Aktivácia	16 921,90	0,02%	–	0,00%	16 921,90	0,02%	19 356,00	0,02%	–	0,00%	19 356,00	0,02%	-0,1258		-0,1258
Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	51 914 709,02	67,79%	–	0,00%	51 914 709,02	67,70%	59 158 493,92	64,92%	–	0,00%	59 158 493,92	64,85%	-0,1224		-0,1224
Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	890 213,24	1,16%	0,11	0,00%	890 213,35	1,16%	1 201 448,61	1,32%	0,34	0,00%	1 201 448,95	1,32%	-0,2591	-0,6765	-0,2591
Zúčtovanie rezerv a opravných položiek	758 412,27	0,99%	–	0,00%	758 412,27	0,99%	13 155 912,69	14,44%	–	0,00%	13 155 912,69	14,42%	-0,9424		-0,9424
Finančné výnosy	528 430,26	0,69%	–	0,00%	528 430,26	0,69%	1 948 623,90	2,14%	–	0,00%	1 948 623,90	2,14%	-0,7288		-0,7288
Rezervy a opravné položky z finančnej činnosti	–	0,00%	–	0,00%	–	0,00%	–	0,00%	–	0,00%	–	0,00%			
Mimoriadne výnosy	–	0,00%	–	0,00%	–	0,00%	–	0,00%	–	0,00%	–	0,00%			
Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov	17 431 637,46	22,76%	–	0,00%	17 431 637,46	22,73%	10 720 020,25	11,76%	–	0,00%	10 720 020,25	11,75%	0,6261		0,6261
Výsledok hospodárenia pred zdanením	**-9 797 606,25**		**42 154,96**		**-9 755 451,29**		**6 783 111,13**		**39 451,22**		**6 822 562,35**			**0,0685**	
Splatná daň z príjmov	–		415,50		415,50		–		304,76		304,76			0,3634	0,3634
Dodatočne platená daň z príjmov	–		–		–		–		–		–				
Výsledok hospodárenia po zdanení	**-9 797 606,25**		**41 739,46**		**-9 755 866,79**		**6 783 111,13**		**39 146,46**		**6 822 257,59**			**0,0662**	

Horizontálna a vertikálna analýza nákladov a výnosov mesta Banská Bystrica za rok 2024 a 2025

Finančné ukazovatele

Aby mohla byť samospráva riadená efektívne, je dôležité zhodnotiť jej finančnú situáciu. Tak ako v podnikateľskej sfére aj v oblasti verejnej správy sa pre tento účel využíva finančná analýza, ktorej základom sú finančné ukazovatele. Finančná analýza je rozborom dát získaných z účtovníctva, a v prípade samosprávy aj z rozpočtovníctva, s cieľom zistiť, aká je majetková a finančná situácia hodnotenej jednotky. Základom každej finančnej analýzy sú pomerové ukazovatele, ktoré podávajú rýchly obraz o finančnom stave organizácie a jej základných vlastnostiach.

Ukazovateľ	Merná jednotka	Rok 2025	Rok 2024
Oblasť likvidity			
Celková likvidita (3. stupňa)	p. j.	1,715	2,661
Celková likvidita (3. stupňa) – upravená	p. j.	1,715	2,661
Bežná likvidita (2. stupňa)	p. j.	0,905	1,370
Pohotová likvidita (1. stupňa)	p. j.	0,781	1,192
Čistý pracovný kapitál	EUR	17 922 980	24 063 650
Čisté pohotové prostriedky	EUR	3 782 471	8 026 697
Oblasť zadlženosti			
Celková zadlženosť (dlhový pomer)	p. j.	0,266	0,218
Finančná nezávislosť	p. j.	2,766	3,595
Finančná nezávislosť – upravená	p. j.	3,008	3,839
Miera zadlženosti	p. j.	0,362	0,278
Ukazovateľ podielu KZ na CuZ	p. j.	0,265	0,204
Oblasť aktivity			
Krytie neobežného majetku	p. j.	0,835	0,887
Ukazovateľ neobežného majetku	p. j.	0,879	0,882
Ukazovateľ obežného majetku	p. j.	0,120	0,117
Oblasť rentability			
Rentabilita celkového kapitálu	%	-3,34%	2,38%
Rentabilita vlastného kapitálu	%	-4,55%	3,05%

Finančné ukazovatele mesta Banská Bystrica za rok 2025

Platobná schopnosť je základným predpokladom úspešného fungovania nielen v podnikateľskom sektore, ale aj v samospráve. Tú možno hodnotiť prostredníctvom ukazovateľov likvidity, ktorá znamená schopnosť premeniť majetok na likvidné prostriedky a uhradiť tak záväzky. Celková likvidita (likvidita 3. stupňa) je hlavným ukazovateľom finančnej likvidity a udáva celkový potenciál likvidity účtovnej jednotky. Vypočíta sa ako podiel celkových obežných aktív a krátkodobých cudzích zdrojov. V našom prípade sme k obežným aktívam pripočítali aj prechodné aktíva, ktoré vstupujú do výpočtu podľa použitej metodiky. Hodnota tohto ukazovateľa dosiahla v roku 2025 úroveň 1,715, čo predstavuje pokles oproti roku 2024, keď dosiahla hodnotu 2,661. Medziročný pokles o 0,946 bodu poukazuje na zníženie krytia krátkodobých cudzích zdrojov obežnými aktívami. Hodnota ukazovateľa však zostáva vyššia ako 1, čo znamená, že takto vymedzené obežné aktíva naďalej prevyšujú krátkodobé cudzie zdroje.

Vyššiu vypovedaciu schopnosť má tento ukazovateľ, pokiaľ od obežných aktív odpočítame hodnotu dlhodobých pohľadávok, nakoľko tie nemôžu z časového hľadiska slúžiť na úhradu krátkodobých záväzkov. V roku 2025 dosiahla hodnota takto upraveného ukazovateľa celkovej likvidity po zaokrúhlení rovnako 1,715, čo je zhodné s hodnotou neupraveného ukazovateľa. Rovnaká situácia nastala aj v roku

2024, keď oba ukazovatele dosiahli po zaokrúhlení hodnotu 2,661. Rozdiel vyplývajúci z úpravy o dlhodobé pohľadávky sa teda v prezentovaných hodnotách neprejavil.

Bežná likvidita (likvidita 2. stupňa) vyjadruje, aká časť krátkodobých záväzkov je krytá finančným majetkom a krátkodobými pohľadávkami. Tento ukazovateľ dosiahol v roku 2025 hodnotu 0,905, čo znamená pokles oproti roku 2024, keď dosahoval hodnotu 1,370. Medziročne tak poklesol o 0,465 bodu. Hodnota nižšia ako 1 signalizuje, že finančný majetok a krátkodobé pohľadávky podľa použitej metodiky nepokrývajú krátkodobé cudzie zdroje v plnej výške. Vývoj tohto ukazovateľa poukazuje na zníženie bežnej likvidity mesta v porovnaní s predchádzajúcim rokom.

Likvidita 1. stupňa (okamžitá, pohotová likvidita) hovorí o okamžitej platobnej schopnosti hodnoteného subjektu. Predstavuje podiel pohotových peňažných prostriedkov v pokladnici a na bankových účtoch ku krátkodobým cudzím zdrojom. V roku 2025 dosiahla hodnotu 0,781, pričom v roku 2024 predstavovala 1,192. Medziročne tak poklesla o 0,411 bodu. Pokles ukazovateľa znamená, že na jednotku krátkodobých cudzích zdrojov pripadá menej pohotových peňažných prostriedkov ako v predchádzajúcom roku. Vývoj všetkých troch ukazovateľov likvidity poukazuje na zníženie likvidity mesta a potrebu dôsledného sledovania vývoja krátkodobých záväzkov a disponibilných finančných prostriedkov.

Iný pohľad na likviditu účtovnej jednotky poskytuje prostredníctvom absolútneho rozdielu obežných aktív a krátkodobých záväzkov ukazovateľ čistý pracovný kapitál. Jeho hodnota v roku 2025 dosiahla 17 922 980 EUR, čo predstavuje pokles o 6 140 670 EUR oproti roku 2024, keď dosahovala 24 063 650 EUR. Kladná hodnota ukazovateľa znamená, že časť obežného majetku je naďalej financovaná dlhodobým kapitálom. Medziročný pokles však poukazuje na zníženie finančnej rezervy vytváranej rozdielom medzi obežnými aktívami a krátkodobými záväzkami.

Čisté pohotové prostriedky vyjadrujú rozdiel medzi pohotovými peňažnými prostriedkami a krátkodobými záväzkami zahrnutými do výpočtu podľa použitej metodiky finančnej analýzy. K 31. 12. 2025 dosiahli hodnotu 3 782 471 EUR, zatiaľ čo k 31. 12. 2024 predstavovali 8 026 697 EUR. Medziročne tak došlo k poklesu o 4 244 226 EUR. Kladná hodnota ukazovateľa zostala zachovaná, jeho medziročné zníženie však poukazuje na pokles rezervy pohotových peňažných prostriedkov po zohľadnení príslušných krátkodobých záväzkov.

Kapitálová štruktúra samosprávy má vplyv na jej prosperitu a finančnú stabilitu, a preto je z pohľadu jej riadenia dôležité vyhodnotiť aj ukazovatele zadlženosti. Celková zadlženosť hovorí o tom, aká časť majetku je financovaná cudzími zdrojmi. V prípade mesta Banská Bystrica bola hodnota tohto ukazovateľa v roku 2025 na úrovni 26,55 %, čo predstavuje nárast o 4,79 percentuálneho bodu oproti roku 2024, keď dosahovala 21,76 %. Vyššia hodnota ukazovateľa znamená zvýšenie podielu cudzích zdrojov na financovaní majetku mesta. Zároveň však vlastné zdroje naďalej predstavujú prevažujúcu časť financovania majetku samosprávy. Z hľadiska ďalšieho vývoja je dôležité sledovať nielen celkovú výšku zadlženosti, ale aj štruktúru záväzkov, ich splatnosť a schopnosť mesta zabezpečovať ich priebežnú úhradu.

Stupeň finančnej samostatnosti je vyjadrený podielom vlastného a cudzieho kapitálu. V prípade mesta Banská Bystrica dosiahol tento ukazovateľ v roku 2025 hodnotu 2,766, čo predstavuje pokles oproti

roku 2024, keď dosahoval hodnotu 3,595. Napriek medziročnému poklesu zostáva vlastné imanie vyššie ako cudzie zdroje, čo poukazuje na zachovanie významného podielu vlastného kapitálu vo finančnej štruktúre mesta. Upravený ukazovateľ finančnej nezávislosti dosiahol v roku 2025 hodnotu 3,008, zatiaľ čo v roku 2024 predstavoval 3,839. Aj tento ukazovateľ potvrdzuje medziročné zníženie finančnej nezávislosti mesta.

Opačným pomerom získame ukazovateľ miery zadlženosti. V prípade mesta Banská Bystrica za rok 2025 hovorí, že na 1 EUR vlastného kapitálu pripadá približne 0,362 EUR cudzích zdrojov, zatiaľ čo v roku 2024 to bolo 0,278 EUR. Medziročný nárast ukazovateľa poukazuje na zvýšenie podielu cudzieho kapitálu vo vzťahu k vlastnému imaniu mesta.

Ukazovateľ podielu krátkodobých záväzkov na celkových cudzích zdrojoch dosiahol v roku 2025 hodnotu 26,5 %, pričom v roku 2024 predstavoval 20,4 %. Medziročne tak došlo k nárastu o 6,1 percentuálneho bodu, čo poukazuje na zvýšenie podielu krátkodobých záväzkov v štruktúre celkových cudzích zdrojov mesta. Vývoj tohto ukazovateľa je potrebné vnímať aj v súvislosti s poklesom ukazovateľov likvidity, keďže vyšší podiel krátkodobých záväzkov zvyšuje nároky na riadenie splatnosti záväzkov a peňažných tokov.

Ukazovateľ krytia neobežného majetku dosiahol v roku 2025 hodnotu 0,835, zatiaľ čo v roku 2024 predstavoval 0,887. Ukazovateľ vyjadruje, aký podiel dlhodobého majetku je krytý vlastnými zdrojmi. Medziročný pokles o 0,052 bodu poukazuje na zníženie miery krytia neobežného majetku vlastným imaním.

Ukazovatele obežného a neobežného majetku sú vyjadrením štruktúry aktív. Neobežný majetok tvoril v roku 2025 približne 87,9 % celkového majetku mesta Banská Bystrica, pričom v roku 2024 predstavoval približne 88,2 %. Obežný majetok tvoril v roku 2025 približne 12,0 % celkového majetku, zatiaľ čo v roku 2024 predstavoval približne 11,7 %. Medziročne tak došlo k miernemu poklesu podielu neobežného majetku a k miernemu nárastu podielu obežného majetku na celkových aktívach. Štruktúra majetku mesta zostáva naďalej charakteristická vysokým podielom neobežného majetku, čo súvisí s charakterom majetku využívaného pri zabezpečovaní úloh samosprávy.

V závere prevedenej finančnej analýzy môžeme zhrnúť, že mesto Banská Bystrica si aj v roku 2025 zachovalo kladnú hodnotu čistého pracovného kapitálu a významný podiel vlastných zdrojov na financovaní svojho majetku. V porovnaní s predchádzajúcim rokom však došlo k poklesu ukazovateľov likvidity, zvýšeniu celkovej zadlženosti a zníženiu finančnej nezávislosti. Tieto skutočnosti poukazujú na potrebu dôsledného riadenia peňažných tokov, krátkodobých záväzkov a ďalšieho vývoja zadlženosti. Zároveň je dôležité sledovať vývoj príjmov, výdavkov, nákladov a výnosov mesta s cieľom zabezpečiť dlhodobú finančnú stabilitu samosprávy.

Výnosnosť prostriedkov investovaných do samosprávy sa v roku 2025 dostala do záporných hodnôt v dôsledku dosiahnutého záporného výsledku hospodárenia. Rentabilita vlastného kapitálu dosiahla hodnotu −4,55 %, čo v porovnaní s rokom 2024, keď predstavovala 3,05 %, znamená pokles o 7,60 percentuálneho bodu. Rentabilita celkového kapitálu dosiahla hodnotu −3,34 %, zatiaľ čo v roku 2024 predstavovala 2,38 %. Medziročne tak poklesla o 5,72 percentuálneho bodu. Záporné hodnoty ukazovateľov rentability odrážajú skutočnosť, že mesto v roku 2025 vykázalo záporný výsledok hospodárenia, keď náklady prevýšili výnosy. Z hľadiska ďalšieho vývoja finančnej situácie bude dôležité venovať pozornosť stabilizácii hospodárenia, vývoju prevádzkových nákladov a výnosov, ako aj zachovaniu primeranej likvidity a finančnej stability mesta.

Konsolidovaná účtovná závierka

Mesto Banská Bystrica je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Mesto pri výkone samosprávy zakladá, zriaďuje, zrušuje a kontroluje podľa osobitných predpisov svoje rozpočtové a príspevkové organizácie, iné právnické osoby a zariadenia. Je súčasťou súhrnného celku verejnej správy Slovenskej republiky.
V zmysle zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve je mesto Banská Bystrica povinné zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku, nakoľko malo v roku 2025 väčšinovú (viac ako 50 %) alebo významnú majetkovú účasť (nad 20 %) vo viacerých obchodných spoločnostiach. Zároveň malo mesto v roku 2025 v zriaďovateľskej pôsobnosti 13 rozpočtových a 2 príspevkové organizácie a pri 2 obchodných spoločnostiach figuruje ako 100 % vlastník.

Organizácie konsolidovaného celku

Rozpočtové organizácie mesta Banská Bystrica ku dňu 31.12.2025

Názov organizácie:	
Základná škola s materskou školou Jána Bakossa, Bakossova 5, Banská Bystrica	
Právna forma:	rozpočtová organizácia
Sídlo organizácie:	**Bakossova 5, 974 01 Banská Bystrica**
Činnosť, ktorú vykonáva:	
ZŠ s MŠ Jána Bakossa sa zameriava na vyučovanie anglického jazyka (posilnenie týždenného počtu hodín, týždeň s anglickým lektorom), vyučovanie ďalších cudzích jazykov (nemecký jazyk, ruský jazyk), podporu žiakov s individuálnymi výchovnovzdelávacími potrebami. Podporuje rozvíjanie talentu žiakov ich účasťou v predmetových olympiádach a súťažiach. Snahou je, aby sa žiaci pravidelne venovali športu, preto ich zapájajú do športových súťaží a aktivít a pravidelne organizuje plavecký a korčuliarsky výcvik na 1. stupni a plavecký a lyžiarsky výcvik na 2. stupni ZŠ. Na prvom stupni pravidelne organizuje pobyty žiakov v škole v prírode. Škola je zapojená do projektov Zelená škola, Škola podporujúca zdravie a IT Akadémia. Žiakom poskytuje bohatú krúžkovú činnosť. Škola má vlastnú školskú knižnicu, v rámci ktorej realizuje aktivity podporujúce čitateľskú gramotnosť. Základná škola zabezpečuje aj vzdelávanie žiakov, ktorí sú vo vyšetrovacej väzbe v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Banskej Bystrici a plnia si povinnú školskú dochádzku.	

Názov organizácie:	
Základná škola, Golianova 8, Banská Bystrica	
Právna forma:	rozpočtová organizácia
Sídlo organizácie:	**Golianova 8, 974 01 Banská Bystrica**
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Škola kladie dôraz na poskytnutie čo najlepšieho vzdelania pomocou moderných vyučovacích metód; každá trieda je vybavená interaktívnymi tabuľami, ktoré sú využívané vo výchovno-vzdelávacom procese. V čo najväčšej miere sa snaží povzbudiť deti k zdravému životnému štýlu, zdravej strave a pobytu v prírode. Škola kladie dôraz na rozvoj pohybových schopností žiakov, mottom školy je: "Naučme deti športovať". Škola úzko spolupracuje so športovými klubmi: HC´05 Banská Bystrica, Športový klub lyžiarov BB, Klub karate, basketbalový oddiel ŠKP 08 BB. Škola je zapojená v projekte Škola podporujúca zdravie.	

Názov organizácie:	
Základná škola Slobodného slovenského vysielača, Skuteckého 8 Banská Bystrica	
Právna forma:	rozpočtová organizácia
Sídlo organizácie:	**Skuteckého 8, 974 01 Banská Bystrica**
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Škola pre deti so špecifickým nadaním na cudzie jazyky (vyučovanie prvého cudzieho jazyka od 1.ročníka / v rozsahu 3 hodiny týždenne, druhý cudzí jazyk od 5. ročníka / v rozsahu 3 hodiny týždenne), organizujúca množstvo aktivít na podporu ich výučby (projekty, vzdelávacie pobyty v zahraničí). Škola s rozšíreným vyučovaním cudzích jazykov; integrované vyučovanie cudzích jazykov a nejazykových predmetov metódou CLIL, konverzácia v cudzích jazykoch v povinných aj záujmových útvaroch ; školský vzdelávací program je dopĺňaný hodinami aj podľa regionálnych špecifík Banskej Bystrice. Školazískala akreditáciu a je zapojená v medzinárodnom programe IB. Škola je zapojená v projekte Zelená škola.	

Názov organizácie:	
Základná škola Slovenského národného povstania, Trieda SNP 20 , Banská Bystrica	
Právna forma:	rozpočtová organizácia
Sídlo organizácie:	Trieda SNP 20, 974 01 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Škola pripravujúca žiakov na samostatné a aktívne zapojenie sa do života prostredníctvom osvojovania si vedomostí, ovládania cudzích jazykov, rozvíjanie vzťahu k životnému prostrediu a k počítačovej gramotnosti. Dlhodobým zámerom školy je rozvíjať osvetovú, vzdelávaciu a výchovnú činnosť detí a žiakov s dôrazom na environmentálnu výchovu, šport, jazykové a informačno-komunikačné kompetencie žiakov. Veľký dôraz kladie na dobrú prípravu žiakov na stredné školy i do života , výučba matematiky na I. stupni Hejného metódou; škola rozvíjajúca jazykové spôsobilosti (výučba anglického jazyka od 1. ročníka a druhého cudzieho jazyka od 7. ročníka); sociálny pedagóg pomáha žiakom a rodičom pri riešení zložitých výchovno-vzdelávacích situácií; škola podporujúca šport (rozšírená výučba telesnej výchovy na I. stupni, športové triedy 5. - 9. ročník so zameraním na futbal, atletiku, volejbal; spolupráca s klubmi MFK Dukla Banská Bystrica, Futbalovou školou M. Hamšíka, ŠK UMB B. Bystrica, VK Brusno); škola formujúca vzťah k životnému prostrediu; škola využívajúca IKT; škola poskytujúca aktívne využívanie voľného času; škola otvorená sociálnym partnerom a verejnosti.	

Názov organizácie:	
Základná škola, Moskovská 2, Banská Bystrica	
Právna forma:	rozpočtová organizácia
Sídlo organizácie:	Moskovská 2, 974 04 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Škola zameraná na vyučovanie cudzích jazykov -rozšírené vyučovanie anglického jazyka od 1. ročníka, od 7. ročníka pribúda ďalší cudzí jazyk - nemecký a ruský, projekty, spolupráca so školami v zahraničí, rozvoj kľúčových kompetencií žiakov , využívanie moderných technológií vo vyučovaní, výučba informatiky a zavádzanie IKT do vyučovania a medzi verejnosť, zvyšovanie environmentálneho a globálneho povedomia žiakov cez projektové vyučovanie, rozvoj regionálnej kultúry, šport a zdravý životný štýl, mimoškolská činnosť (aktívne trávenie voľného času v školskej knižnici, ŠKD, na krúžkoch v SCVČ Relaxáčik). Škola je zapojená v projekte Plan Bee for Biodiversity (Včelí plán pre biodiverzitu) - dlhodobý projekt zameraný na zvyšovanie povedomia o zmierňovaní a prispôsobovaní sa zmene klímy na školách.	

Názov organizácie:	
Základná škola s materskou školou, Radvanská 1, Banská Bystrica	
Právna forma:	rozpočtová organizácia
Sídlo organizácie:	Radvanská 1, 974 05 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Škola, ktorej žiaci majú možnosť oboznamovať sa s cudzím jazykom už od 1. ročníka. V súčasnosti sa v škole vyučujú cudzie jazyky - anglický, nemecký, ruský. Jazykové kvízy, práca s časopismi a tvorba projektov sú hlavné aktivity, ktorými si žiaci rozvíjajú rečové zručnosti aj tvorivosť. Oživením jazykového vyučovania je práca s IKT. Záujem o cudzí jazyk podporuje i spolupráca so subjektmi mimo školy. V rámci projektov sa vybudovali moderné odborné učebne pre jednotlivé predmety – geografia, biológia, chémia, fyzika, výchova umením, cudzie jazyky, počítačové učebne. Žiaci majú k dispozícii všetky názorné pomôcky na zoznámenie sa s týmito predmetmi a majú možnosť kvalitnejšie rozvíjať svoj talent. Prostredníctvom IKT učitelia modernou a príťažlivou formou vzbudzujú záujem žiakov o tieto predmety. Na škole pôsobí detský folklórny súbor Radvanček, hudobno – tvorivá dielňa Spievankovo, či detský divadelný súbor Radvanské hviezdy, ktoré každoročne pripravujú vystúpenia pre žiakov a verejnosť a ktoré si získali divákov nielen v našej škole, ale na rôznych vystúpeniach a prehliadkach. Škola je zapojená v projete Škola podporujúca zdravie.	

Názov organizácie:	
Základná škola, Spojová 14, Banská Bystrica	
Právna forma:	rozpočtová organizácia
Sídlo organizácie:	Spojová 14, 974 04 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Škola s viac ako 50- ročnou históriou je najväčšou plnoorganizovanou školou v meste, ktorá pre žiakov vytvára bezpečné a tvorivé prostredie s príjemnou pracovnou atmosférou, zameriava sa na otvorené partnerstvo, žiakov vedie k zdravému životnému štýlu, ekologickému mysleniu, kooperácii a podpore v schopnostiach samostatne myslieť, vhodne sa vyjadrovať a prezentovať svoje názory primeraným spôsobom; nadpriemernú úroveň školy potvrdzuje účasť žiakov v súťažiach na úrovni okresu, kraja i celého Slovenska, ale najmä ich úspešnosť v ďalšom štúdiu na stredných a vysokých školách, súčasťou školy je upravený školský športový areál, ktorý ponúka športové využitie dopoludnia žiakom a v popoludňajších hodinách aj sídliskovej komunite. Žiakom a učiteľom v procese výchovy a vzdelávania pomáhajú odborní zamestnanci a špecialisti v školskom podpornom tíme - školský psychológ, školský špeciálny pedagóg, výchovná poradkyňa, kariérový poradca aj pedagogickí asistenti. Škola je zapojená v projekte EDUGA - Nórske fondy.	

Názov organizácie:	
Základná škola, Ďumbierska 17, Banská Bystrica	
Právna forma:	rozpočtová organizácia
Sídlo organizácie:	Ďumbierska 17, 974 11 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
TOP škola Slovenska podľa INEKO, ktorej mottom je: "Poznávajme nielen rozumom, ale aj srdcom" ; škola sa ako jediná v banskobystrickom okrese zaoberá aj vzdelávaním detí so všeobecným intelektovým nadaním, pričom v každom ročníku je zriadená jedna trieda pre deti so všeobecným intelektovým nadaním (VIN), v porovnaní s klasickými triedami majú do obsahu vzdelávania pridaný v každom ročníku ďalší predmet s názvom Obohatenie, v piatom ročníku predmet Tvorba prezentácií, v 3., 4. a 8. ročníku: Logickú matematiku. Súčasťou absolvovania každého ročníka a postupu do vyššieho ročníka je aj obhajoba ročníkovej práce - celoročného žiackeho projektu.	

Názov organizácie:	
Základná škola, Sitnianska 32, Banská Bystrica	
Právna forma:	rozpočtová organizácia
Sídlo organizácie:	Sitnianska 32, 974 11 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Škola podporuje rozvoj jazykových zručností (výučba anglického jazyka od 1. ročníka), športovo-pohybových zručností (korčuliarsky, plavecký, lyžiarsky výcvik, škola v prírode), výučba umožňujúca rozvoj individuálnych záujmov v troch líniách v predmete "Mladý bádateľ", výučba s pomocou interaktívnych tabúľ a digitálnych technológií, špičkovo vybavené špecializované učebne, pestrá ponuka krúžkov, odborné poradenstvo (školský psychológ, špeciálny pedagóg). Škola zameraná na environmentálnu výchovu (zapojenie do rôznych enviroprojektov a aktivít napr. Recyklohry, Ekotopfilm...)	

Názov organizácie:	
Základná škola, Pieninská 27, Banská Bystrica	
Právna forma:	rozpočtová organizácia
Sídlo organizácie:	Pieninská 27, 974 11 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Škola ponúka žiakom kvalitný výchovno-vzdelávací proces zabezpečený odbornými pedagogickými zamestnancami, individuálny prístup k deťom podľa konkrétnych potrieb a orientáciu na osobnosť žiaka, výchovné poradenstvo a odborný výkon špeciálneho pedagóga, kvalitnú prípravu a úspechy žiakov v mnohých súťažiach a olympiádach, komplexnú starostlivosť ŠKD pre žiakov 1. - 5. ročníka, pestrú krúžkovú a záujmovú činnosť, výborné podmienky pre rozvoj záujmov v oblasti športu, klub aktivistov žiackeho života - žiacky parlament, rozhlasovú družinu a redakčnú radu; lyžiarsky, plavecký a korčuliarsky výcvik, školu v prírode, školské poznávacie výlety a exkurzie, prepojenosť školy a rodiny, príjemné prostredie a priestranné triedy. Škola sa zaoberá vzdelávaním detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (otvorená špeciálna trieda) a funguje v nej podporný típ odborných zamestnancov. Škola spolupracuje so SOŠ Pod bánošom, Mestskými lesmi a ZŠ s MŠ M. Hella Štiavnické Bane..	

Názov organizácie:	
Základná škola Jozefa Gregora Tajovského, Gaštanová 14, Banská Bystrica	
Právna forma:	rozpočtová organizácia
Sídlo organizácie:	Gaštanová 12, 974 09 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Škola je zameraná na rozvoj technického a prírodovedného rozvoja žiakov. V priestoroch školy bolo otvorené Centrum techniky, tzv. CeTech. Jedná sa o jedinečný komplex odborných učební techniky na Slovensku. Zaručuje žiakom základnej školy bezkonkurenčné nadobúdanie technickej gramotnosti, t.j technického myslenia, pracovných zručností, kreatívneho riešenia komplexných úloh. Zaujímavý študijný program ZŠ J.G.Tajovského a najmodernejšie technológie súčasnej doby, s ktorými žiaci v CeTechu pracujú, sú silným stimulom z hľadiska ich budúcej profesijnej orientácie. CNC stavebnice, 3D tlačiarne, laserová gravírovačka a mnoho iných technických zariadení žiakom otvárajú dvere do moderného sveta práce.	

Názov organizácie:	
Základná umelecká škola Jána Cikkera, Štefánikovo nábrežie 6, Banská Bystrica	
Právna forma:	rozpočtová organizácia
Sídlo organizácie:	Štefánikovo nábrežie 6, 974 01 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
ZUŠ plní funkciu umeleckého vzdelávania v prvom rade pre žiakov základných a materských škôl, ale aj stredných a vysokých škôl. Uchádzači o štúdium v dospelom veku - umelecké vzdelávanie občanov, je samozrejme tiež možné podľa platnej legislatívy. Základná umelecká škola Jána Cikkera Banská Bystrica poskytuje na území mesta vzdelanie v štyroch odboroch: v hudobnom, tanečnom, výtvarnom a literárno-dramatickom. Vyučovanie v ZUŠ je organizované na troch pracoviskách: Štefánikovo nábrežie 6 (hudobný odbor: hra na klavíri, keyboarde, husliach, gitare, elektrickej gitare, cimbale, zobcovej a priečnej flaute, trúbke, bicích nástrojoch, akordeóne a spev; výtvarný odbor: rozšírené vyučovanie keramiky, počítačová animácia, príprava na stredné a vysoké školy; tanečný odbor a literárno – dramatický odbor); Lazovná 62 (hudobný odbor: hra na klavíri, keyboarde, husliach, violončele, gitare, zobcovej flaute, trúbke, akordeóne, bicích nástrojoch, klarinete, saxofóne a spev a výtvarný odbor a Internátna 2A (hudobný odbor: hra na klavíri, keyboarde, husliach, gitare, zobcovej a priečnej flaute, akordeóne a spev a výtvarný odbor). Základná umelecká škola Jána Cikkera sa aktívne podieľa na kultúrnom živote svojho mesta Banská Bystrica. Preto sa uskutočňujú rôzne prezentácie žiakov našej školy – koncerty, predstavenia, výstavy a umelecké súťaže či už celoslovenské, alebo medzinárodné na porovnávanie umeleckých výkonov žiakov a výmenu pedagogických skúseností.	

Názov organizácie:	
Centrum voľného času, Havranské 9, Banská Bystrica	
Právna forma:	rozpočtová organizácia
Sídlo organizácie:	Havranské 9, 974 04 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Centrum voľného času je samostatná rozpočtová organizácia s právnou subjektivitou. Okrem pravidelnej činnosti v záujmových útvaroch organizuje rôzne príležitostné podujatia formou jednorázových akcií alebo pravidelne sa opakujúcich ako napr. predmetové olympiády, okresné športové súťaže, besedy pre žiakov základných škôl a deti materských škôl, preventívne programy pre materské a základné školy. Podieľa sa aj na vypĺňaní voľného času zdravotne a mentálne postihnutých detí. Zamestnanci spolupracujú s materskými a základnými školami, športovými klubmi, hasičským a záchranným zborom, policajným zborom, občianskymi združeniami a rôznymi ďalšími organizáciami pracujúcimi s deťmi a mládežou. CVČ v letných mesiacoch pravidelne organizuje letné tábory pre deti.	

Príspevkové organizácie mesta Banská Bystrica ku dňu 31.12.2025

Názov organizácie:	
Záhradnícke a rekreačné služby	
Právna forma:	príspevková organizácia
Sídlo organizácie:	Švermova 45, 974 04 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Výkon správy fondu vegetačných porastov v rozsahu platného VZN mesta Banská Bystrica o tvorbe, údržbe a ochrane zelene; údržba mestskej zelene, detských ihrísk, pieskovísk a zverených technických zariadení; správa cintorínov, pohrebná a cintorínska činnosť; správa krematória, kremačná činnosť; spoločensko-kultúrna a osvetová činnosť; organizácia programov, výstav predstavení, atď.; správa kultúrnych a rekreačných zariadení; prevádzka športovísk a športových zariadení; budovanie nových telovýchovných objektov a zariadení; správa zvereného majetku mesta.	

Názov organizácie:	
Investorský útvar mesta	
Právna forma:	príspevková organizácia
Sídlo organizácie:	Československej armády 26, 974 01 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Architektonické činnosti - *v súčasnosti nevyvíja činnosť*	

Obchodné spoločnosti s majetkovou účasťou mesta Banská Bystrica ku dňu 31.12.2024

Názov organizácie:	
MBB a. s.	
Právna forma:	akciová spoločnosť
Sídlo organizácie:	Československej armády 26, 974 01 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Prenájom nehnuteľností, investičná výstavba, správa bytových domov, prevádzka športových zariadení ako je Krytá plaváreň Štiavničky a Zimný štadión v Banskej Bystrici, predaj pozemkov a budovanie infraštruktúry v Priemyselnom parku Šalková (Industrial park).	

Názov organizácie:	
Mestské lesy Banská Bystrica s.r.o.	
Právna forma:	spoločnosť s ručením obmedzeným
Sídlo organizácie:	Dolný Harmanec 51, 976 03 Dolný Harmanec
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Správa lesného majetku mesta Banská Bystrica na vymedzenom území a vykonávanie hospodárskej činnosti (pestovanie lesa a ťažba dreva), poľnohospodárstvo a lesníctvo, vrátane nespracovaných poľnohospodárskych a lesných výrobkov na ďalšie spracovanie alebo predaj, poľovníctvo, ktoré vykonáva v poľovnom revíri mesta Banská Bystrica na základe nájomnej zmluvy.	

Názov organizácie:	
Dopravný podnik mesta Banská Bystrica, a. s.	
Právna forma:	akciová spoločnosť
Sídlo organizácie:	Kremnička 53, 974 05 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Výkon verejnej pravidelnej Mestskej hromadnej dopravy v Banskej Bystrici, na území mesta Banská Bystrica, cestná motorová doprava - vnútroštátna nepravidelná autobusová doprava, vykonávanie medzinárodnej nepravidelnej autobusovej dopravy, prevádzkovanie dráhy: Trolejbusová mestská dráha v Banskej Bystrici, prevádzkovanie dopravy na dráhe: Trolejbusová mestská dráha v Banskej Bystrici.	

Názov organizácie:	
BB-BIOPOWER, a. s.	
Právna forma:	akciová spoločnosť
Sídlo organizácie:	Svoradova 1, 811 03 Bratislava
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Výroba elektriny, inžinierske činnosti a poradenstvo.	

Názov organizácie:	
STEFE Banská Bystrica, a. s.	
Právna forma:	akciová spoločnosť
Sídlo organizácie:	Zvolenská cesta 1, 974 05 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Elektroenergetika - výroba elektriny.	

Názov organizácie:	
BIC Banská Bystrica, s.r.o.	
Právna forma:	spoločnosť s ručením obmedzeným
Sídlo organizácie:	Rudohorská 33, 974 11 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Aktívna podpora podnikateľským subjektom ako aj verejnému sektoru a vytváranie atmosféry pre inovatívne podnikanie v regióne.	

Názov organizácie:	
Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.	
Právna forma:	akciová spoločnosť
Sídlo organizácie:	Partizánska cesta 5, 974 01 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Poradenská, technická a odborná pomoc v oblasti výroby, úpravy, dodávky pitnej a úžitkovej vody, prevádzky vodovodov, kanalizácii a čistiarní odpadových vôd; vodohospodárske stavby; projektovanie, riešenie a vyhodnocovanie úloh hydrogeologického prieskumu, inžiniersko-geologického prieskumu a geologického prieskumu životného prostredia; prevádzkovanie verejných vodovodov I. až III. kategórie, prevádzkovanie verejných kanalizácií I. až III. kategórie.	

Názov organizácie:	
Zolka Zvolen, s.r.o.	
Právna forma:	spoločnosť s ručením obmedzeným
Sídlo organizácie:	Námestie SNP 3, 960 01 Zvolen
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Ťažba, predaj a približovanie dreva, prenájom strojov a prístrojov, poradenstvo.	

Názov organizácie:	
Dom kultúry BB, s.r.o.	
Právna forma:	spoločnosť s ručením obmedzeným
Sídlo organizácie:	Československej armády 26, 974 01 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Zriadené na rekonštrukciu Domu kultúry pre účely kultúrneho vyžitia obyvateľov BB.	

Pri spracovaní konsolidovaného celku postupovalo mesto Banská Bystrica metódou úplnej konsolidácie pri rozpočtových organizáciách, príspevkovej organizácii a pri obchodných spoločnostiach MBB a. s. a Mestské lesy Banská Bystrica s. r. o.
Metódou vlastného imania postupovalo mesto v prípade obchodných spoločností: Dopravný podnik mesta Banská Bystrica, a. s., STEFE Banská Bystrica, a. s. a Domu kultúry, s.r.o.
Ostatné majetkové podiely sú nižšie ako 20 % a z tohto dôvodu boli zahrnuté do konsolidovaných výkazov v účtovnej hodnote.

Spoločnosť	Základné imanie	Podiel na základnom imaní	Hodnota podielu na základnom imaní k 31.12.2025 - netto
	EUR	%	EUR
CP a podiely v ovládanej osobe (nad 50 %)			
MBB a.s.	16 400 000	100,00%	16 400 000
Mestské lesy Banská Bystrica s.r.o.	211 598	100,00%	211 598
CP a podiely s podstatným vplyvom (od 20 % do 50 %)			
Dom kultúry BB s.r.o.	20 000	50,00%	10 000
Dopravný podnik mesta Banská Bystrica, a.s.	70 826	48,98%	34 692
STEFE Banská Bystrica, a.s.	8 968 400	34,00%	3 049 256
Realizovateľné CP a podiely (do 20 %)			
BIC Banská Bystrica, s.r.o.	24 167	14,42%	3 486
Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.	177 834 261	10,77%	19 152 740

Majetkové podiely mesta Banská Bystrica k 31.12.2025

Aktíva a pasíva

Najväčší podiel na majetku tvorí dlhodobý hmotný majetok, ktorý predstavuje 83,61 % z celkového majetku konsolidovaného celku. Medziročne dlhodobý hmotný majetok vzrástol o 1,15 %, v absolútnom vyjadrení o 3,042 mil. Eur. Hodnota dlhodobého nehmotného majetku klesla o 10,28 %. V

rámci obežného majetku najvýraznejší nárast v absolútnom vyjadrení zaznamenávame na finančných účtoch, kde objem prostriedkov vzrástol o 1,052 mil. Eur na úroveň 21,521 mil. Eur. Hodnota zásob vzrástla o 13,38 % (o 33 380,44 Eur). Krátkodobé pohľadávky dosiahli hodnotu 3 851 510,70 Eur, čo predstavuje medziročný nárast o 375 403,99 Eur (o 10,80 %).

AKTÍVA	Netto 31.12.2025		Netto 31.12.2024		Index vývoja
	v EUR	%	v EUR	%	
Spolu majetok	**320 370 084,11**	**100,00%**	**315 374 026,54**	**100,00%**	0,0158
Neobežný majetok	**293 547 402,44**	**91,63%**	**290 146 199,44**	**92,00%**	0,0117
Dlhodobý nehmotný majetok	822 767,25	0,26%	917 006,13	0,29%	-0,1028
Dlhodobý hmotný majetok	267 849 873,88	83,61%	264 808 141,30	83,97%	0,0115
Dlhodobý finančný majetok	24 874 761,31	7,76%	24 421 052,01	7,74%	0,0186
Obežný majetok	**26 405 644,55**	**8,24%**	**24 945 372,32**	**7,91%**	0,0585
Zásoby	282 773,56	0,09%	249 393,12	0,08%	0,1338
Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	0,00	0,00%	0,00	0,00%	-
Dlhodobé pohľadávky	0,00	0,00%	497,91	0,00%	-1,0000
Krátkodobé pohľadávky	3 851 510,70	1,20%	3 476 106,71	1,10%	0,1080
Poskytnuté návratné finančné výpomoci krátkodobé	750 000,00	0,23%	750 000,00	0,24%	0,0000
Finančný majetok	21 521 360,29	6,72%	20 469 374,58	6,49%	0,0514
Prechodné účty aktívne	**417 037,12**	**0,13%**	**282 454,78**	**0,09%**	0,4765

Konsolidované aktíva mesta Banská Bystrica k 31.12.2025 a 31.12.2024 (v EUR)

Hodnota konsolidovaného výsledku hospodárenia dosiahla v roku 2025 zápornú hodnotu, a to −9 274 630,38 Eur, čo v porovnaní s minulým rokom, keď bol vykázaný kladný výsledok hospodárenia vo výške 7 066 841,60 Eur, predstavuje zhoršenie v absolútnom vyjadrení o 16,341 mil. Eur.

Hodnota rezerv vzrástla oproti minulému roku o 2,315 mil. Eur. Nárast sme zaznamenali aj pri bankových úveroch (o 15,93 %) a krátkodobých záväzkoch (o 49,98 %). Naopak, dlhodobé záväzky poklesli o 8,76 %.

PASÍVA	Netto 31.12.2025		Netto 31.12.2024		Index vývoja
	v EUR	%	v EUR	%	
Spolu vlastné imanie a záväzky	**320 370 084,11**	**100,00%**	**315 374 026,54**	**100,00%**	0,0158
Vlastné imanie	**226 585 606,82**	**70,73%**	**236 182 156,18**	**74,89%**	-0,0406
Oceňovacie rozdiely	0,00	0,00%	0,00	0,00%	-
Kapitálové fondy	0,00	0,00%	0,00	0,00%	-
Nevysporiadaný VH minulých rokov	235 860 237,20	73,62%	229 115 314,58	72,65%	0,0294
Výsledok hospodárenia za ÚO	-9 274 630,38	-2,89%	7 066 841,60	2,24%	-2,3124
Záväzky	**51 282 614,87**	**16,01%**	**38 396 519,02**	**12,17%**	0,3356
Rezervy	7 111 768,94	2,22%	4 796 625,65	1,52%	0,4827
Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	3 669 581,52	1,15%	1 391 183,05	0,44%	1,6377
Dlhodobé záväzky	1 296 740,32	0,40%	1 421 235,20	0,45%	-0,0876
Krátkodobé záväzky	15 472 606,00	4,83%	10 316 752,07	3,27%	0,4998
Bankové úvery	23 731 918,09	7,41%	20 470 723,05	6,49%	0,1593
Prechodné účty pasívne	**42 501 862,42**	**13,27%**	**40 795 351,34**	**12,94%**	0,0418

Konsolidované pasíva mesta Banská Bystrica k 31. 12. 2025 a 31. 12. 2024 (v EUR)

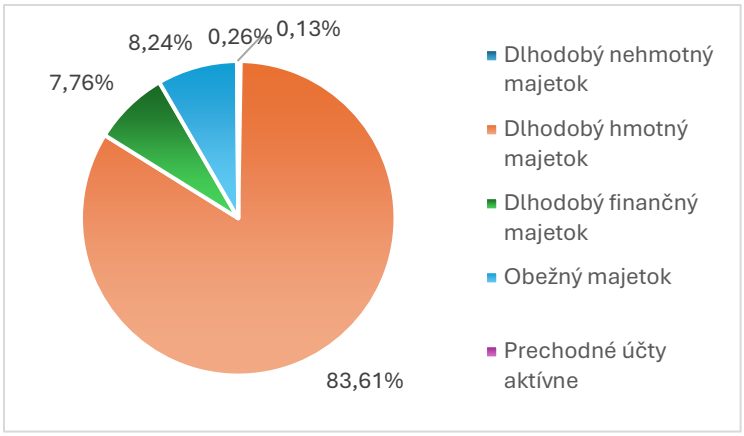

Vertikálna analýza konsolidovaných aktív mesta Banská Bystrica k 31.12.2025

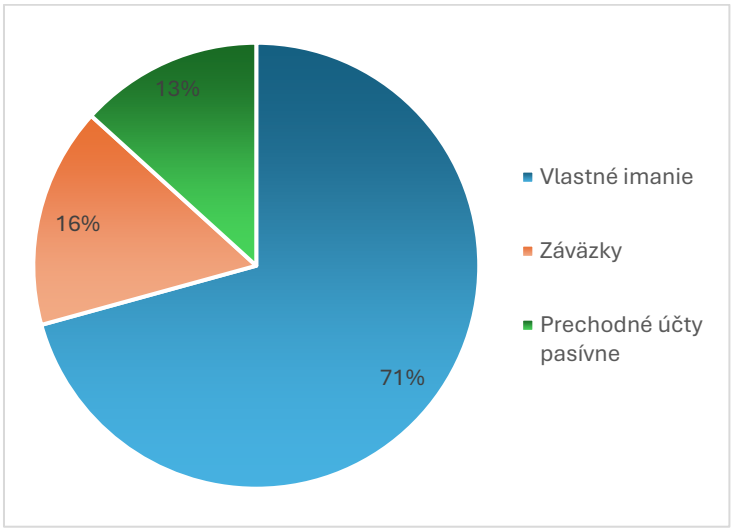

Konsolidované pasíva mesta Banská Bystrica k 31. 12. 2025 (v %)

Náklady a výnosy

Konsolidovaný celok mesta Banská Bystrica vykázal za rok 2025 za svoju hlavnú činnosť stratu v sume 7 101 479,02 Eur. V rámci podnikateľskej činnosti za rok 2025 vykázal stratu pred zdanením v sume 2 181 285,71 Eur, ktorá sa po zohľadnení dane z príjmov znížila na sumu 2 173 151,36 Eur.
V prípade hlavnej činnosti konsolidovaného celku evidujeme nárast nákladov o 2,86 % a pokles výnosov o 11,50 %. Najväčší podiel na nákladoch majú osobné náklady, ktoré predstavujú 49,21 % nákladov hlavnej činnosti. Daňové výnosy a výnosy z poplatkov medziročne klesli o 12,28 %, v absolútnom vyjadrení približne o 7,236 mil. Eur. Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov vzrástli o 28,70 %, čo predstavuje nárast približne o 8,639 mil. Eur.
V prípade podnikateľskej činnosti konsolidovaného celku evidujeme pokles výnosov o 1,80 % a nárast nákladov o 2,45 %. Celkovo bola dosiahnutá strata, ktorá sa v porovnaní s rokom 2024 zvýšila približne o 239 tis. Eur. Spomedzi nákladov najväčší podiel, približne 30,15 %, tvoria osobné náklady. Náklady na služby predstavujú približne 27,59 % celkových nákladov podnikateľskej činnosti a medziročne poklesli o 7,92 %. V prípade výnosov evidujeme medziročný pokles tržieb za vlastné výkony a tovar o 1,80 %. Konsolidovaný celok dosiahol v roku 2025 v podnikateľskej činnosti finančné výnosy vo výške 10 541,21 Eur, oproti tomu však stoja finančné náklady vo výške 179 475,00 Eur. Výsledkom hospodárenia podnikateľskej činnosti je preto strata.

KONSOLIDOVANÉ NÁKLADY A VÝNOSY MESTA BANSKÁ BYSTRICA | 2025 / 2024

NÁKLADY

Činnosť	2025						2024						Index vývoja 2025/2024		
	Hlavná činnosť		Podnikateľská činnosť		SPOLU		Hlavná činnosť		Podnikateľská činnosť		SPOLU		Hlavná činnosť	Podnikateľská činnosť	SPOLU
	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%			
NÁKLADY SPOLU	**107 919 264,57**	**100,00%**	**7 650 894,52**	**100,00%**	**115 570 159,09**	**100,00%**	**104 919 564,22**	**100,00%**	**7 468 292,47**	**100,00%**	**112 387 856,69**	**100,00%**	**0,0286**	**0,0245**	**0,0283**
Spotrebované nákupy	9 579 709,85	8,88%	1 193 545,65	15,60%	10 773 255,50	9,32%	9 457 263,72	9,01%	1 055 766,63	14,14%	10 513 030,35	9,35%	0,0129	0,1305	0,0248
Služby	17 444 429,93	16,16%	2 110 707,86	27,59%	19 555 137,79	16,92%	19 187 365,56	18,29%	2 292 249,52	30,69%	21 479 615,08	19,11%	-0,0908	-0,0792	-0,0896
Osobné náklady	53 107 683,16	49,21%	2 306 537,92	30,15%	55 414 221,08	47,95%	49 950 146,89	47,61%	2 207 749,12	29,56%	52 157 896,01	46,41%	0,0632	0,0447	0,0624
Dane a poplatky	213 464,35	0,20%	21 389,06	0,28%	234 853,41	0,20%	205 980,96	0,20%	2 895,72	0,04%	208 876,68	0,19%	0,0363	6,3864	0,1244
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	1 355 046,77	1,26%	97 493,19	1,27%	1 452 539,96	1,26%	1 354 909,46	1,29%	82 410,07	1,10%	1 437 319,53	1,28%	0,0001	0,1830	0,0106
Odpisy, rezervy a opravné položky	11 410 296,49	10,57%	1 741 745,84	22,77%	13 152 042,33	11,38%	7 669 630,58	7,31%	1 588 528,64	21,27%	9 258 159,22	8,24%	0,4877	0,0965	0,4206
Finančné náklady	257 566,56	0,24%	179 475,00	2,35%	437 041,56	0,38%	1 624 779,22	1,55%	238 692,77	3,20%	1 863 471,99	1,66%	-0,8415	-0,2481	-0,7655
Mimoriadne náklady	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Náklady na transfery a náklady z odvodu príjmov	14 551 067,46	13,48%	-	-	14 551 067,46	12,59%	15 469 487,83	14,74%	-	-	15 469 487,83	13,76%	-0,0594		-0,0594

VÝNOSY

Činnosť	2025						2024						Index vývoja 2025/2024		
	Hlavná činnosť		Podnikateľská činnosť		SPOLU		Hlavná činnosť		Podnikateľská činnosť		SPOLU		Hlavná činnosť	Podnikateľská činnosť	SPOLU
	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%			
VÝNOSY SPOLU	**100 817 785,55**	**100,00%**	**5 469 608,81**	**100,00%**	**106 287 394,36**	**100,00%**	**113 920 967,96**	**100,00%**	**5 570 106,02**	**100,00%**	**119 491 073,98**	**100,00%**	**-0,1150**	**-0,0180**	**-0,1105**
Tržby za vlastné výkony a tovar	5 353 491,93	5,31%	4 705 932,65	86,04%	10 059 424,58	9,46%	5 470 342,05	4,80%	4 490 788,33	80,62%	9 961 130,38	8,34%	-0,0214	0,0479	0,0099
Zmena stavu vnútroorganizačných zásob	-	-	16 394,00	0,30%	16 394,00	0,02%	-	-	-4 929,00	-0,09%	-4 929,00	-0,00%			
Aktivácia	51 201,85	0,05%	-	-	51 201,85	0,05%	39 950,40	0,04%	-	-	39 950,40	0,03%	0,2816		0,2816
Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	51 704 349,70	51,28%	-	-	51 704 349,70	48,65%	58 940 449,47	51,74%	-	-	58 940 449,47	49,33%	-0,1228		-0,1228
Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	3 224 174,21	3,20%	725 525,58	13,26%	3 949 699,79	3,72%	3 397 903,99	2,98%	923 267,68	16,58%	4 321 171,67	3,62%	-0,0511	-0,2142	-0,0860
Zúčtovanie rezerv a opravných položiek	758 598,71	0,75%	11 215,37	0,21%	769 814,08	0,72%	13 156 610,39	11,55%	154 696,09	2,78%	13 311 306,48	11,14%	-0,9423	-0,9275	-0,9422
Finančné výnosy	982 139,56	0,97%	10 541,21	0,19%	992 680,77	0,93%	2 811 176,44	2,47%	6 282,92	0,11%	2 817 459,36	2,36%	-0,6506	0,6778	-0,6477
Mimoriadne výnosy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov	38 743 829,59	38,43%	-	-	38 743 829,59	36,45%	30 104 535,22	26,43%	-	-	30 104 535,22	25,19%	0,2870		0,2870

VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA

Činnosť	2025						2024						Index vývoja 2025/2024		
	Hlavná činnosť		Podnikateľská činnosť		SPOLU		Hlavná činnosť		Podnikateľská činnosť		SPOLU		Hlavná činnosť	Podnikateľská činnosť	SPOLU
	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%			
Výsledok hospodárenia pred zdanením	**-7 101 479,02**	**100,00%**	**-2 181 285,71**	**100,00%**	**-9 282 764,73**	**100,00%**	**9 001 403,74**	**100,00%**	**-1 898 186,45**	**100,00%**	**7 103 217,29**	**100,00%**		**0,1491**	
Splatná daň z príjmov	-	-	-8 134,35	0,37%	-8 134,35	0,09%	-	-	36 375,69	-1,92%	36 375,69	0,51%			
Dodatočne platená daň z príjmov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Výsledok hospodárenia po zdanení	**-7 101 479,02**	**100,00%**	**-2 173 151,36**	**99,63%**	**-9 274 630,38**	**99,91%**	**9 001 403,74**	**100,00%**	**-1 934 562,14**	**101,92%**	**7 066 841,60**	**99,49%**		**0,1233**	

Konsolidované výnosy a náklady mesta Banská Bystrica za rok 2024 a 2025

Ostatné dôležité informácie

Prijaté granty a transfery

V priebehu roku 2025 prijalo mesto granty a transfery v celkovej hodnote 43 062 812 Eur, z toho bežné transfery vo výške približne 37 435 tis. Eur a kapitálové transfery vo výške približne 5 627 tis. Eur. Nárast objemu bežných transferov vznikol z dôvodu zmeny financovania materských škôl.
Vo výške 20 880 771 Eur boli určené transfery pre rozpočtové organizácie mesta, t. j. základné školy, základnú umeleckú školu a Centrum voľného času. Na predškolákov v materských školách bol prijatý transfer vo výške 8 312 981 Eur. Ďalších takmer 2 268 804 Eur bolo určených na výdavky spojené s výkonom sociálnej dlhodobej starostlivosti a ďalšie služby v sociálnej oblasti.
V rámci dotácie na obedy zadarmo pre deti na ZŠ a MŠ a pre deti v hmotnej núdzi v MŠ a ZŠ mesto a školy obdržali transfery vo výške viac než 2 217 tis. Eur.
Na úhradu nákladov spojených s preneseným výkonom štátnej správy na rôznych úsekoch prijalo mesto od štátu celkovo približne 406 tis. Eur. Ďalších 118 tis. Eur dostalo na prevádzku chránených pracovísk. Na financovanie odmien zamestnancom pri výkone práce vo verejnom záujme na základe Vyššej kolektívnej zmluvy pre rok 2025 bol prijatý transfer 1 185 tis. Eur. Mesto Banská Bystrica v roku 2025 prijalo aj transfery na refundáciu výdavkov spojených s migráciou ukrajinského obyvateľstva, a na poskytovanie príspevkov na ubytovanie ukrajinských odídencov, celkovo vo výške 488 tis. Eur. V sume 24 tis. Eur bol prijatý transfer na obnovu vojnových hrobov, v sume 96 tis. na program Erasmus. V roku 2025 mesto dostalo transfer na projekt URBACT vo výške 18 tis. Eur. Z fondu na podporu umenia bol prijatý transfer necelých 40 tis. Eur na realizáciu kultúrnych podujatí v meste, napr. Radvanský jarmok. Taktiež bol prijatý transfer na stabilizačný príspevok v objeme skoro 88 tis. Eur.
Mesto v roku 2025 prijalo kapitálové transfery na zateplenie MŠ Cesta k nemocnici vyše 239 tis. Eur , na modernizáciu Robotníckeho domu vo výške 13 tis. Eur, na obnovu Medeného Hámra vo výške 445 tis. Eur, na projekt ZŠ Sitnianska – adaptácia na zmenu klímy vo výške 662 tis. Eur, na mestskú cyklistickú trasu Ďumbierska SAV po Lidl vo výške 552 tis. Eur, na mestskú cyklistickú trasu Hušták – Kráľová vo výške takmer 445 tis. Eur, na mestskú cyklistickú trasu Námestie Slobody – Sásová v objeme necelých 435 tis. Eur, na mestskú cyklistickú trasu Námestie Ľudovíta Štúra – Tulská vyše 1 044 tis. Eur, na mestskú cyklistickú trasu Sitnianska – Tatranská skoro 963 tis. Eur a na energetické opatrenia vyše 823 tis. Eur.

Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Po 31.12.2025 do dňa zostavenia konsolidovanej účtovnej závierky nedošlo k takým skutočnostiam, ktoré by ovplyvnili resp. zmenili výsledky vykázané v účtovnej evidencii a v účtovných výkazoch konsolidovaných účtovných jednotiek k 31.12.2025.
Začiatkom roku 2026 došlo k zvýšenému geopolitickému napätiu na Blízkom Východe, vrátane vojenského konfliktu súvisiaceho s Iránom. Uvedené udalosti môžu ovplyvniť stabilitu dodávok a zvýšenie ceny nákladov na energie.
Vedenie Mesta Banská Bystrica, ako aj vedenie organizácií a spoločností patriacich do konsolidovaného celku v roku 2026 naďalej sledujú a prehodnocujú informácie a dopady vyplývajúce zo situácie súvisiacej s vojenským konfliktom na Ukrajine a s celkovou situáciou v Európskej únii a vo svete.

Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená

Prognózy v priebehu roka 2025 ukazujú nižší príjem z daní z fyzických osôb, ako tomu bolo na začiatku roka, čo predstavuje výraznú komplikáciu pre rozpočty miest a obcí. Kým tento výpadok príjmov je rovnaký pre všetky samosprávy, Banská Bystrica čelí aj každoročnému úbytku a starnutiu obyvateľstva, čo sa taktiež odzrkadľuje na podiele z príjmu z daní z fyzických osôb. To znamená, že pomerovo k celkovému výnosu dostávame každý rok menej. Bude tým ohrozený predovšetkým bežný rozpočet. Nedostatok príjmov v bežnom rozpočte mesta môže ohroziť aj splácanie záväzkov a čerpanie úverov, čo bude mať negatívny vplyv na investičný rozvoj mesta.

Predpokladaný budúci vývoj v roku 2026

V roku 2026 sa mesto Banská Bystrica zameria na zabezpečenie finančnej stability a efektívne hospodárenie s verejnými prostriedkami. Dôležitou oblasťou zostane financovanie školstva v nadväznosti na zmeny v systéme financovania materských škôl a ich vplyv na rozpočet samosprávy. Mesto bude pokračovať v realizácii investičných a rozvojových aktivít s dôrazom na obnovu a modernizáciu mestskej infraštruktúry, skvalitňovanie verejných služieb a využívanie dostupných externých finančných zdrojov. Pozornosť bude venovaná aj ďalšiemu rozvoju parkovacej politiky a opatreniam na zlepšenie dopravnej situácie v meste. Vzhľadom na vývoj hospodárenia v roku 2025 bude prioritou aj dôsledné riadenie výdavkov, záväzkov a peňažných tokov s cieľom zachovať dlhodobú finančnú udržateľnosť mesta.

Náklady na činnosť v oblasti výskumu a vývoja

Účtovná jednotka v roku 2025 nevynaložila žiadne náklady ani výdavky na činnosti v oblasti výskumu a vývoja.

Návrh na vysporiadanie prebytku a rozdelenie zisku roku 2025

Mestské zastupiteľstvo uznesením zo dňa 28. apríla 2026 č. 841/2026 – MsZ schválilo:

a) Záverečný účet Mesta Banská Bystrica za rok 2025,

b) celoročné hospodárenie Mesta Banská Bystrica za rok 2025 bez výhrad,

c) schodok bežného a kapitálového hospodárenia Mesta Banská Bystrica za rok 2025 vo výške 3 554 692,92 Eur, zistený podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, z ktorého sa vylučujú nevyčerpané účelovo určené finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu a Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu v sume 5 433 882,69 Eur,

d) prevod rozdielu medzi príjmami a výdavkami finančných operácií vo výške 11 993 973,51 Eur, z ktorého sa odpočítavajú účelovo určené prostriedky, prijaté zábezpeky a úvery vo výške 2 390 517,75 Eur, zníženého o schodok bežného a kapitálového hospodárenia po vylúčení nevyčerpaných účelových

prostriedkov vo výške 8 988 575,61 Eur a o výsledok hospodárenia podnikateľskej činnosti po zdanení za rok 2025 vo výške 41 739,46 Eur, do peňažných fondov, a to nasledovne:

✓ do rezervného fondu vo výške 573 140,69 Eur.

Prílohy

Príloha č.1: Orgány samosprávy na roky 2022-2026
Príloha č.2: Organizačná štruktúra úradu mesta Banská Bystrica platná k 31.12.2025
Príloha č.3: Individuálna účtovná závierka Mesta Banská Bystrica k 31.12.2025
Príloha č.4: Správa audítora o overení individuálnej účtovnej závierky Mesta Banská Bystrica k 31.12.2025
Príloha č.5: Konsolidovaná účtovná závierka Mesta Banská Bystrica k 31.12.2025
Príloha č.6: Správa audítora o overení konsolidovanej účtovnej závierky Mesta Banská Bystrica k 31.12.2025
Príloha č. 7: Správa audítora o overení konsolidovanej výročnej správy k 31.12.2025